

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Δ.Μ.Υ.Π.

ΘΕΜΑ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΗΛΙΑΝΑ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΜΠΙΤΣΑΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ, 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	σελ. 1
----------------------	--------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	σελ. 3
---------------	--------

ΜΕΡΟΣ Α'

ΒΑΣΙΚΟ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

1.1.ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	σελ. 5
1.2.ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ Ή ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΠΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	σελ. 6
1.3.Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	σελ. 7
1.4.ΠΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	σελ. 8
1.5.ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ.....	σελ. 12
1.6.Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	σελ. 13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

2.1.Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	σελ. 15
2.2.ΓΕΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	σελ. 16
2.3.ΝΟΜΟΙ ΓΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.....	σελ. 19
2.4.ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ Τ.Α.	σελ. 20
2.5.ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	σελ. 22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

3.1.ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	σελ. 24
3.2.Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	σελ. 24
3.3.ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	σελ. 26

3.4.ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	σελ.27
3.4.1.Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)	σελ.27
3.4.2.Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας (ΚΕ.Φ.Ο.).....	σελ.28
3.4.3.Ερανικά Συστήματα Μακράς Διαρκείας (Ε.Σ.Μ.Δ.).....	σελ.29
3.4.4.Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.).....	σελ.29
3.4.5.Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί.....	σελ.30
3.4.6.Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.).....	σελ.31
3.4.7.Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι»	σελ.31
3.4.8.Δίκτυο Κοινωνικών Υπηρεσιών.....	σελ.33

ΜΕΡΟΣ Β'

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

4.1.ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	σελ.37
4.2.ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΒΑΣΗ	σελ.38
4.5.ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	σελ.38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5°

ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ – Α' ΚΑΙ Β' ΚΑΠΗ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ» - ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

5.1 ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ	σελ.42
5.1.1.Δημιουργία του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα.....	σελ.42
5.1.2.Κτιριακή υποδομή του Κοινωνικού Φορέα	σελ.42
5.1.3.Σκοπός του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα	σελ.43
5.1.4.Πρόγραμμα δράσης του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα	σελ.43
5.1.5.Λοιπές δραστηριότητες του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα	σελ.46
5.1.6.Συνεργασίες με άλλους φορείς.....	σελ.47
5.1.7.Προσωπικό του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα	σελ.49
5.1.8.Οργανόγραμμα λειτουργίας του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα.....	σελ.49
5.1.9.Όργανα διοίκησης του Κοινωνικού Φορέα	σελ.51
5.1.10.Πόροι και περιουσία του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα	σελ.51
5.1.11.Μελέτη της οικονομικής κατάστασης του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα	σελ.51
5.2.Α' ΚΑΙ Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ.56
5.2.1.Σύσταση του Α' Κ.Α.Π.Η.	σελ.56
5.2.2.Σύσταση του Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ.56

5.2.3. Σκοπός των Κ.Α.Π.Η.	σελ. 56
5.2.4. Εξοπλισμός και μηχανήματα οργανώσεως του Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 56
5.2.5. Τα μέλη του Α' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 57
5.2.6. Τα μέλη του Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 58
5.2.7. Υπηρεσίες που προσφέρουν τα Κ.Α.Π.Η.	σελ. 58
5.2.8. Προγράμματα του Α' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 59
5.2.9. Προγράμματα του Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 59
5.2.10. Διοίκηση των Κ.Α.Π.Η.	σελ. 62
5.2.10.1. Εκλογή και θητεία των μελών του ΔΣ	σελ. 63
5.2.10.2. Συνεδριάσεις του ΔΣ των Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 63
5.2.10.3. Αποφάσεις του ΔΣ των Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 64
5.2.10.4. Οι αρμοδιότητες του ΔΣ και του Προέδρου του	σελ. 64
5.2.11. Το προσωπικό του Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 65
5.2.11.1. Καθήκοντα του προσωπικού του Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 66
5.2.11.2. Εθελοντική προσφορά στα Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 67
5.2.11.3. Πόροι των Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 68
5.2.14. Μελέτη της οικονομικής κατάστασης του Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.	σελ. 68
5.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Βοήθεια στο σπίτι»	σελ. 70
5.3.1. Σε ποιους απευθύνεται το πρόγραμμα	σελ. 71
5.3.2. Στόχοι του προγράμματος	σελ. 71
5.3.3. Μορφές φροντίδας	σελ. 72
5.3.4. Δράσεις του προγράμματος	σελ. 72
5.3.5. Ενταγμένοι ηλικιωμένοι στο πρόγραμμα	σελ. 73
5.3.6. Προσωπικό – Αρμοδιότητες	σελ. 74
5.3.7. Προσφορά των εθελοντών	σελ. 75
5.3.8. Συνεργασία με άλλους φορείς	σελ. 76
5.3.9. Χρηματικοί πόροι	σελ. 76
5.4. ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	σελ. 77
5.4.1. Προϋποθέσεις και δικαιολογητικά εγγραφής των παιδιών	σελ. 78
5.4.2. Το προσωπικό των Παιδικών Σταθμών	σελ. 79
5.4.3. Το Δ.Σ. των Παιδικών Σταθμών	σελ. 81
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	σελ. 82
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	σελ. 86
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	σελ. 89

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Β.Δ	: Βασιλικό Διάταγμα
Δ.Ε.	: Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Δ.Ε.Α.Κ.	: Δημοτική Επιχείρηση Ανασυγκρότησης Καλαμάτας
Δ.Ε.Η.	: Δημοτική Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
Δ.Ε.Π.Α.Κ.	: Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας
Δ.Ε.Τ.Α.Κ.	: Δημοτική Επιχείρηση Τουριστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας
Δ.Ε.Υ.Α.Κ.	: Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Καλαμάτας
ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ.	: Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Καλαμάτας
Δ.Ο.Υ.	: Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Δ.Ε.Κ.Ο.	: Δημόσια Επιχείρηση Κοινής Ωφέλειας
Δ.Κ.Κ.	: Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας
Ε.Ν.Α.Ε.	: Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος
Ε.Π.Τ.Α.	: Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΕΚΚΕ	: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών
ΕΕΤΑΑ	: Ελληνική Εταιρία Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Κ.Δ	: Κεντρική Διοίκηση
Κ.Ε.Ε.Λ.	: Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων Αθηνών
Κ.Α.Π.	: Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.	: Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος
Κ.Φ.	: Κοινωνικός Φορέας
Μ.Ο.	: Μέσος Όρος
Ν.Α.Π.	: Νομαρχιακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα
Ν.Π.Δ.Δ.	: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
νδ	: νομοθετικό διάταγμα
Ο.Ε.Υ.	: Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
Ο.Τ.Α.	: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ο.Τ.Ε.	: Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος
Π.Α.Π.	: Περιφερειακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα
Π.Δ.Ε.	: Προγράμματα Δημοσίων Επενδύσεων
Π.Ε.	: Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης
Π.Π.Δ.Ε.	: Περιφερειακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Π.Π.Δ.Ε.	: Περιφερειακό Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων
Π.Δ.	: Προεδρικό Διάταγμα
Τ.Α.	: Τοπική Αυτοδιοίκηση
Τ.Α.Π.	: Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα
Τ.Ε.	: Τεχνολογική Εκπαίδευση
Τ.Ε.Δ.Κ.	: Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων
Υ.Ε.	: Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης
Υ.Α.	: Υπουργική Απόφαση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης της κοινωνικής πολιτικής, που ασκείται σε τοπικό επίπεδο και ειδικότερα αυτού που ασκείται στο Δήμο Καλαμάτας. Επίσης είναι να αναδειχθεί η προσφορά των κοινωνικών δομών του Δήμου Καλαμάτας στους πολίτες του και ταυτόχρονα να εντοπιστούν τα προβλήματα που αυτές αντιμετωπίζουν. Έτσι μπορεί να διαπιστωθεί αν η κοινωνική πολιτική του Δήμου έχει ανάγκη ή όχι από αναβάθμιση.

Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη.

Στο **A' μέρος** γίνεται αναφορά στο βασικό εννοιολογικό πλαίσιο, που αφορά το θέμα της εργασίας. Το μέρος αυτό αποτελείται από τρία κεφάλαια.

Στο **1^ο κεφάλαιο** παρουσιάζονται οι ορισμοί της «Κοινωνικής πολιτικής» και του «Κοινωνικού κράτους». Όσον αφορά την κοινωνική πολιτική παρουσιάζονται τα πεδία δράσης αυτής και μερικές από τις βασικές αρχές που τη διέπουν. Όσον αφορά το κοινωνικό κράτος, επισημαίνεται, επίσης η κρίση που το διέπει.

Στο **2^ο κεφάλαιο** παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο άσκησης κοινωνικής πολιτικής και νόμοι για συγκεκριμένες κατηγορίες του πληθυσμού. Όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο άσκησης κοινωνικής πολιτικής παρουσιάζονται το πλαίσιο από την τοπική αυτοδιοίκηση καθώς και θεσμικές ρυθμίσεις που αφορούν τις οργανωτικές δομές άσκησης κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.

Στο **3^ο κεφάλαιο** παρουσιάζονται οι κοινωνικές υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. μέσα από βασικά χαρακτηριστικά του ελληνικού συστήματος κοινωνικής προστασίας, η οργάνωση των προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο η προϋποθέσεις για την αποτελεσματική τους λειτουργία καθώς και οι οργανωτικές δομές άσκησης κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.

Στο **B' μέρος** γίνεται διεξοδική αναφορά και παρουσίαση στις κοινωνικές δομές του Δήμου Καλαμάτας. Το μέρος αυτό αποτελείται από δύο κεφάλαια.

Συγκεκριμένα στο **4^ο κεφάλαιο**, γίνεται παρουσίαση του Δήμου Καλαμάτας με τα χαρακτηριστικά και τις υποδομές του.

Στο **5^ο κεφάλαιο** παρουσιάζεται μελέτη που αναφέρεται σε θέματα σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας καθώς και η χρηματοδότηση, η κατάσταση και οι ελλείψεις που αντιμετωπίζουν.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΚΟ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

1.1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η έννοια της κοινωνικής πολιτικής είναι ασαφής και απροσδιόριστη για το ευρύ κοινό στη χώρα μας. Παρ' όλα αυτά έχουν σημειωθεί αρκετές προσπάθειες για τον προσδιορισμό της έννοιας της κοινωνικής πολιτικής με αποτέλεσμα να υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ορισμών, με τους οποίους όμως δεν αποδίδεται η σημερινή της κατάσταση. Οι διαφοροποιήσεις στον καθορισμό της έννοιας αυτής οφείλονται στο ότι η κοινωνική πολιτική διευρύνει συνεχώς τη θεματική της και κατά αυτόν τον τρόπο μπορεί να δοθεί ένας κοινά αποδεκτός ορισμός για όλα τα στάδια εξέλιξής της.

Παρατηρείται, λοιπόν το φαινόμενο, άλλοι να την ταυτίζουν με την επίλυση ενός συγκεκριμένου κοινωνικού προβλήματος, όπως είναι η ενσωμάτωση διαφόρων κοινωνικών ομάδων στο κοινωνικό σύνολο, άλλοι να πιστεύουν ότι το αντικείμενό της είναι η βελτίωση των όρων διαβίωσης των ασθενών κοινωνικών ομάδων και άλλοι να υποστηρίζουν ότι ο σκοπός της είναι η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Η κοινωνική πολιτική αναφέρεται στο σύνολο των παραγόντων, που συνθέτουν το πλέγμα των κοινωνικών αλληλεξαρτήσεων από τις οποίες παράγονται τα ειδικότερα κοινωνικά προβλήματα. Η εντόπιση των κοινωνικών προβλημάτων ενισχύει τη θέση των ασθενέστερων, γιατί με αυτό τον τρόπο αντιμετωπίζεται το πρόβλημά τους στη ρίζα του.¹

Ένας από τους ορισμούς, που έχουν διατυπωθεί είναι ο εξής: Κοινωνική πολιτική είναι «το σύστημα ή το πλέγμα μέσων και μέτρων που χρησιμοποιεί το κράτος παρεμβαίνοντας στην οικονομία και στην κοινωνία μιας χώρας με σκοπό να προστατεύει και να βελτιώσει την κοινωνική ευημερία για το σύνολο της κοινωνίας και ιδιαίτερα για ορισμένα άτομα ή κοινωνικές ομάδες, σύμφωνα με αρχές και αξίες περισσότερο ανθρώπινες».² Αυτό σημαίνει ότι ο νομοθέτης της κοινωνικής πολιτικής προσπαθεί να θεσπίσει νόμους, με τους οποίους θα βελτιωθεί η κατάσταση των

¹ Ιωάννης Δ. Κουκιάδης, Παραδόσεις κοινωνικής πολιτικής και κοινωνικής νομοθεσίας, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 1981.

² Δημήτρης Προβατάς, Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου. Ο ρόλος της Τ.Α., Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, 2003

ευπαθών κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού, υιοθετώντας μία στάση περισσότερο ανθρώπινη, όπως για παράδειγμα η επιδοματική πολιτική.

Ένας άλλος ορισμός είναι: «Η κοινωνική πολιτική ορίζεται ως η συλλογική κοινωνική πράξη, η οποία είναι προσανατολισμένη στην από κοινού εξασφάλιση των συνθηκών διευρυμένης αναπαραγωγής της συνολικής κοινωνίας».³ Με αυτό τον ορισμό ο συγγραφέας θέλει ίσως να τονίσει ότι η κοινωνική πολιτική μπορεί να ασκηθεί από πολλούς φορείς, η συλλογική δράση των οποίων θα επιφέρει καλύτερα αποτελέσματα στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων ορισμένων ατόμων. Για παράδειγμα, μια κοινωνική υπηρεσία μπορεί να παραπέμψει ορισμένες περιπτώσεις σε μια άλλη κοινωνική υπηρεσία για την αποδοτικότερη αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων των ατόμων.

1.2.ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ Ή ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΠΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οι βασικές αρχές, που κυριαρχούν στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής είναι ο παρακάτω:

(α) Η άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και ιδιαίτερα της εισοδηματικής ανισότητας. Η τελευταία συνδυαζόμενη με την ανισότητα πλούτου και την ανισότητα στους όρους διαβίωσης αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα της κοινωνίας μας.

(β) Η αρχή της κοινωνικής ασφάλειας. Καταρχήν η κοινωνική ασφάλεια αποτελεί θεσμό με τον οποίο το κράτος παρέχει ένα ελάχιστο εισόδημα και υγειονομικές υπηρεσίες για ολόκληρο τον πληθυσμό. Με άλλα λόγια είναι η κάλυψη από τους κινδύνους που επιφέρουν απώλεια της δυνατότητας ή ικανότητας για εργασία ή που προκαλούν υποβιβασμό του επιπέδου διαβίωσης. Δεν συμβάλλει μόνο στη μείωση των αρνητικών συνεπειών ενός κοινωνικού κινδύνου αλλά, επίσης και στην καταπολέμηση των αιτιών που προκαλούν τους κοινωνικούς κινδύνους. Αναφέρεται τόσο σε χρηματοδοτήσεις όσο και σε θεσμικά μέτρα, με τα οποία επιτυγχάνεται η διατήρηση της οικονομικής ανάπτυξης.

Η κοινωνική ασφάλιση αποτελεί το πρωταρχικό στοιχείο της σύγχρονης κοινωνικής πολιτικής. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η εργασία αποτελεί την κύρια

³ Π.Γετίμης – Δ. Γράβαρης, Κοινωνικό κράτος και κοινωνική πολιτική, Αθήνα, Εκδόσεις Θεμέλιο, 1993.

πηγή εισοδημάτων για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού. Η κύρια μέριμνα της διανομής του εισοδήματος είναι η αντιμετώπιση των κινδύνων που απειλούν το εισόδημα και η διαφύλαξη του εισοδήματος. Οι τρόποι, με τους οποίους αντιμετωπίζονται αυτοί οι κίνδυνοι είναι η χρησιμοποίηση της οικογενειακής αλληλεγγύης, η οργάνωση παροχής κοινωνικών υπηρεσιών με βάση τον φιλανθρωπισμό, η ιδιωτική ασφάλιση, με την οποία παρέχονται ασφαλιστικές παροχές ανάλογα με το ύψος της εισφοράς του εργαζομένου και η οργάνωση αυτοβοήθειας μέσω των σωματείων αλληλοβοήθειας.

(γ) Βελτίωση της ποιότητας ζωής. Η αρχή αυτή συνίσταται στην αναγνώριση από μέρους του κράτους ότι το κοινωνικό σύνολο έχει και ιδιωτικές ανάγκες, οι οποίες είναι πολύ βασικές για την επιβίωσή του (π.χ. κατοικία), τις οποίες το κράτος οφείλει να καλύπτει.

(δ) Η συμμετοχή στις αποφάσεις οικονομικού και κοινωνικού περιεχομένου. Η αρχή αυτή αναφέρεται στο γεγονός ότι τα άτομα, που ενδιαφέρονται για τα κοινωνικοοικονομικά θέματα πρέπει να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων. Η λήψη αποφάσεων από τα συγκεκριμένα άτομα επιδιώκει να υποκαταστήσει το διαχωρισμό ανάμεσα σε αυτούς που λαμβάνουν τις αποφάσεις και σε αυτούς, στους οποίους αναφέρονται οι αποφάσεις.⁴

1.3.Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η επιστήμη της κοινωνικής πολιτικής θεωρείται οντολογική και κανονιστική, γιατί το έργο της είναι η επισήμανση, η περιγραφή και η εξήγηση των μέτρων της κοινωνικής πολιτικής και η διατύπωση κανόνων για την επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων. Η επιστήμη αυτή σχετίζεται με την Κοινωνική Οικονομική, την Κοινωνιολογία, θεωρητική και εφαρμοσμένη και την Κοινωνική Ψυχολογία. Η ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής στηρίχθηκε στην ανάπτυξη των παραπάνω επιστημών.

Επιδιώξεις της κοινωνικής πολιτικής είναι:

(α) Η επιστημονική ανάλυση των κοινωνικών φαινομένων με τα αντίστοιχα αίτια, που τα προκάλεσαν.

⁴ βλ.όπου υποσημείωση αριθμός 1

(β) Η διεξαγωγή συμπερασμάτων και η δημιουργία θεωρίας με γενική ισχύ για την αιτιολόγηση και την πρόβλεψή τους.

(γ) Η διατύπωση δεοντολογικών κανόνων, σκοπός των οποίων θα είναι η βελτίωση του κοινωνικού συστήματος, η έκταση και οι δυνατότητες επεμβάσεως του κράτους, καθώς και τα μέσα για αυτή την επέμβαση και τέλος τα μέσα για την επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων.

Τέλος, ας σημειωθεί ότι η κοινωνική πολιτική ως επιστήμη πρέπει να σχεδιάζει και να υλοποιεί τις επιδιώξεις της με βάση τις επιπτώσεις αυτών στο κοινωνικό σύνολο.⁵

1.4. ΠΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στα πεδία δράσης της κοινωνικής πολιτικής, εντάσσονται τα άτομα, που χρειάζονται βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα φροντίδα, η οποία μπορεί να εκδηλωθεί με ποικίλους τρόπους, από την απλή συμπαράσταση και συμβουλευτική έως την εντατική, εξειδικευμένη φροντίδα και θεραπευτική παρέμβαση. Μπορούμε, επίσης να αναφερόμαστε και στα άτομα εκείνα, που έχουν αναλάβει να παρέχουν φροντίδα σε άτομα του άμεσου κοινωνικού τους περιγύρου και σε εκείνα, που έχουν αναλάβει τη σύνδεση ατόμων με κοινωνικές υπηρεσίες.

Τα πεδία δράσης της κοινωνικής πολιτικής είναι τα ακόλουθα:

1. Κοινωνική ασφάλιση: Αποτελεί επίσης βασική αρχή της κοινωνικής πολιτικής.

Οι κοινωνικές ασφαλίσεις συντελούν στη διατήρηση και επέκταση της μισθωτής εργασίας, καθώς προστατεύουν τους εργαζομένους από την ανεργία, την ασθένεια, τα ατυχήματα και την αναπηρία, που συνεπάγονται την ανικανότητα του ατόμου για εργασία και τα άτομα εκείνα, που λόγω προχωρημένης ηλικίας δε μπορούν να εργαστούν. Οι κοινωνικές ασφαλίσεις, λοιπόν, εξασφαλίζουν ένα ελάχιστο όριο αγοραστικής δύναμης για τα άτομα, που έχασαν την ιδιότητά τους ως απασχολούμενοι.⁶

Η λειτουργία του συστήματος της κοινωνικής ασφάλισης επηρεάζεται από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες. Οι εσωτερικοί παράγοντες προσδιορίζουν

⁵ Π. Γετίμης – Δ. Γράβαρης Κοινωνικό κράτος και κοινωνική πολιτική, Αθήνα, Εκδόσεις Θεμέλιο, 1993

⁶ Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Διαστάσεις της κοινωνικής πολιτικής σήμερα, Αθήνα, 1993.

τη μορφή, το περιεχόμενο και το επίπεδο των παροχών. Είναι η ανισότητα των παροχών και το χαμηλό τους επίπεδο και η μη διαχειριστική αυτοτέλεια των πόρων, της διοίκησης και της λειτουργίας των ασφαλιστικών ταμείων. Οι εξωτερικοί παράγοντες προσδιορίζουν το επίπεδο του οικονομικού δυναμισμού του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και είναι η ανεργία, η μείωση των πόρων χρηματοδότησης και η γήρανση του πληθυσμού.

Η χώρα μας αντιμετωπίζει κρίση στην κοινωνική ασφάλιση και αυτή εκδηλώνεται με την ανισορροπία στο ισοζύγιο ικανοποίησης των κοινωνικο-ασφαλιστικών αναγκών και την ανισορροπία του οικονομικού ισοζυγίου, που έχει ως αποτέλεσμα την προοδευτική διόγκωση των ελλειμμάτων της κοινωνικής ασφάλισης.

Η αντιμετώπιση της κρίσης αυτής γίνεται με την ανεύρεση πόρων για την κάλυψη των ελλειμμάτων. Οι πόροι αυτοί αναζητούνται στην αύξηση των εισφορών, στην εκλογίκευση των προϋποθέσεων απονομής των κοινωνικο-ασφαλιστικών παροχών, στη διεύρυνση της ιδιωτικής ασφάλισης και στη επιδείνωση και υποβάθμιση του επιπέδου των παροχών. Αυτό, που πρέπει να επιτευχθεί είναι η δημιουργία ενός νέου συστήματος, το οποίο θα έχει κοινωνικό χαρακτήρα όσον αφορά τη χρηματοδότηση και τις παροχές. Επίσης, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τις διαφορετικές κάθε φορά δημογραφικές συνθήκες του πληθυσμού, την ικανοποίηση των σύγχρονων κοινωνικο-ασφαλιστικών αναγκών, τη νέα σύνθεση του κοινωνικο-ασφαλιστικού πληθυσμού και την άρση των ανισοτήτων και του προσδιορισμού των πόρων με μακροχρόνια προοπτική.

2.Εκπαιδευτική πολιτική: Η κοινωνική πολιτική έχει ως πεδίο δράσης και την εκπαιδευτική πολιτική, καθώς παρατηρείται ότι η φτώχεια συνδέεται στενά με το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο. Έχουν πραγματοποιηθεί πολλές μελέτες, οι οποίες έδειξαν ότι υπάρχει μια αμφίδρομη αιτιακή σχέση ανάμεσα στη φτώχεια και την εκπαίδευση. Δηλαδή το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο μπορεί να θεωρηθεί ως φτωχογόνος παράγοντας και συγχρόνως ως αποτέλεσμα της κατάστασης φτώχειας στην οποία βρίσκονται τα άτομα. Σε παλαιότερη έρευνα είχε διαπιστωθεί ότι το 90% των ατόμων, που αποκλείονται από την εκπαίδευση προέρχονται από οικογένειες, που πλήττονται από τη φτώχεια.

Η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού συστήματος δεν αρκεί, για να επιτευχθεί μείωση των εισοδηματικών ανισοτήτων και κατά συνέπεια μείωση της φτώχειας.

Η εκπαίδευση στη χώρα μας χάνει το δημόσιο και ενιαίο χαρακτήρα της και στρέφεται προς το μοντέλο της ελεύθερης αγοράς, το οποίο επιτείνει την αντίθεση

μεταξύ των στόχων της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής πολιτικής. Αυτό σημαίνει ότι αυξάνουν οι ανισότητες στην παροχή εκπαίδευσης, καθώς επωφελούνται αυτοί που διαθέτουν οικονομική δύναμη, ενώ αυτοί, που βρίσκονται σε ασθενέστερη οικονομική θέση αποκλείονται από την παροχή εκπαίδευσης.

Επιγραμματικά μερικές από τις ομάδες, που αποκλείονται από την εκπαίδευση είναι οι λαθρομετανάστες, μειονότητες που είναι υποχρεωμένες να φοιτήσουν σε ένα σύστημα, που δε λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες τους και άτομα με ειδικές ανάγκες, γιατί δεν υπάρχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις, που να τους εξασφαλίζουν την πρόσβαση.⁷

3. Περιβαλλοντική πολιτική: Η πολυδιάσπαση των οικονομικών δραστηριοτήτων σε πολλές μικρές μονάδες χαμηλής οργάνωσης και παραγωγικότητας επιβαρύνει δυσανάλογα το περιβάλλον και καθιστά ιδιαίτερα δαπανηρή την οποιαδήποτε πολιτική προστασίας. Επίσης, η προτεραιότητα, που δίνει το κράτος στην πολιτική οικονομικής ανάπτυξης και οι ανάγκες σε έργα εθνικής, περιφερειακής και τοπικής υποδομής επιβάλλουν την κατασκευή έργων, πολλά από τα οποία μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλοντος. Η δυνατότητα χάραξης και άσκησης περιβαλλοντικής πολιτικής επισκιάζεται επίσης από το γεγονός ότι δεν διερευνώνται τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το ελληνικό περιβάλλον και δεν παρέχεται η απαραίτητη εξειδίκευση για τη μελέτη αυτών.

Παρ' όλα αυτά η Ελλάδα έχει αναγνωρίσει την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος συνταγματικά. Το βασικό νομοθετικό πλαίσιο πολιτικής για το περιβάλλον αποτελούν οι Ν.360/76, 1650/86 και πολλά Π.Δ. και Υπουργικές Αποφάσεις.

Τα κυριότερα προβλήματα στην άσκηση της εν λόγω πολιτικής είναι:

(α) Οι αδυναμίες στη χάραξη στρατηγικής και η υιοθέτηση αποτελεσματικής «κοινωνικής» πολιτικής για το περιβάλλον. Αυτό το πρόβλημα οφείλεται στη μη συνεργασία των αρμόδιων φορέων, στη μη τοποθέτηση των περιβαλλοντικών θεμάτων σε προτεραιότητα και στην έλλειψη συσχέτισης της αναπτυξιακής πολιτικής με την πολιτική περιβάλλοντος.

(β) Η μη εφαρμοσιμότητα του θεσμικού πλαισίου, η οποία οφείλεται στη μη μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης και στην έλλειψη ευθύνης των αρμόδιων φορέων.

⁷ Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός, Αθήνα, Εκδόσεις ΕΞΑΝΤΑΣ, 1998.

Η περιβαλλοντική πολιτική σήμερα από την κεντρική διοίκηση. Η Τ.Α. και άλλοι φορείς δεν δραστηριοποιούνται σε αυτό τον τομέα, γιατί κυρίως δεν έχουν την ανάλογη εμπειρία, καθώς επίσης και τους απαραίτητους πόρους. Επιπλέον, οι Ο.Τ.Α. δεν έχουν θέσεις την περιβαλλοντική πολιτική ως βασική τους προτεραιότητα. Η βάση για την «κοινωνική» πολιτική του περιβάλλοντος, δηλαδή η αλληλεγγύη και η συμμετοχή δεν υιοθετούνται στα πλαίσια της περιβαλλοντικής πολιτικής.

4.Στεγαστική πολιτική: Μετά την ανάπτυξη, που σημειώθηκε την περίοδο 1955-1979 ο στεγαστικός τομέας στην Ελλάδα υφίσταται μία κρίση από το 1970 έως σήμερα. Αυτή η κρίση συνίσταται σε πτώση των επενδύσεων. Η κρίση αυτή είναι απόρροια εξωγενών και ενδογενών παραγόντων και συνδέεται με την εξάντληση ορισμένων από τους ευνοϊκούς όρους της περιόδου ανάπτυξης και την εμφάνιση νέων δεδομένων. Η παρατεταμένη κρίση έχει οδηγήσει στη μη αύξηση των εισοδημάτων και στην εξαφάνιση άλλων πηγών χρηματοδότησης της στέγασης. Οι ομάδες του πληθυσμού που επιβαρύνονται από αυτή την κατάσταση είναι εκείνες, που αδυνατούν να αγοράσουν στέγη, όπως π.χ. τα νέα νοικοκυριά.

5.Οικογενειακή ρήξη και μονογονεϊκότητα Αυτό το πεδίο δράσης εντάσσεται στη γενικότερη κατηγορία της προστασίας προβληματικών και ασθενών κατηγοριών του πληθυσμού, μέσω της παροχής υπηρεσιών ή εισοδήματος και της ενίσχυσης σημαντικών κοινωνικών θεσμών, όπως η οικογένεια.⁸

Τα αίτια, που προκαλούν τη μονογονεϊκότητα είναι η αύξηση των διαζυγίων, των γεννήσεων εκτός γάμου και η επικράτηση νέων σχημάτων οικογενειακής ζωής. Όσον αφορά τη γονεϊκότητα, αυτή ενισχύεται λόγω δύο παραγόντων. Ο πρώτος παράγοντας είναι η ισότιμη θέση, που έχουν στη σημερινή εποχή τα παιδιά εκτός γάμου, τα οποία μάλιστα απολαμβάνουν ίσα δικαιώματα με τα παιδιά που γεννιούνται μέσα στο γάμο. Ο δεύτερος παράγοντας είναι η συμβολή του κράτους στις γονικές υποχρεώσεις με σκοπό την ενίσχυση των οικονομικών παροχών και υποχρεώσεων των γονέων απέναντι στα παιδιά τους ανεξάρτητα από τη μελλοντική σχέση των γονέων.

Ήδη από τη δεκαετία του 1990, ο αριθμός των μονογονεϊκών οικογενειών αυξάνει με αποτέλεσμα να παρατηρείται αύξηση της ζήτησης δομών, που θα καλύπτουν τις ανάγκες τους. Η χώρα μας δεν έχει προχωρήσει στη δημιουργία τέτοιων δομών για κοινωνικο-πολιτιστικούς, οικονομικούς και πολιτικούς λόγους,

⁸ Λαμπίρη – Δημάκη, Οικογένεια και κοινωνική πολιτική, Φροντίδα για την οικογένεια, Αθήνα, 1990.

καθώς επίσης και λόγω της απουσίας ομάδων πίεσης για την ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων για άτομα που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, της απουσίας συγκροτημένης πολιτικής για την οικογένεια και της εκπαιδευτικής πολιτικής για τη στελέχωση των δομών αυτών. Ωστόσο, οι λόγοι της μη δημιουργίας δομών για την κάλυψη των αναγκών των μονογονεϊκών οικογενειών οφείλεται και σε βαθύτερα αίτια. Αυτά τα αίτια αναφέρονται στην εύρεση του τύπου χρηματοδότησης για τη σύσταση, οργάνωση και λειτουργία αυτών των δομών και στην απουσία της επιστημονικής συνεργασίας μεταξύ διαφόρων φορέων.

Το πεδίο δράσης της κοινωνικής πολιτικής, για το οποίο μιλάμε έχει άμεση ανάγκη από τη διασφάλιση ενός ελάχιστου εισοδήματος, που θα προσφέρει την απαραίτητη στήριξη στις μητέρες που ζουν μόνες τους, ώστε να τους δίνεται η δυνατότητα για μια αξιοπρεπή διαβίωση.

1.5.ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Η Κοινωνική Πολιτική σημειώνει μια πορεία πολλών χρόνων, η ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους όμως ή αλλιώς του κράτος πρόνοιας με τη σημερινή του μορφή, έκταση και λειτουργία, αρχίζει να υλοποιείται μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Από τη δεκαετία του 1980 ξεκινά η χρησιμοποίηση του όρου «κράτος πρόνοιας». Ο όρος κοινωνικό κράτος χρησιμοποιείται περισσότερο στη συνταγματική επιστήμη. Η χρήση του όρου κράτος πρόνοιας παραπέμπει στο ότι το κράτος σχεδιάζει και ακολουθεί προνοιακή πολιτική, η οποία θεωρείται ικανή να αντιμετωπίσει όλες τις βασικές ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου. Πρόκειται για έναν όρο, που χρησιμοποιείται πάρα πολύ στις κοινωνικές επιστήμες. Οι ανάγκες της συνταγματικής επιστήμης επιτάσσουν να θεωρείται ορθότερη η ονομασία κοινωνικό κράτος, διότι προσδιορίζει ακριβέστερα το περιεχόμενο και την κανονιστική λειτουργία της.

Λέγοντας **κοινωνικό κράτος** εννοούμε «ολόκληρο το σύστημα ή πλέγμα μέσων και μέτρων, που χρησιμοποιεί το κράτος παρεμβαίνοντας στην οικονομία και κοινωνία μιας χώρας με σκοπό να προστατεύσει και βελτιώσει την κοινωνική ευημερία για το σύνολο της κοινωνίας και ιδιαίτερα για ορισμένα άτομα και κοινωνικές ομάδες, σύμφωνα με αρχές και αξίες περισσότερο ανθρώπινες ή συχνά διαφορετικές από αυτές που απορρέουν από τους νόμους». Αυτός ο ορισμός, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την απόδοση του όρου κοινωνική πολιτική. Μερικά από τα

μέτρα, που έχει πάρει το κοινωνικό κράτος είναι η δημιουργία αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης και κοινωνικής δικαιοσύνης, η παρέμβαση του στις σχέσεις μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών τάξεων με σκοπό τη βελτίωση των όρων διαβίωσης των ασθενέστερων και η κοινωνική προστασία των εργαζομένων.

Οι αντίστοιχες δραστηριότητες του κοινωνικού κράτους κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες: Η μία είναι η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, όπως υγεία, κοινωνική ασφάλιση, πρόνοια, εκπαίδευση, προστασία από την ανεργία. Η άλλη είναι η φορολογικές απαλλαγές και επιδοτήσεις που δίνονται σε διάφορες μορφές.

Η κοινωνία, στην οποία ζούμε σήμερα διακατέχεται από έλλειψη κοινωνικής συνοχής, από κοινωνική απομόνωση, από μοναξιά και παθητικοποίηση των ατόμων. Όλα αυτά έχουν ως συνέπεια την όξυνση των κοινωνικών προβλημάτων και την εμφάνιση νέων, όπως επίσης και την εμφάνιση νέων κοινωνικών αναγκών, τις οποίες πρέπει να καλύψει το κράτος.⁹ Με άλλα λόγια, το κοινωνικό κράτος θα πρέπει να διαδραματίσει μεγαλύτερο ρόλο στη διαφύλαξη της κοινωνικής συνοχής και επομένως στην ποιότητα ζωής. Η κοινωνική συνοχή, αποτελώντας αυτοτελή στόχο και μάλιστα στρατηγικής σημασίας για το κοινωνικό κράτος – κράτος πρόνοιας μπορεί να επιτευχθεί με το σχεδιασμό και την εφαρμογή κρατικών πολιτικών. Ο σωστός σχεδιασμός των πολιτικών αυτών πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τον τύπο και το επίπεδο της κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης και τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της κάθε κοινωνίας.¹⁰

1.6.Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η κρίση του κοινωνικού κράτους είναι το αποτέλεσμα της κρίσης, που υπέστη το οικονομικό σύστημα τη δεκαετία του '70. Η κρίση του οικονομικού συστήματος οδήγησε στην αναδίπλωση του εθνικού κράτους πρόνοιας και στην αναδιάρθρωση της σχέσης κεντρικού – τοπικού. Πιο συγκεκριμένα, οι συνθήκες που διαμορφώθηκαν ήταν η μείωση των κοινωνικών δαπανών σε βασικούς τομείς, όπως στην εκπαίδευση, υγεία, πρόνοια, στέγαση και ασφάλιση, η υποβάθμιση του αξιακού πλαισίου

⁹ Υπουργεία: Εργασίας, Εσωτερικών, Εθνικής Παιδείας, Εθνικής Οικονομίας, Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την κοινωνική ενσωμάτωση 2001-2003, Αθήνα, 2001.

¹⁰ Π. Γετίμης – Δ. Γράβαρης, Κοινωνικό κράτος και κοινωνική πολιτική, Αθήνα, Εκδόσεις Θεμέλιο, 1993

κοινωνικών λειτουργιών του κράτους σε σχέση με την επαναδιαπραγμάτευση της σχέσης κεντρικού – τοπικού.

Η διέξοδος από την κρίση ήταν η ανάδειξη του τοπικού, το οποίο ανέλαβε τον εντοπισμό των προβλημάτων και τη διατύπωση αιτημάτων για την κάλυψη νέου τύπου αναγκών μέσω της εφαρμογής τοπικών πολιτικών κοινωνικού χαρακτήρα.

Από τη δεκαετία του '70 ξεκινά η συζήτηση για την κρίση του κράτους πρόνοιας. Το κυριότερο χαρακτηριστικό αυτής της κρίσης φαίνεται να είναι η διαφορά των απόψεων σχετικά με το χαρακτήρα, τις αιτίες που προκαλούν την κρίση και τις επιπτώσεις αυτής. Η διατύπωση διαφορετικών απόψεων σηματοδοτεί την αναδιάρθρωση των κοινωνικών υπηρεσιών με έμφαση στη διαπλοκή κρατικού και μη κρατικού, δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Η αναδιάρθρωση της φροντίδας επιδιώχθηκε με δύο τρόπους: Ο ένας ήταν ο προσανατολισμός προς την ανεπίσημη φροντίδα, δηλαδή τη φροντίδα που παρέχεται από την οικογένεια, τους φίλους και τη γειτονιά. Ο άλλος ήταν η ανάπτυξη τοπικών υπηρεσιών από μη κυβερνητικές και εθελοντικές οργανώσεις. Σχετικά με το δεύτερο τρόπο, μπορούμε να επισημάνουμε κάποιες σημαντικές δομές, όπου η δράση των εθελοντών κρίνεται πολύ σημαντική και ουσιαστική, όπως τα ΚΑΠΗ και το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι».

Στα πλαίσια της κρίσης του κράτους πρόνοιας πρέπει να αναφερθεί ότι τα κύρια χαρακτηριστικά του ελληνικού συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, τα οποία συγχρόνως αποτελούν και τα μειονεκτήματά του είναι:

- Η περιορισμένη ανάπτυξη γενικών προγραμμάτων δημόσιας αντίληψης. Οι υπηρεσίες δημόσιας αντίληψης αποτελούν ειδική κατηγορία παροχών προς τους οικονομικά αδύνατους, τις ευπαθείς και κοινωνικά απροσάρμοστες ομάδες και τα θύματα έκτακτων φυσικών γεγονότων.
- Η έλλειψη εξειδικευμένων μέτρων για συγκεκριμένες ανάγκες των ατόμων, που αντιμετωπίζουν προβλήματα ένταξης, προσαρμογής και αξιοπρεπούς διαβίωσης.¹¹

¹¹ Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Διαστάσεις της κοινωνικής πολιτικής σήμερα, Αθήνα, 1993

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

2.1.Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Το δημόσιο δικαίωμα σε κοινωνικές υπηρεσίες δεν κατοχυρώνεται ρητά σε κάποια συγκεκριμένη διάταξη του Συντάγματος. Το γενικό δικαίωμα στην κοινωνική πρόνοια συνάγεται από τις εξής διατάξεις:

(α) Άρθρο 21: Το άρθρο αυτό ορίζει τις ομάδες – στόχους, που είναι δέκτες των κοινωνικών υπηρεσιών. Οι ομάδες αυτές είναι:

- τα παιδιά, οι νέοι και οι οικογένειες,
- οι πολύτεκνες οικογένειες και τα άτομα που πάσχουν από ανίατη σωματική ή πνευματική νόσο,
- οι ηλικιωμένοι και οι άποροι,
- τα άτομα με αναπηρίες.

Με τη διάταξη αυτή θεμελιώνεται η υποχρέωση του Κράτους να θεσπίζει κοινωνικές υπηρεσίες, οι οποίες θα καλύπτουν τις ανάγκες των ομάδων – στόχου χωρίς να κατοχυρώνονται δικαιώματα για τη λήψη συγκεκριμένων υπηρεσιών.

(β) Άρθρο 1§1: Το άρθρο αυτό κατοχυρώνει και αξιοποιεί τη συσχέτιση των κοινωνικών δικαιωμάτων με τη δημοκρατική αρχή. Αυτό σημαίνει ότι κάθε πολίτης έχει δικαίωμα να συμμετέχει σε κάθε δημοκρατική διαδικασία.

(γ) Άρθρο 2§1: Αποτελεί μια γενική αρχή προς τα όργανα του Κράτους και κατοχυρώνει τη λειτουργία ενός συνόλου κοινωνικών υπηρεσιών, οι οποίες θα διασφαλίζουν στις ομάδες – στόχου ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.

(δ) Άρθρο 5§1: Η διάταξη αυτή αποτελεί επικουρική νομική βάση για τη θέσπιση ενός συστήματος κοινωνικών υπηρεσιών, που εισάγει δεσμεύσεις παρεμβατικού και αρνητικού χαρακτήρα στον κοινό νομοθέτη. Οι δεσμεύσεις παρεμβατικού χαρακτήρα κατευθύνονται προς την από κοινού εφαρμογή υπηρεσιών ιδρυματικής περίθαλψης, ανοικτής φροντίδας και βοήθειας κατ' οίκον με προτεραιότητα στις υπηρεσίες ανοικτής προστασίας. Οι δεσμεύσεις αρνητικού χαρακτήρα κατευθύνονται προς την αποφυγή απόκλισης των ληπτών από τη συμμετοχή σε πολιτικές και εκλογικές διαδικασίες.

(ε) **Άρθρο 25§1:** Κατοχυρώνει ρητά την αρχή του κοινωνικού Κράτους δικαίου, που εισήχθη με την Αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001.

Τα βασικά σημεία της λειτουργικής ισχύς των παραπάνω διατάξεων είναι:

1. Η χρήση των κοινωνικών υπηρεσιών αποτελεί δικαίωμα προνοιακών παροχών.
2. Ο κοινός νομοθέτης δίνει τις βάσεις και τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές για τη δημιουργία του συστήματος υπηρεσιών. Αυτές τις βάσεις και κατευθυντήριες γραμμές επεξεργάζονται τα όργανα της κοινωνικής διοίκησης της κεντρικής, περιφερειακής και τοπικής διοίκησης, προσαρμόζοντάς τις στα δικά τους ιδιαίτερα δεδομένα.
3. Το οργανωτικό σχήμα που θα έχει μια κοινωνική υπηρεσία αποφασίζεται από τον κοινό νομοθέτη. Σε αυτές τις κοινωνικές υπηρεσίες είναι δυνατή η συμμετοχή του ιδιωτικού και εθελοντικού τομέα. Οι παρεμβάσεις, που προωθήθηκαν είχαν ως αποτέλεσμα τη θεσμική κατοχύρωση της αρχής του προνοιακού πλουραλισμού, σύμφωνα με την οποία για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σημαντικό ρόλο παίζουν οι δημόσιοι φορείς.¹²

2.2.ΓΕΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η κοινωνική πολιτική ασκείται μέσω της επιδοματικής πολιτικής, της νοσοκομειακής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, με την ίδρυση κέντρων προστασίας και επαγγελματικής εκπαίδευσης για τις ομάδες- στόχους, την εφαρμογή στεγαστικών προγραμμάτων, τη βοήθεια που προσφέρουν οι κοινωνικοί λειτουργοί, με την ίδρυση νομικών προσώπων, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, ΚΑΠΗ κλπ.

Μερικά από τα νομοθετήματα, που συνθέτουν το γενικό θεσμικό πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής είναι:

- **Το Π.Δ. 57/73** «Περί λήψεως μέτρων κοινωνικής προστασίας των οικονομικώς αδυνάτων κλπ», σύμφωνα με το οποίο το Κράτος παρέχει βοήθεια στα άτομα που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα λόγω ασθένειας, κατάστασης ανάγκης λόγω σεισμών κλπ. Επίσης, με το νομοθέτημα αυτό καθιερώνεται η ίδρυση Τοπικών Επιτροπών Κοινωνικής Προστασίας σε Δήμους και Κοινότητες, η σύσταση Λογαριασμού

¹² Ε.Ε.Τ.Α.Α., Κοινωνική πολιτική και Τ.Α. Παρούσα κατάσταση και προοπτικές, Αθήνα, Ε.Ε.Τ.Α.Α., 1995.

Πρώτων Κοινωνικών Βοηθειών, η παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης και εφάπαξ οικονομικού βοηθήματος.

- Το **ν.δ. 421/1937** «Περί διαθέσεως εσόδων τινών υπέρ της Κοινωνικής Πρόνοιας». Για την εφαρμογή του παρόντος κρίθηκε απαραίτητη η έκδοση της ΥΑ 423/73 «Περί επιδοτήσεως κωφάλαλων ηλικίας μέχρι 18 ετών».
- Το **Π.Δ. 265/79** «Περί συστάσεως Ν.Π.Δ.Δ. υπό την επωνυμία Κέντρο Εκπαιδεύσεως και Αποκαταστάσεως Τυφλών και εγκρίσεων του Οργανισμού του Κ.Ε.Α.Τ.».
- Το **ν.δ.4018/59** σε συνδυασμό με το **Π.Δ. 891/78** «Περί καθορισμού του αντικειμένου εργασίας των κοινωνικών λειτουργών».

Οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιούνται οι κοινωνικοί λειτουργοί είναι η υγεία, η κοινωνική ασφάλιση, η εργασία, ο επαγγελματικός προσανατολισμός, η εκπαίδευση, η εγκληματικότητα και η κοινοτική οργάνωση και ανάπτυξη (ευαισθητοποίηση των κατοίκων).

- Το **Β.Δ. 668/62** «Περί του Πατριωτικού Ιδρύματος Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντίληψης (ΠΙΚΠΑ)».
- Ο **Νόμος 2082/92**: Οι προσπάθειες να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας στην Ελλάδα χρονολογούνται από τις αρχές της δεκαετίας του '90 με τη θέσπιση του παραπάνω νόμου για αναδιοργάνωση της κοινωνικής πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών κοινωνικής προστασίας.

Με το νόμο αυτό εισάγεται η κατ' οίκον κοινωνική προστασία και η υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης κοινωνικών βοηθών για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, η ημερήσια δημιουργική απασχόληση βρεφών και νηπίων και ο θεσμός των αναδόχων οικογενειών.

- Το **ν.1143/81** «Περί Ειδικής Αγωγής, Ειδικής Επαγγελματικής Απασχολήσεων και Κοινωνικής Μερίμνης των αποκλινόντων εκ του φυσιολογικού ατόμων κλπ».
- Το **ν.162/73** «Περί μέτρων προστασίας υπερηλίκων και χρονίως πασχόντων ατόμων».

Μέτρα προστασίας των συγκεκριμένων ατόμων αποτελούν η περίθαλψη κατ' οίκον, η παροχή οικονομικών ενισχύσεων, η περίθαλψη σε οίκους ευγηρίας, σε θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων και κέντρα προστασίας γήρατος.

- Την Υ.Α. Γ3/οικ.56 (Υγείας - Οικονομικών) της 9/24.1.85 «Περί εγκρίσεως εφαρμογής προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης ανασφαλιστών ηλικιωμένων με απόλυτη αναπηρία».
- Την Υ.Α. Υγ.Προν.2088/82 «Εγκριση εφαρμογής προγράμματος δωρεάν παροχής ιδρυματικής προστασίας σε χρονίως πάσχοντα άτομα».¹³
- Ο Ν.2345/95 για την οργανωμένη υπηρεσία παροχής προστασίας από φορείς κοινωνικής πρόνοιας.¹⁴
- Ο Ν.2646/98 καθιερώνει το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας.

Το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας καταρτίζει Εθνικά Προγράμματα, που αφορούν την οικογένεια, τους ηλικιωμένους, τα ΑμΕΑ, τις Ευπαθείς Πληθυσμιακές Ομάδες και τις ομάδες που βρίσκονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Στα πλαίσια του Εθνικού Συστήματος οι υπηρεσίες παρέχονται από φορείς του δημόσιου τομέα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και από ιδιωτικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Οι υπηρεσίες, που παρέχουν οι φορείς αυτοί διακρίνονται στις ακόλουθες:

(α) Πρωτοβάθμια κοινωνική φροντίδα, η οποία παρέχεται από την ΤΑ α' βαθμού και αφορά την παροχή υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας με σκοπό τον έγκαιρο εντοπισμό προβλημάτων κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού.

(β) Δευτεροβάθμια κοινωνική φροντίδα, η οποία παρέχεται από την Περιφέρεια και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και αφορά την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας ή κλειστής φροντίδας με σκοπό την πρόληψη και αποκατάσταση των συνεπειών κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού.

(γ) Τριτοβάθμια κοινωνική φροντίδα, η οποία παρέχεται από την Κεντρική Διοίκηση και την Περιφέρεια και αφορά την παροχή υπηρεσιών ανοικτής και κλειστής κοινωνικής φροντίδας. Αυτή η μορφή κοινωνικής φροντίδας απαιτεί υψηλή εξειδίκευση ή τεχνολογία.

Ο νόμος 2646/98 ορίζει την κοινωνική φροντίδα ως την προστασία που παρέχεται σε άτομα ή ομάδες με προγράμματα πρόληψης και αποκατάστασης και αποσκοπεί στη δημιουργία προϋποθέσεων ισότιμης συμμετοχής των ατόμων στην

¹³ Βλ.όπου υποσημείωση αριθμός 15

¹⁴ ΚΕΔΚΕ-ΤΕΔΚ Ν.ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ, Πρακτικά ημερίδας με θέμα: Κοινωνική πολιτική των Ο.Τ.Α. – Δράσεις κοινωνικής υποστήριξης του ευρύτερου πληθυσμού και των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, Καλαμάτας, 2005,

οικονομική και κοινωνική ζωή και στην εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης.¹⁵

- Ο Ν.3106/03 συνέδεσε το σύστημα κοινωνικής φροντίδας με την υγεία και πρόβλεψε τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων για την υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας μεταξύ του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλων αρμόδιων Υπουργείων, των ΠΕΣΥΠ που μετονομάστηκαν σε ΔΗΠΕ και των δημόσιων και ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων κοινωνικής φροντίδας.

Η τροποποίηση, που επέφερε ο νόμος αυτός ήταν η πιο σημαντική, γιατί προέβη σε αναδιοργάνωση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας.¹⁶

2.3.ΝΟΜΟΙ ΓΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Στα πλαίσια μιας πιο αποτελεσματικής κοινωνικής πολιτικής θεσπίστηκαν, νόμοι για συγκεκριμένες κατηγορίες του πληθυσμού που είναι οι εξής:

ΑμΕΑ

1. **Νόμος 1566/85 (άρθρο 32):** Σύμφωνα με αυτό το νόμο τα ΑμΕΑ έχουν δικαίωμα παροχής ειδικής αγωγής και ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Επιδιώξεις της εκπαίδευσης αυτής είναι η ολόπλευρη και αποτελεσματική ανάπτυξη και αξιοποίηση των δυνατοτήτων και ικανοτήτων τους και η ένταξή τους στην παραγωγική διαδικασία.
2. **Νόμος 1648/86:** Με το νόμο αυτό εισάγεται η υποχρέωση των φορέων του δημόσιου τομέα να απασχολούν ανάπηρους, που έχουν περιορισμένες δυνατότητες απασχόλησης σε κάποια εργασία λόγω μακροχρόνιας σωματικής ή ψυχικής ή πνευματικής πάθησης.
3. **Νόμος 2072/92:** Με το νόμο αυτό προβλέπεται η δωρεάν διακίνηση των ατόμων με μέσα μεταφοράς με ποσοστό αναπηρίας πάνω από 67%, η ασφαλιστική κάλυψή τους ως μέλη οικογένειας ακόμα και στην περίπτωση που αυτά εργάζονται και η φοίτηση σε τεχνικές επαγγελματικές νοσηλευτικές σχολές αποκατάστασης. Επίσης, με το νόμο αυτό προβλέπεται η ίδρυση από φυσικά ή νομικά πρόσωπα κέντρων

¹⁵ Ν.2646/98: Ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις, ΦΕΚ Α, 236.

¹⁶ Βλ.όπου υποσημείωση αριθμός 17

αποθεραπείας ή αποκατάστασης, που παρέχουν υπηρεσίες υγείας ή νοσηλείας, η ίδρυση μονάδων κοινωνικής προστασίας από Ν.Π.Ι.Δ. και η σύσταση αστικών μη κερδοσκοπικών εταιρειών για την υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας.

Γυναίκες

1. Ο **Νόμος 1414/84** εισάγει την εφαρμογή της ισότητας των δύο φύλων στις εργασιακές σχέσεις.
2. Ο **Νόμος 1483/84** μεριμνά για την προστασία και τη διευκόλυνση των εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις και την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω φύλου. Ειδικότερα, καθιερώνεται το μειωμένο ωράριο για τους γονείς εκείνους, που έχουν παιδιά με ψυχική ή σωματική αναπηρία και η δημιουργία χώρου προοριζόμενου για τη λειτουργία βρεφονηπιακών σταθμών σε βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Οικογένεια

1. Στο **Νόμο 1910/44** προβλέπεται η δωρεάν νοσηλεία σε νοσοκομεία και θεραπευτήρια Δήμων και Κοινοτήτων, η πρόσληψη σε υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, τα μειωμένα εισιτήρια στα μέσα μαζικής μεταφοράς και η ίδρυση στην έδρα κάθε νομού Ταμείου Πρόνοιας και Προστασίας Πολύτεκνων. Ο Νόμος αυτός αφορά τις πολύτεκνες οικογένειες.
2. Με το **Νόμο 1153/72** καθιερώνεται η παροχή οικογενειακών επιδομάτων σε πολύτεκνες οικογένειες χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η περιουσιακή ή εισοδηματική τους κατάσταση.

2.4.ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ Τ.Α.

Το θεσμικό πλαίσιο, που διέπει την άσκηση κοινωνικής πολιτικής από τους Ο.Τ.Α. είναι σε μεγάλο βαθμό περιορισμένο. Σχετικές ρυθμίσεις υπάρχουν στον Δ.Κ.Κ.

- Στο **άρθρο 24** αναφέρεται ότι μία από τις αρμοδιότητες της Τ.Α. είναι η προαγωγή των κοινωνικών συμφερόντων των κατοίκων της. Βάσει αυτού του άρθρου η Τ.Α. είναι αρμόδια για την κατασκευή και συντήρηση των

δημοτικών ή κοινοτικών κέντρων νεότητας και των παιδικών χαρών και για την ίδρυση και λειτουργία παιδικών, βρεφικών, βρεφονηπιακών σταθμών και νηπιαγωγείων, κέντρων ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, Κ.Α.Π.Η. και κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ΑμΕΑ και η μελέτη και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων.

- Στο **άρθρο 26** αναφέρεται ότι οι κρατικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, που ιδρύθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του από 2-11-1935 ΑΝ από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου υπάγονται στην εποπτεία των Δήμων και Κοινοτήτων στη διοικητική περιφέρεια των οποίων λειτουργούν. Αυτοί οι σταθμοί λειτουργούν ως δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.
- Σύμφωνα με το **άρθρο 93** το Δημοτικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τη λήψη αποφάσεων, που αφορούν την ίδρυση και λειτουργία παιδικών, βρεφικών και υγειονομικών σταθμών και γενικά κέντρων που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες.
- Βάσει του **άρθρου 205** του Δ.Κ.Κ. με απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης επιχορηγούνται κάθε έτος Δήμοι ή Κοινότητες, Τ.Ε.Δ.Κ., Ν.Π., σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων και Κ.Α.Π.Η. των Ο.Τ.Α. για σκοπούς και δραστηριότητες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Η επιχορήγηση αυτή αποτελεί τακτικό έσοδο και καλύπτει ανάγκες λειτουργίας, απόκτησης οικοπέδων, κατασκευής των εγκαταστάσεων και αγοράς αναγκαίου εξοπλισμού.
- Το **άρθρο 249** ορίζει ότι οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν, με απόφαση του Δ.Σ. να εκποιούν απευθείας και χωρίς δημοπρασία οικόπεδά τους και άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες κατά προτίμηση εκείνους, που κατοικούν στο Δήμο ή την κοινότητα. Με απόφαση του Δ.Σ. μπορεί, επίσης, να καθορίζονται οι κατηγορίες των δικαιούχων σύμφωνα με γενικά κριτήρια, όπως είναι το ύψος του ετήσιου εισοδήματος, ο αριθμός των ανήλικων τέκνων, η κατάσταση της υγείας των μελών της οικογένειας, οι καταστροφές από θεομηνίες κλπ.¹⁷

¹⁷ Μάρκος Γ. Καραναστάσης, Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Αθήνα, Εκδόσεις Γ.Μ.Καραναστάση, 2003.

2.5.ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα στους δημότες τους συστήνοντας κοινωνική υπηρεσία με τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού Υπηρεσιών τους, όπως ορίζει ο Ν.1188/81. Η κοινωνική υπηρεσία μπορεί να αναπτύσσει δραστηριότητες, που δεν αναπτύσσονται από τα νομικά πρόσωπα ειδικών σκοπών, όπως διοργάνωση εκδηλώσεων, παροχές συμβουλών κα. Τα έξοδα της υπηρεσίας αυτής θα καλύπτονται από τα γενικά έσοδα των Ο.Τ.Α. Μια άλλη οργανωτική δομή μέσω της οποίας οι Ο.Τ.Α. μπορούν να παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες είναι τα αυτοτελή νομικά πρόσωπα, που έχουν τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., δηλαδή η δημοτική επιχείρηση ή η αστική μη κερδοσκοπική εταιρία (**άρθρο 11§3 Ν.2072/92**).

Καθεμία από τις παραπάνω οργανωτικές δομές παρουσιάζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, τα οποία σχετίζονται με την ευελιξία κατά τη λειτουργία, τις χρηματοοικονομικές προϋποθέσεις και τη διαδικασία σύστασης.

Τα μειονεκτήματα των Ν.Π.Δ.Δ. είναι τα ακόλουθα:

- 1) Λειτουργούν με βάση τους κανόνες του δημόσιου λογιστικού.
- 2) Υφίστανται περιορισμούς στις προσλήψεις προσωπικού.
- 3) Οι διαδικασίες ανάθεσης έργου ή μελέτης, η απασχόληση επιστημονικού δυναμικού, οι πληρωμές που πρέπει να γίνουν σε εκτέλεση ανειλημμένων υποχρεώσεων είναι διαδικασίες χρονοβόρες και γραφειοκρατικές.

Τα μειονεκτήματα των δημοτικών επιχειρήσεων είναι:

- 1) Η σύστασή τους και η εξασφάλιση της βιωσιμότητας τους απαιτεί την εξεύρεση περιουσιακών στοιχείων.
- 2) Οι επιχειρήσεις παροχής κοινωνικών υπηρεσιών δεν έχουν ως σκοπό την απόκτηση εσόδων ακόμα και αν αυτές τιμολογηθούν.

Τα πλεονεκτήματα των αστικών μη κερδοσκοπικών εταιριών είναι:

- 1) Έχουν ευέλικτη δομή (δεν παρουσιάζουν δεσμεύσεις όσον αφορά το προσωπικό που απασχολούν).
- 2) Προάγουν τη συνεργασία μεταξύ των Ο.Τ.Α.
- 3) Προάγουν το συντονισμό των ενεργειών των Ο.Τ.Α.
- 4) Χρηματοδοτούνται για την άσκηση δραστηριοτήτων, που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Συνάγεται επομένως από την παραπάνω παρουσίαση ότι:

Το δικαίωμα των πολιτών σε κοινωνικές υπηρεσίες δεν κατοχυρώνεται ρητά σε κάποια διάταξη του Συντάγματος, αλλά συνάγεται από κάποιες άλλες. Αυτό θα μπορούσε ίσως να οδηγήσει στην άποψη ότι η παράλειψη του νομοθέτη να κατοχυρώσει ρητά το δικαίωμα των πολιτών στις κοινωνικές υπηρεσίες δεν αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα, εφόσον σε επόμενες διατάξεις κατοχυρώνεται η αρχή του Κράτους Δικαίου και ορίζονται οι ομάδες – στόχοι των υπηρεσιών αυτών.

Θα μπορούσε να εκτιμήσει κανείς ότι σημαντική ήταν η τομή, που επέφερε ο νόμος 2646/98, με τον οποίο επιμερίστηκε η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε τοπικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και κεντρικό επίπεδο. Η ανάληψη της ευθύνης για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών από το κάθε επίπεδο θα έχει ως αποτέλεσμα την αποτελεσματικότερη κάλυψη των αναγκών των πολιτών, αφού το κάθε επίπεδο διοίκησης επιφορτίζεται με συγκεκριμένες δραστηριότητες.

Μια πολύ σημαντική πτυχή του θεσμικού πλαισίου, που διέπει την άσκηση κοινωνικής πολιτικής από τους Ο.Τ.Α. είναι η παραχώρηση στην Τ.Α. της αρμοδιότητας να ιδρύει δημοτικές επιχειρήσεις, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες και να αναπτύσσει διαδημοτική συνεργασία με άλλους Ο.Τ.Α. με σκοπό την προαγωγή των κοινωνικών συμφερόντων των κατοίκων της. Ο σκοπός αυτός μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικότερα από την Τ.Α., γιατί αυτή είναι σε θέση να γνωρίζει καλύτερα τις ανάγκες των δημοτών της από την Κ.Δ. Παρά τη σημαντικότητα αυτής της αρμοδιότητας της Τ.Α., το θεσμικό πλαίσιο, που τη διέπει κρίνεται αρκετά περιορισμένο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

3.1.ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά του ελληνικού κρατικού συστήματος κοινωνικής προστασίας είναι ότι οι κοινωνικές του παροχές απευθύνονται σε συγκεκριμένες ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όπως στην τρίτη ηλικία, στην ανεργία κλπ. Ένας μεγάλος αριθμός φορέων αναλαμβάνει τη διαχείριση του συστήματος της κοινωνικής ασφάλισης. Το κράτος αναλαμβάνει τη ρύθμιση των προϋποθέσεων, το εύρος των παροχών και τη διαδικασία απονομής τους στους δικαιούχους. Ένα από τα μειονεκτήματα των φορέων αυτών είναι ο γραφειοκρατικός τρόπος λειτουργίας, ο οποίος συνεπάγεται αρκετό χρόνο και ανεπτυγμένη ικανότητα για τη συνδιαλλαγή με τις πολύπλοκες διοικητικές διαδικασίες.

Η κακή διαχείριση των ασφαλιστικών φορέων κατά τη μεταπολεμική περίοδο, οι δημογραφικές τάσεις, η μακρά περίοδος της οικονομικής ύφεσης, οι μεγάλοι ρυθμοί ανεργίας, η συνέχιση της παραοικονομίας και η υποχρέωση ανταπόκρισης στους όρους της σύγκλισης σύμφωνα με τη συνθήκη του Maastricht είναι μερικές από τις αιτίες των έντονων δημοσιονομικών πιέσεων, που ασκούνται στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής προστασίας.

Οι πολιτικές του ισχύοντος συστήματος επεκτείνονται μερικώς ή και καθόλου σε κάποιες κατηγορίες του πληθυσμού. Μερικές από αυτές είναι οι νέοι, οι μακροχρόνια άνεργοι, τα μονομελή νοικοκυριά και οι μετανάστες.¹⁸

3.2.Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ο ορισμός, που δίνεται από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. για τις προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες είναι ότι αυτές αποτελούν «ένα σύνολο υπηρεσιών, κρατικών και μη κρατικών, οι οποίες στοχεύουν στην εξατομικευμένη φροντίδα και κάλυψη αναγκών».

¹⁸ Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα, Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός. Αθήνα, Εκδόσεις Εξάντας, 1998.

Για την οργάνωση των προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τρία κριτήρια, τα οποία συγχρόνως αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την επίτευξη ορθού κοινωνικού σχεδιασμού και αξιολόγησης εφαρμογής των κοινωνικών προγραμμάτων. Αυτά είναι:

- **Η ανάπτυξη της προσπελασιμότητας (access).** Το κριτήριο αυτό διαμορφώνεται με βάση τον πληθυσμό – στόχο και τις ιδιομορφίες της περιοχής. Για την εξασφάλισή της πρέπει να λειτουργούν επιμέρους υπηρεσίες, όπως υπηρεσίες πληροφόρησης, προγράμματα κα.
- **Η ολοκληρωμένη προσέγγιση και ο συντονισμός των υπηρεσιών (Integration - Coordination).** Σύμφωνα με αυτό το κριτήριο, οι κοινωνικές υπηρεσίες πρέπει να λειτουργούν, αποφεύγοντας τον κατακερματισμό, γιατί αυτός μειώνει την απόδοση των προσπαθειών. Πρέπει να δημιουργούνται συντονισμένες υπηρεσίες και να προωθείται η διαδικασία του σχεδιασμού, γιατί με αυτό τον τρόπο ο χρήστης εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πλέγμα κάλυψης.
- **Ο έλεγχος και καταμερισμός ευθυνών (accountability).** Για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών και τη συνεχή εξέλιξη και αναβάθμισή τους κρίνεται αναγκαία η δημιουργία επιμέρους αρχών, που να ορίζουν τα πρόσωπα και τις ευθύνες που αναλαμβάνουν. Ο έλεγχος προϋποθέτει τη σωστή και έγκαιρη πληροφόρηση και ενεργό συμμετοχή των πολιτών.¹⁹

Οι κοινωνικές υπηρεσίες του τοπικού επιπέδου πρέπει να αντιμετωπίζουν τα παλαιά και σημερινά προβλήματα και συγχρόνως να προετοιμάζονται και να εξελίσσονται για τις νέες μορφές των κοινωνικών προβλημάτων στο μέλλον. Για να επιτευχθούν αυτά θα πρέπει η κοινωνική πολιτική, που εφαρμόζεται τοπικά, να συνδέεται με την προώθηση στην αγορά εργασίας, με την κατάργηση του πελατειακού κράτους και με τη μετατροπή του κράτους παροχών σε κράτος πρόνοιας.

Επιπλέον, οι δράσεις των κοινωνικών υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. πρέπει να είναι κοινωνικά αποδεκτές και αξιόπιστες. Για να υλοποιηθεί αυτός ο στόχος πρέπει οι κοινωνικές υπηρεσίες να σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο, που να λαμβάνεται υπόψη η αναγκαιότητα υιοθέτησης γραμμής φτώχειας και ο καθορισμός ενός ελάχιστου επιπέδου εισοδήματος και υπηρεσιών. Επίσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης μέσα από την αποδοχή και αξιοπιστία των διοικητικών

¹⁹ ΕΕΤΑΑ, Κοινωνική πολιτική και ΤΑ Παρούσα κατάσταση και προοπτικές, Αθήνα, ΕΕΤΑΑ, 1995.

μηχανισμών διανομής κοινωνικής φροντίδας χωρίς γραφειοκρατικές δυσκολίες και με τη διαφύλαξη των ατομικών δικαιωμάτων των πολιτών.

Τα μειονεκτήματα, που παρουσιάζει ο τομέας κοινωνικής φροντίδας της Τ.Α. είναι η απουσία κοινωνικού σχεδιασμού, η μερική κάλυψη και η ύπαρξη αποσπασματικών και ασυντόνιστων πολιτικών για την αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών. Τα προβλήματα αυτά, όπως τονίζει ο Δημήτριος Βεζυράκης, μπορούν να αντιμετωπιστούν από την Τ.Α., η οποία πρέπει να γνωρίζει για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των δημοτών της, να είναι σε θέση να διαπιστώνει τις ανάγκες εξατομικευμένα, να είναι επαρκώς και κατάλληλα στελεχωμένα και να επιτυγχάνει και αξιοποιεί την κοινωνική συμμετοχή των πολιτών. Την ίδια ακριβώς άποψη για την Τ.Α. έχει και η Ε.Ε.Τ.Α.Α., με τη διαφορά ότι δεν κάνει λόγο για την αναγκαιότητα της συνέργειας της κεντρικής εξουσίας με τις τοπικές αρχές, όπως ο Δημήτριος Βεζυράκης.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι σε κάθε Δήμο της χώρας δημιουργείται μια Διεύθυνση Κοινωνικής Υπηρεσίας στον Ο.Ε.Υ., με στόχο την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, τη μείωση του διοικητικού κόστους και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.

3.3.ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η ανάληψη από την Τ.Α. δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα είχε ως αποτέλεσμα το πέρασμα από την αρχή της γενικότητας και της αποτελεσματικότητας (Κ.Δ.) στην αρχή της εξειδίκευσης και της μέτρησης των αναγκών. Έχοντας ως γνώμονα την τελευταία αρχή και τις παρακάτω προϋποθέσεις, οι κοινωνικές υπηρεσίες μπορούν να λειτουργήσουν με αποτελεσματικό τρόπο. Αυτές είναι:

- 1) Η επαρκής στελέχωση των κοινωνικών υπηρεσιών.
- 2) Η ορθή οργάνωση και η διοικητική διάρθρωση της Κοινωνικής Υπηρεσίας (κρίνεται απαραίτητο να καλύπτει τις πληθυσμιακές κατηγορίες των ηλικιωμένων, της οικογένειας και του παιδιού, των ΑμΕΑ και των ευπαθών ομάδων).
- 3) Η εποπτεία του προσωπικού, με την οποία αυτό θα αποκτήσει γνώσεις, δεξιότητες και αυτογνωσία με αποτέλεσμα την ορθότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων.

- 4) Η διεπιστημονική συνεργασία, η οποία επιτρέπει την ανταλλαγή επιστημονικών απόψεων και την παράλληλη εφαρμογή τους για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων των πολιτών.
- 5) Η συνεχής ενημέρωση του προσωπικού για τα νέα δεδομένα τόσο του επαγγέλματός τους όσο και του πληθυσμού του Δήμου. Επίσης, το προσωπικό πρέπει να είναι σε θέση να αξιοποιεί τα προγράμματα όλου του δικτύου των οργανισμών κοινωνικής φροντίδας.

Σημαντική, επίσης, είναι η συνεισφορά των εθελοντών για την συστηματική οργάνωση, αναγνώριση και επιβράβευση του έργου των κοινωνικών υπηρεσιών. Ο εθελοντισμός²⁰ είναι ένας θεσμός, που στην προκειμένη περίπτωση αναλαμβάνεται από τις ίδιες τις υπηρεσίες.

Εξίσου σημαντική παράμετρος είναι και η συμμετοχή των πολιτών στα κοινωνικά προγράμματα.

3.4.ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η σημερινή σύγχρονη κοινωνία επιτάσσει την κινητοποίηση των Ο.Τ.Α. για τη λειτουργία ενισχυτικών δομών για τους πολίτες. Η κοινωνική δράση είναι προτιμότερο να αναλαμβάνεται από την Τ.Α., γιατί αυτή αποτελεί μια αυτοδύναμη και αυτοδιοικούμενη τοπική μονάδα, που μπορεί να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες με αποτελεσματικότερο τρόπο ως καλύτερος γνώστης των τοπικών προβλημάτων. Επιπλέον, αυτή είναι περισσότερο ευέλικτη στη λήψη πρωτοβουλιών και στην εφαρμογή πρωτοποριακών προγραμμάτων.

3.4.1.Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)

Το πρώτο Κ.Α.Π.Η. λειτούργησε πειραματικά το 1979 στην Ελευσίνα. Ήταν η πρώτη παρέμβαση στον τομέα της ανοικτής περίθαλψης στην Ελλάδα. Έπειτα λειτούργησαν οκτώ Κ.Α.Π.Η. με φορείς εθελοντικές οργανώσεις, ενώ από το 1981 ιδρύονταν από την Τ.Α. Η νομική τους μορφή είναι αυτή των Ν.Π.Δ.Δ. Έκτοτε, ο

²⁰ Ο ορισμός που δίνεται από τους Λουκά Αποστολίδη και Σωτήρη Παπασπυρόπουλο στο βιβλίο «Το εθελοντικό κίνημα στην Ελλάδα και η κοινωνία των πολιτών» είναι «η οργανωμένη προσφορά υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο χωρίς την απαίτηση ανταλλάγματος».

θεσμός των Κ.Α.Π.Η. παρουσίασε ανοδική πορεία, αφού οι ηλικιωμένοι αποδέχτηκαν το πρόγραμμα αυτό με μεγάλη ευχαρίστηση.²¹

Το άρθρο 24 του Δ.Κ.Κ. ορίζει ότι η Τ.Α. μπορεί να ιδρύει και να λειτουργεί Κ.Α.Π.Η. και Κέντρα αναψυχής και ψυχαγωγίας ηλικιωμένων, καθώς και να μελετά και να εφαρμόζει κοινωνικά προγράμματα. Για την ίδρυσή τους απαιτείται έκδοση Π.Δ., ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που ορίζει τα όργανα της διοίκησης, το σκοπό, τους πόρους, την περιουσία και το όνομα του ιδρύματος. Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης χρηματοδοτεί τους Ο.Τ.Α. με ετήσια επιχορήγηση, που αποτελεί τακτικό έσοδο αυτής. Η επιχορήγηση αυτή χρησιμοποιείται για την εκπλήρωση ειδικών σκοπών του Κ.Α.Π.Η., δηλαδή για την κάλυψη αναγκών λειτουργίας του, την αγορά οικοπέδων, την κατασκευή εγκαταστάσεων και την αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού.²²

Ο σκοπός αυτού του Ν.Π.Δ.Δ. είναι η παραμονή των ηλικιωμένων στο σπίτι, προκειμένου να μειωθεί το κόστος περίθαλψης και να αισθάνονται οι ίδιοι καλύτερα. Με αυτό τον τρόπο, θα εξασφαλιστεί, επίσης, η αποδέσμευση της γυναίκας από τη φροντίδα των ηλικιωμένων, με αποτέλεσμα αυτή να μην εμποδίζεται να ενσωματωθεί στο χώρο εργασίας.

Η εξέλιξη του θεσμού μέχρι σήμερα αποδεικνύει ότι λειτούργησε θετικά προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της κοινωνικής αυτονομίας των ηλικιωμένων, ωστόσο καταγράφονται και κάποιες ελλείψεις στον τομέα των υλικοτεχνικών υποδομών και της διάρθρωσης των προγραμμάτων. Το γεγονός αυτό πρέπει να οδηγήσει σε αναθεώρηση του θεσμού από την Τ.Α.²³

3.4.2.Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας (ΚΕ.Φ.Ο.)

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.2306/2003, τα ΚΕ.Φ.Ο., που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το Π.Δ. 572/1970 από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου υπάγονται στους δήμους και τις κοινότητες, στη διοικητική περιφέρεια των οποίων λειτουργούν. Το Δ.Σ. αποφασίζει αν τα ΚΕ.Φ.Ο. θα λειτουργούν ως Ν.Π.Δ.Δ. ή ως υπηρεσίες του δήμου ή της κοινότητας. Σε ένα νομικό δημοτικό ή κοινοτικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου μπορούν να συγχωνεύονται περισσότερα από ένα ΚΕ.Φ.Ο. ή

²¹ ΕΚΚΕ, Γήρανση και κοινωνία. Πρακτικά πανελληνίου συνδέσμου ΕΚΚΕ, Αθήνα, 1996.

²² Μάρκος Γ. Καραναστάσης, Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Αθήνα, 1998.

²³ Α. Αμνρά – Ε. Γεωργιάδη – Α. Τεπέρογλου. Ο θεσμός της ανοικτής προστασίας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα, ΕΚΚΕ, Αθήνα, 1986

ακόμα και να εντάσσονται σε Ν.Π.Δ.Δ., που λειτουργούν και υπάγονται στην εποπτεία τους.

Τα Κέντρα αναπτύσσουν συνεργασίες με σκοπό την ενίσχυση και βελτίωση της συμβολής τους στη φροντίδα του ατόμου και της οικογένειας. Συνεργάζονται με φορείς της ΤΑ, όπως είναι οι Δήμοι, η Νομαρχία, τα Πνευματικά Κέντρα των Δήμων, αλλά και με δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, όπως με το Π.Ι.Κ.Π.Α., με ειδικά σχολεία, με την Εταιρία Προστασίας Ανηλίκων κα.²⁴

3.4.3.Ερανικά Συστήματα Μακράς Διαρκείας (Ε.Σ.Μ.Δ.)

Τα Ε.Σ.Μ.Δ., μπορεί να είναι οποιαδήποτε μορφή δικτύου συλλογής χρημάτων. Μπορούν να οργανωθούν από πολλούς φορείς (Εκκλησία, διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις μη κυβερνητικού χαρακτήρα, συνομοσπονδίες ή ομοσπονδίες συλλόγων ή φορέων, που λειτουργούν στην Ελληνική Επικράτεια), ανάμεσα στους οποίους και η ΤΑ α' και β' βαθμού. Συγκεκριμένα, τα Ε.Σ.Μ.Δ., που συνιστώνται από τους Ο.Τ.Α. έχουν ως σκοπό την αξιοποίηση των εσόδων, που θα προκύψουν για την κάλυψη τοπικών αναγκών, που οφείλονται σε έκτακτες ανάγκες και ειδικές καταστάσεις.

Τα Ε.Σ.Μ.Δ. αναπτύσσονται σε δημόσιους χώρους σε όλη την επικράτεια ή σε ορισμένες περιφέρειες αυτής. Ζητήματα, όπως η χρονική διάρκειά τους, οι διαδικασίες διαμόρφωσης, εγκατάστασης και λειτουργίας, καθώς και συλλογής και αξιοποίησης των πόρων ρυθμίζονται από τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τους κατά περίπτωση αρμόδιους Υπουργούς.²⁵

3.4.4.Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.)

Τα Κ.Η.Φ.Η. αποτελούν μονάδες ημερήσιας φιλοξενίας ηλικιωμένων ατόμων. Απευθύνονται σε ηλικιωμένα άτομα, που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα, σε άτομα, που το οικογενειακό τους περιβάλλον δεν τα φροντίζει, εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά ή οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας. Ο σκοπός των κέντρων αυτών είναι:

²⁴ Ν.3106/2003: Αναδιοργάνωση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις.

²⁵ Βλ. όπου υποσημείωση αριθμός 30

(α) Η φιλοξενία κατά τη διάρκεια της ημέρας των παραπάνω ηλικιωμένων ατόμων.

(β) Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων.

(γ) Η παραμονή τους στο φυσικό και οικογενειακό περιβάλλον.

(δ) Η διατήρηση της φυσιολογικής κοινωνικής και εργασιακής ζωής των μελών του οικογενειακού και συγγενικού περιβάλλοντος των ηλικιωμένων.

Τα Κ.Η.Φ.Η. μπορούν να ιδρυθούν από Δημοτικές Επιχειρήσεις, Διαδημοτική συνεργασία των δήμων, Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Λειτουργούν δε από τους φορείς, οι οποίοι τα συστήνουν. Μπορούν να λειτουργούν παράλληλα με τα Κ.Α.Π.Η., που ενδεχομένως βρίσκονται στην ίδια περιοχή και να συνεργάζονται με τοπικούς φορείς, που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες και εφαρμόζουν παρεμφερή με τα Κ.Η.Φ.Η. προγράμματα. Αξίζει να αναφερθεί ότι στο πλαίσιο του Γ' Κ.Π.Σ. (Π.Ε.Π.) έχουν ιδρυθεί 49 Κ.Η.Φ.Η. με συνολικό αριθμό ωφελουμένων 1.345 άτομα.²⁶

3.4.5. Παιδικό και Βρεφονηπιακό Σταθμοί

Σύμφωνα με το άρθρο 26 του Δ.Κ.Κ., οι κρατικοί παιδικό και βρεφονηπιακό σταθμοί που έχουν ιδρυθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του από 2/11/1935 αναγκαστικού νόμου (Φ.Ε.Κ. 527 Α') υπάγονται στην εποπτεία των δήμων και κοινοτήτων, στη διοικητική περιφέρεια των οποίων λειτουργούν. Η μεταβίβαση αυτή των κρατικών σταθμών στους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού έγινε το 1994. Αποτελούν Ν.Π.Δ.Δ. και λειτουργούν με βάση κανονισμό λειτουργίας, ο οποίος καθορίζεται με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και έγκριση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Ο εν λόγω κανονισμός λειτουργίας διαμορφώνεται με βάση πρότυπο κανονισμό λειτουργίας, που εκδίδεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. Οι δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού τους, καθώς και οι δαπάνες λειτουργίας τους καλύπτονται από τις πιστώσεις του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.²⁷

²⁶ www.deekme.gr, προσβάσιμη στις 15/10/07

²⁷ βλ. όπου υποσημείωση αριθμός 26

Ο σκοπός των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών είναι η ημερήσια φροντίδα, η δημιουργική απασχόληση υγιών νηπίων και βρεφών και η αγωγή ανάλογα με την ηλικία, που αυτά έχουν.²⁸

Όπως έχει διαπιστωθεί σήμερα, οι επιχορηγήσεις, που παρέχονται από το Υπουργείο Εσωτερικών δεν καλύπτουν ούτε τα έξοδα λειτουργίας ούτε τις δαπάνες μισθοδοσίας. Σοβαρά προβλήματα διαπιστώνονται όσον αφορά τις ελλείψεις να υπάρχουν υπερφορτωμένα τμήματα παιδιών. Ένα τελευταίο και εξίσου σοβαρό πρόβλημα είναι ότι τα κτίρια όπου στεγάζονται οι σταθμοί είναι ακατάλληλα, αφού δεν υπάρχουν οι απαραίτητες υλικοτεχνικές υποδομές. Αυτό έχει σαν συνέπεια οι σταθμοί αυτοί να μην μπορούν να επιτελέσουν το εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό τους έργο.²⁹

3.4.6.Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)

Τα κέντρα αυτά απευθύνονται σε παιδιά ηλικίας 6-12 ετών και σκοπός τους είναι η απασχόλησή τους εκτός σχολικού ωραρίου, η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους με την ατομική – οργανωμένη δραστηριότητα και η εξυπηρέτηση των γονέων. Μερικές από τις δραστηριότητες του Κ.Δ.Α.Π. είναι η ψυχαγωγία, όπου με παιχνίδι το παιδί αναπτύσσει πνεύμα συνεργασίας, οι εικαστικές κατασκευές, με τις οποίες το παιδί προσεγγίζει νέες μορφές επικοινωνίας και έκφρασης, η ευαισθητοποίηση για τα περιβαλλοντικά προβλήματα, επίσης η θεατρική παιδία.³⁰

3.4.7.Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι»

Η έγκριση της εφαρμογής του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» εγκαινιάστηκε το 1994. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 1996 σε πιλοτικό επίπεδο, ενώ από το 1997 ξεκίνησε η ολοκληρωμένη εφαρμογή του με την επιλογή των δήμων που θα αναλάμβαναν την υλοποίησή του. Ο αριθμός των δήμων

²⁸ Γαβριήλ Ν. Αμίτσης, Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας. Το ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, Αθήνα, Παπαζήση, 2001.

²⁹ «Η ΠΟΕ-ΟΤΑ» ενημερώνει τους γονείς, Δημοτικός, Κοινοτικός και Νομαρχιακός Τύπος. Πανελλήνια Εφημερίδα στην υπηρεσία των οργανισμών και υπαλλήλων Α' και Β' βαθμού αυτοδιοίκησης, 10/11/2005, σελ.6.

³⁰ Δημήτρης Προβατάς, Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου. ο ρόλος της ΤΑ Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, 2003.

αυτών είναι 102 και έχουν αναλάβει την προώθηση των δράσεων για πέντε έτη. Αυτοί διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

1. Τους δήμους, που επιχορηγούνται από το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης με το ποσό των 17.650 ευρώ περίπου για το β' εξάμηνο του 2007, 35.300 ευρώ για κάθε επόμενο χρόνο από τα τρία πρώτα χρόνια του προγράμματος και 6.000.000δρχ. για τα υπόλοιπα δύο χρόνια.
2. Τους δήμους που επιχορηγούνται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τα ποσά, που αναφέρθηκαν προηγουμένως.

Οι μορφές φροντίδας προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» είναι οι ακόλουθες:

ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

- Υποστηρικτική κοινωνική εργασία
- Συνεργασία με φορείς
- Συμβουλευτική οικογένειας
- Κοινωνικοπρονοιακά θέματα
- Παραπομπή περιπτώσεων.

ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ:

- Θεραπευτικές παρεμβάσεις
- Αγωγή υγείας
- Συνεργασία με φορείς
- Συνοδεία
- Εκπαίδευση οικογένειας
- Ατομική υγιεινή

ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

- Συντροφιά
- Εξωτερικές εργασίες
- Καθαριότητα κατοικίας
- Σίτιση
- Βοήθεια σε ατομική υγιεινή

(Πηγή: ΚΕΔΚΕ, Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι», Αθήνα 2002)

Όσον αφορά τις μορφές κοινωνικής εργασίας, αυτή που προσφέρεται σε περισσότερα άτομα είναι η υποστηρικτική κοινωνική εργασία. Στα πλαίσια της νοσηλευτικής φροντίδας, οι περισσότεροι από τους εξυπηρετούμενους έχουν ανάγκη από θεραπευτικές παρεμβάσεις, ενώ στα πλαίσια της οικογενειακής βοήθειας οι περισσότεροι έχουν ανάγκη από τη συντροφιά του προσωπικού του προγράμματος.

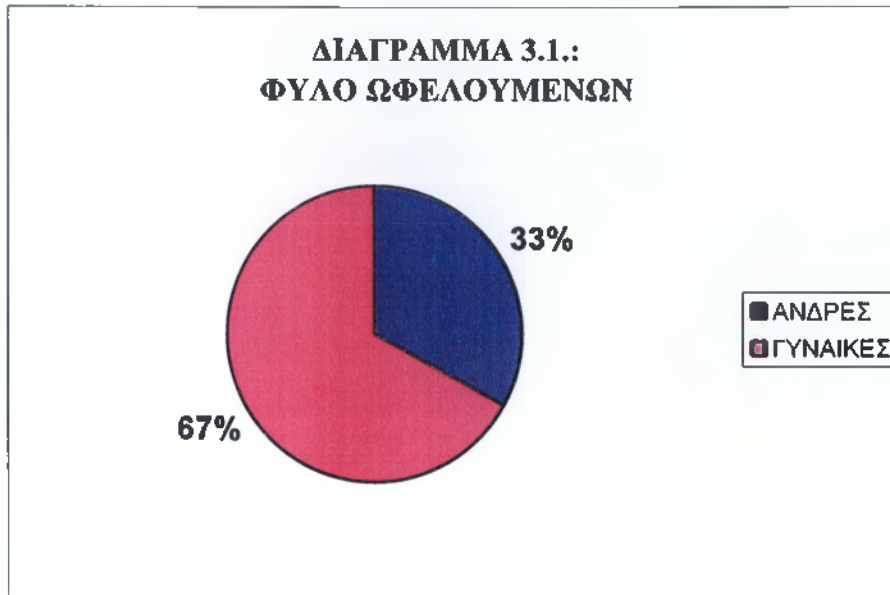
3.4.8. Δίκτυο Κοινωνικών Υπηρεσιών

Τα άτομα, που βρίσκονται σε κατάσταση κοινωνικού αποκλεισμού, μεταξύ των οποίων και τα ΑμΕΑ, οι κακοποιημένες γυναίκες, οι πρώην φυλακισμένοι και οι πρόσφυγες δεν μπορούν να έρθουν εύκολα σε επαφή με τις κοινωνικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκε το δίκτυο υπηρεσιών πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας, το οποίο λειτουργεί μέσω των υπάρχουσών δομών της Τ.Α. Σήμερα, υπάρχουν 91 κέντρα και αναμένεται να ενταχθούν ακόμα 25-30 δικαιούχοι (Δήμοι-Δημοτικές Επιχειρήσεις). Ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων το διάστημα από 1/03/2004 έως 31/03/2006 είναι 34.308 άτομα.

Ο βασικότερος στόχος του δικτύου είναι η παροχή εξειδικευμένων πρωτοβάθμιων κοινωνικών υποστηρικτικών υπηρεσιών, στις οποίες εντάσσεται η διασύνδεση των ενδιαφερομένων με τις διάφορες υπηρεσίες και η παρακολούθηση αυτών μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων. Επίσης, ένας άλλος βασικός στόχος είναι η καταπολέμηση του άμεσου και έμμεσου αποκλεισμού από την αγορά εργασίας. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται με την οργανωμένη και συντονισμένη βοήθεια, που προσφέρουν οι ειδικά εκπαιδευμένοι κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι και κοινωνιολόγοι των κοινωνικών υπηρεσιών. Σημαντικά είναι τα αποτελέσματα, που επιτυγχάνονται και από τη συνεργασία, που αναπτύσσεται με τους ίδιους τους πολίτες και τους τοπικούς φορείς, όπως τον Ο.Α.Ε.Δ., τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, τους Φορείς Πρόνοιας, τις Νομαρχίες, τα Κέντρα Κατάρτισης κ.α.

Το έργο του δικτύου εντάσσεται στο Μέτρο 3.1. του Ε.Π. «Υγεία- Πρόνοια» του Γ' Κ.Π.Σ. 2000-2006. Το ποσό, που έχει δαπανηθεί σήμερα για το Μέτρο αυτό ανέρχεται στα 3.000.000 ευρώ και χρηματοδοτείται από το Ε.Κ.Τ. κατά 75% και από εθνικούς πόρους κατά 25%.

**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.1.:
ΦΥΛΟ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ**

Τα συμπεράσματα, που προκύπτουν από τα παραπάνω διαγράμματα είναι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό, που έχει περισσότερο ανάγκη από τις υπηρεσίες που παρέχει το Δίκτυο Κοινωνικών Υπηρεσιών είναι το ποσοστό των γυναικών. Το αποτέλεσμα αυτό μπορεί να οφείλεται σε ποικίλους παράγοντες, όπως π.χ. η κατά περιοχές μεγαλύτερη ανεργία, που πλήττει τις γυναίκες, περιπτώσεις κακοποίησης τους κλπ.
- Τα άτομα, που καλείται να εξυπηρετήσει περισσότερο το δίκτυο είναι οι άνεργοι και αυτό γιατί η Ελλάδα είναι μια χώρα, που αντιμετωπίζει σημαντικό πρόβλημα ανεργίας. Όπως ειπώθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, ο αριθμός των ανέργων ακολουθεί μια ανοδική πορεία.
- Μετά τους ανέργους ακολουθούν οι μετανάστες, που ζητούν τη βοήθεια του δικτύου σε ποσοστό 10%. Το ποσοστό αυτό θα είναι εξαιρετικά μεγάλο είναι όμως σημαντικό, αν λάβουμε υπόψη μας ότι το 10,3% του ελληνικού πληθυσμού (1.150.000 άνθρωποι) είναι μετανάστες.³¹
- Το 2% των εξυπηρετούμενων είναι αποφυλακισμένοι, άστεγοι, πρόσφυγες, απεξαρτημένοι, άτομα με γλωσσικές/θρησκευτικές ιδιαιτερότητες.

³¹ Ινστιτούτο Αστικού Περιβάλλοντος και Ανθρώπινου Δυναμικού – Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2004, «Στατιστικά Δεδομένα για τους Μετανάστες στην Ελλάδα: Αναλυτική Μελέτη για τα Διαθέσιμα Στοιχεία και Προτάσεις για Συμμόρφωση με τα Standards της ΕΕ», Αθήνα, Μελέτη για λογαριασμό του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Η παράθεση του παραπάνω κεφαλαίου μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων των πολιτών, η ΓΑ πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζει τις ανάγκες των δημοτών της, να έχει διαμορφώσει άποψη για την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση και να είναι επαρκώς και κατάλληλα στελεχωμένη για την παροχή κοινωνικής βοήθειας. Πρόκειται για παραμέτρους, που συγκριτικά με την Κ.Δ., η Τ.Α. μπορεί να επιτύχει σε μεγάλο βαθμό αποτελεσματικότερα. Επιπλέον, η επιτυχής λειτουργία των οργανωτικών δομών, που παρουσιάστηκαν παραπάνω εξαρτάται από τις παραμέτρους αυτές.

Η Τ.Α. πέρα από τις οργανωτικές δομές, που αναφέρθηκαν μπορεί να συστήνει και άλλες, όπως είναι η Δημιουργική Απασχόληση ΑμΕΑ, η Σχολή Γονέων, τα Συμβουλευτικά Κέντρα για την αντιμετώπιση ψυχοκοινωνικών προβλημάτων κα. Για λόγους εξοικονόμησης χρόνου δεν έγινε αναφορά σ' αυτές, όμως πρέπει να αναφερθεί η σημαντικότητά τους για το κοινωνικό σύνολο.

Μετά από την παράθεση του θεωρητικού πλαισίου του θέματος της εργασίας, ακολουθεί η παρουσίαση των κοινωνικών δομών του Δήμου Καλαμάτας.

ΜΕΡΟΣ Β'
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

4.1.ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Ο διευρυμένος Δήμος Καλαμάτας είναι ο μεγαλύτερος σε πληθυσμό και έκταση Δήμος της Μεσσηνίας. Ο πληθυσμός³² ανέρχεται σε 50.693 κατοίκους και η έκταση σε 253.209 στρέμματα. Εκτός από την πόλη της Καλαμάτας σημαντικό ποσοστό έκτασης μοιράζεται ανάμεσα στα δημοτικά διαμερίσματα Αρτεμισίας, Ελαιοχωρίου, Βέργας, Αλαγονίας και Νεδούσης.

Ο νέος Δήμος Καλαμάτας προήλθε από την συνένωση των εξής Ο.Τ.Α. όπως παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 4.1. Πίνακας συνένωσης ΟΤΑ Δήμου Καλαμάτας

Δημοτικό Διαμέρισμα (τέως Ο.Τ.Α.)	Πληθυσμός ³³	Μορφολογία Εδάφους ³⁴
Δ.Καλαμάτας	44.052	Η/Ο
Κ.Αλαγονίας	410	Ο
Κ.Αντικαλάμου	345	Π
Κ.Αρτεμισίας	339	Ο
Κ.Ασπροχώματος	1.240	Π
Κ.Βέργας	1.271	Ο
Κ.Ελαιοχωρίου	352	Ο
Κ.Καρβελίου	180	Ο
Κ.Λαδά	231	Ο
Κ.Λαικών	758	Ο
Κ.Μικράς Μαντινείας	606	Η/Ο
Κ.Νεδούσης	206	Ο
Κ.Πηγών	149	Ο
Κ.Σπερχογείας	554	Π
Σύνολο	50.693	

ΠΗΓΗ: ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

³² ΥΠΕΣΔΔΑ, πρόγραμμα «Ι.Καποδίστριας», τεχνικό δελτίο, καταγραφή χαρακτηριστικών της ΤΑ, Α' βαθμού, σελ.2 Νοέμβριος 2001, Καλαμάτα.

³³ Απογραφή 1991

³⁴ Ο = Ορεινό, Π = Πεδινό, Η/Ο = Ημιορεινό

4.2.ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΒΑΣΗ

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός³⁵ του διευρυμένου δήμου ανέρχεται σε 39.000 άτομα. Από αυτά οι 37.000 είναι εργαζόμενοι και οι 2.000 άνεργοι.

Κατά τομείς η απασχόληση έχει ως εξής: Πρωτογενής τομέας 10.000 άτομα, Δευτερογενής τομέας 12.000 άτομα, τριτογενής τομέα 15.000 άτομα.

Ο δευτερογενής τομέας περιλαμβάνει 776 επιχειρήσεις. Από αυτές οι 168 αφορούν σε μονάδες τυποποίησης αγροτικών προϊόντων με 2.469 θέσεις εργασίας.

Ο τριτογενής τομέας περιλαμβάνει 354 επιχειρήσεις. Περιλαμβάνονται 20 ξενοδοχεία και ξενώνες με 800 θέσεις εργασίας και δυναμικότητα 2.800 κλινών και 150 άλλα τουριστικά καλύμματα (ενοικιαζόμενα δωμάτια) δυναμικότητας 356 κλινών.

Στην περιοχή του διευρυμένου δήμου έγιναν την τελευταία τριετία (2004-2007) ιδιωτικές επενδύσεις που χρηματοδοτήθηκαν από τον αναπτυξιακό νόμο ή άλλο χρηματοδοτικό μέσο, της τάξης των 4.886 δις δρχ. Το ύψος της επιχορήγησης ήταν 1.954 δις δρχ.

Στον αγροτικό τομέα κυριαρχεί η καλλιέργεια της ελιάς. Άλλα προϊόντα είναι τα σύκα και τα εσπεριδοειδή.

4.3.ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Ως πρωτεύουσα του νομού Μεσσηνίας, ο Δήμος Καλαμάτας έχει συγκεντρώσει το σύνολο των υπηρεσιών στην έδρα του. Γενικά στο νέο ενοποιημένο Δήμο Καλαμάτας εντάσσονται οι εξής:

³⁵ ΥΠΕΣΔΔΑ, πρόγραμμα «Ι.Καποδίστριας», τεχνικό δελτίο, καταγραφή χαρακτηριστικών της ΤΑ Α' βαθμού, σελ.2, Οκτώβριος 2001, Καλαμάτα.

Πίνακας 4.2.: Α. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
Πολεοδομικό Γραφείο	1	Καλαμάτας	1
Κατάστημα Δ.Ε.Η.	2	Καλαμάτας	2
Κατάστημα Ο.Τ.Ε.	2	Καλαμάτας	2
Κατάστημα ΕΛ.ΤΑ.	2	Καλαμάτας	2
Κατάστημα Δ.Ο.Υ.	1	Καλαμάτας	1
Ειρηνοδικείο	1	Καλαμάτας	1
Αστυνομία	1	Καλαμάτας	1
Πυροσβεστική	1	Καλαμάτας	1
Λιμεναρχείο	1	Καλαμάτας	1
Δασαρχείο	1	Καλαμάτας	1
Αγρονομίο	1	Καλαμάτας	1
Τελωνείο	1	Καλαμάτας	1
Γραφείο Ο.Α.Ε.Δ.	2	Καλαμάτας	2
Υποκ/τα Τραπεζών	16	Καλαμάτας	16
Υποθηκοφυλακεία	2	Καλαμάτας	1
		Αλαγονίας	1
Συμβολαιογραφεία	17	Καλαμάτας	16
		Αλαγονίας	1

ΠΗΓΗ: ΤΕΔΚ Ν. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Πίνακας 4.3. Β. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
Νοσοκομείο	1	Καλαμάτας	1
Αγροτικά ιατρεία	3	Αντικαλάμου	1
		Αρτεμισίας	1
		Νεδούσης	1
Κτηνιατρείο	1	Καλαμάτας	1
Παιδική σταθμοί	16	Καλαμάτας	16
ΚΑΠΗ	2	Καλαμάτας	2

ΠΗΓΗ: ΤΕΔΚ Ν. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Πίνακας 4.4. Γ. ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΔΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
Γήπεδα ποδοσφαίρου	4	Ασπροχώματος	1
		Σπερχογείας	1
		Καλαμάτας	2
Εγκαταστάσεις στίβου	2	Καλαμάτας	2
Κλειστό γυμναστήριο	2	Καλαμάτας	2
Γήπεδο τένις	5	Καλαμάτας	5

ΠΗΓΗ: ΤΕΔΚ Ν. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Πίνακας 4.5. Δ. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΙΔΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
Λιμάνι	1	Καλαμάτας	1
Ραδιοφωνικός σταθμός	16	Καλαμάτας	16
Μαρίνα	1	Καλαμάτας	1
Κάμπινγκ	8	Καλαμάτας	5
		Βέργας	3
Γραφείο τουριστικών πληροφοριών	19	Καλαμάτας	19
Θέατρο	2	Καλαμάτας	1
		Βέργας	1
Μουσείο ³⁶	3	Καλαμάτας	3
Αγροτικός συνεταιρισμός	10	Καλαμάτας	1
		Αλαγονίας	1
		Αντικαλάμου	1
		Αρτεμισίας	1
		Ασπροχώματος	1
		Βέργας	1
		Ελαιοχωρίου	1
		Καρβελίου	1
		Λαϊκών	1
		Μικράς Μαντίνειας	1
		Νεδούσης	
Σπερχογείας	1		

ΠΗΓΗ: ΤΕΔΚ Ν. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

³⁶ (α) Μπενάκειο αρχαιολογικό μουσείο, (β) Λαογραφικό μουσείο, (γ) Μουσείο Μητροπόλεως Μεσσηνίας

Ε. ΚΙΝΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Ταχυδρομείο που λειτουργεί με συχνότητα
 - πέντε φορές την εβδομάδα στα Δ.Δ. Αντικαλάμου, Ασπροχώματος, Βέργας, Λαιίκων, Πηγών και Σπερχογείας,
 - τρεις φορές την εβδομάδα στο Δ.Δ. Νεδούσης,
 - δύο φορές την εβδομάδα στα Δ.Δ. Λαδά και Καρβελίου,
 - μία φορά την εβδομάδα στο Δ.Δ. Αρτεμισίας.
- Ιατρική περίθαλψη που παρέχεται με συχνότητα
 - τρεις φορές την εβδομάδα στο Δ.Δ.Λαιίκων,
 - μια φορά την εβδομάδα στο Δ.Δ.Αλαγονίας, Αρτεμισίας και Πηγών,
 - μια φορά το δεκαπενθήμερο στα Δ.Δ. Καρβελίου και Νεδούσης.

Πίνακας 4.6. ΣΤ. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΜΑΘΗΤΕΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
Νηπιαγωγείο	29	Καλαμάτας	25	835	24
		Ασπροχώματος	1	12	1
		Βέργας	1	26	2
		Λαιίκων	1	18	1
		Σπερχογείας	1	19	1
Δημοτικό σχολείο	29	Καλαμάτας	24	4631	280
		Ασπροχώματος	1	35	2
		Βέργας	1	150	7
		Ελαιοχωρίου	1	11	1
		Λαιίκων	1	56	3
		Σπερχογείας	1	40	3
Γυμνάσιο	9	Καλαμάτας	9	3185	310
Λύκειο	10	Καλαμάτας	10	3464	312

ΠΗΓΗ: ΤΕΔΚ Ν. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο
ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ – Α' ΚΑΙ Β' ΚΑΠΗ –
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»- ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ
ΣΤΑΘΜΟΙ

5.1.ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ

5.1.1.Δημιουργία του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα

Η περιορισμένη έκταση και ο περιορισμένος αριθμός των κατοίκων του Δήμου Καλαμάτας αποτέλεσαν τους κυριότερους λόγους για τη σύσταση του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα. Οι δύο αυτοί λόγοι καθιστούν το Δήμο περισσότερο αποτελεσματικό από τη Κεντρική Διοίκηση, η οποία σχεδιάζει και αποφασίζει από μακριά.

Μια δημοτική υπηρεσία αντιμετώπισης των ψυχοκοινωνικών φαινομένων μπορεί να διερευνήσει καλύτερα τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διαμορφώνονται τα κοινωνικά προβλήματα των δημοτών της και επομένως, να επιλύσει με αποτελεσματικότερο τρόπο.

Η σύσταση του Κοινωνικού Φορέα του Δήμου Καλαμάτας έγινε το 1993,³⁷ με την απόφαση υπ' αριθμόν 21/19-01-1993 του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας και την απόφαση υπ' αριθμόν 5223/18-03-1993 του Νομάρχη. Ωστόσο, το Δ.Σ. του Νομικού αυτού Προσώπου συγκροτήθηκε για πρώτη φορά το 1996. Συνιστά ξεχωριστό Ν.Π.Δ.Δ. του Δήμου, το οποίο εξαρτάται και εποπτεύεται από το Δημοτικό Συμβούλιο, όπως προβλέπεται από την §1 του άρθρου 175 του Π.Δ.

5.1.2.Κτιριακή υποδομή του Κοινωνικού Φορέα

Ο Κ.Φ. στεγάζεται σε ένα διώροφο κτίριο, στο οποίο στεγάζονται και άλλες υπηρεσίες. Παλαιότερα, το ισόγειο αποτελούσε αίθουσα εκδηλώσεων του Κ.Φ. Σήμερα, όμως, εκεί στεγάζεται η υπηρεσία Δημοτολογίου και Ληξιαρχείου και το Γραφείο Αλλοδαπών του Δήμου. Ο Κ.Φ. στεγάζεται στον επάνω όροφο.

Λόγω του ότι δεν διαθέτει αίθουσα εκδηλώσεων, ο Φορέας επιφορτίζεται με την εύρεση χώρου κάθε φορά, που διοργανώνεται μια εκδήλωση.

³⁷ Αριθμ.Φύλλου ΦΕΚ 250/1993

5.1.3.Σκοπός του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα

Ο Κοινωνικός Φορέας έχει τους εξής στόχους:

- Την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, όπως τα ναρκωτικά, το AIDS, ο αλκοολισμός κα.
- Την αγωγή και προαγωγή της υγείας.
- Την ενημέρωση – πρόληψη – πρόνοια.
- Τη διοργάνωση ενημερωτικών – επιμορφωτικών ομιλιών και ημερίδων με θέματα κοινωνικού χαρακτήρα με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του ευρύτερου πληθυσμού.
- Την ανάπτυξη συνεργασίας με άλλους φορείς.

5.1.4.Πρόγραμμα δράσης του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα

Το ετήσιο πρόγραμμα δραστηριότητας του Κ.Φ. καταρτίζεται στην αρχή κάθε έτους από μια ομάδα εργασίας, η οποία αποτελείται από μία ψυχολόγο, μια κοινωνική λειτουργό και μια οικογενειακή βοηθό. Το πρόγραμμα δραστηριότητας εγκρίνεται από το Δ.Σ. Το πρόγραμμα δράσης του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα για το έτος 2005 διαμορφώνεται ως εξής:

Α. «ΑΓΑΠΩ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ»

Η υλοποίηση του προγράμματος αυτού ξεκινά την 1^η Ιουλίου και λήγει την 10^η Αυγούστου, δηλαδή υλοποιείται κατά τη διάρκεια των διακοπών των παιδιών. Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 6-12 χρονών και έχει τρεις κύριους στόχους, οι οποίοι είναι η δημιουργική απασχόληση των παιδιών – μαθητών, η ανάπτυξη της δημιουργικότητάς τους και η υγιής συμπεριφορά αυτών. Η υλοποίηση αυτών των στόχων επιδιώκεται να επιτευχθεί μέσα από το παιχνίδι, τον αθλητισμό, τα θεατρικά, τις κατασκευές από διάφορα υλικά, την αφήγηση παραμυθιών ή βιβλίων, τις ομαδικές εργασίες κα. Το πρόγραμμα αυτό υλοποιείται σε επιλεγμένα Δημοτικά Σχολεία της πόλης για τα παιδιά, που οι γονείς τους εργάζονται.

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: «ΑΝΑΞΙΟΠΑΘΟΥΝΤΩΝ»

Το πρόγραμμα αυτό έχει ως στόχο την παροχή υπηρεσιών σε οικογένειες και άτομα,³⁸ που βρίσκονται στα όρια της φτώχειας, καθώς επίσης και σε ανασφάλιστους κατοίκους του Δήμου Καλαμάτας. Για την περίοδο των Χριστουγέννων και του Πάσχα το έτος 2007 έχει υλοποιηθεί η διενέργεια:

(α) Φιλανθρωπικών επισκέψεων σε ευαγή ιδρύματα της πόλης (ανάμεσά τους και το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο). Ο στόχος αυτών των εκδηλώσεων είναι να χαρίσουν ζεστασιά, αγάπη και στήριξη σε μοναχικά και οικονομικά αδύναμα άτομα της πόλης.

(β) Προσφορών ειδών πρώτης ανάγκης(τρόφιμα, γλυκίσματα κα) για την κάλυψη αναγκών επιβίωσης των ατόμων.

(γ) Πληροφόρησης / Ενημέρωσης και συμβουλευτικής εργασίας.

(δ) Ψυχοκοινωνικής στήριξης ατόμων και οικογενειών, που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας και απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό.

(ε) Καταγραφής και παρακολούθησης των προβλημάτων – αιτημάτων.

(στ) Αξιοποίησης των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

(ζ) Δημιουργίας επιτροπής, η οποία θα ασχολείται με την μεθοδική και επιστημονική ανάλυση των αιτημάτων. Με τον τρόπο αυτό, αποφεύγονται τα λάθη και καταγράφεται η πραγματικότητα του προβλήματος. Ο μακροπρόθεσμος στόχος της επιτροπής αυτής είναι η επεξεργασία των στοιχείων και η εξεύρεση τρόπων για την καταπολέμηση της φτώχειας.

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ»

Οι σπουδαστές των τμημάτων Υγείας Πρόνοιας και Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας μπορούν να κάνουν την πρακτική τους άσκηση στον Κ.Φ., ο οποίος συμβάλλει στην προετοιμασία της εξειδίκευσής τους. Η εκμάθηση και εκπαίδευση των σπουδαστών γίνεται με τη συμμετοχή τους στα προγράμματα δράσης του Κοινωνικού Φορέα. Απώτερος στόχος του είναι η ένταξη στο πρόγραμμα των

³⁸ Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Κοινωνικός Φορέας πέρα από την περίοδο των Χριστουγέννων και του Πάσχα προσφέρει κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς σχολικά είδη στους μαθητές των οικογενειών, που έχουν καταγραφεί από την υπηρεσία.

φοιτητών ΑΕΙ και ΤΕΙ και άλλων κοινωνικών επιστημών, όπως ψυχολόγων, κοινωνιολόγων, κοινωνικής εργασίας κλπ.

Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ»

Για την υλοποίηση του προγράμματος αυτού, ο Κ.Φ. συνεργάζεται με τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό Αθηνών. Κατά την περίοδο των εορτών του Πάσχα, των Χριστουγέννων και των διακοπών του καλοκαιριού πραγματοποιείται το πρόγραμμα φιλοξενίας παιδιών, ηλικίας από 8 έως 16 ετών από ανάδοχες οικογένειες του Δήμου Καλαμάτας.

Ε. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΔΗΜΩΝ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ»

Το πρόγραμμα αυτό, αν και είχε προβλεφθεί να υλοποιηθεί τους καλοκαιρινούς μήνες του 2005, τελικά δεν πραγματοποιήθηκε. Στα πλαίσια της συμφωνίας αδελφοποιήσεων των Δήμων Αγλαντζίας και Καλαμάτας είχε προβλεφθεί η ανταλλαγή και φιλοξενία παιδιών σε κατασκηνώσεις των δύο Δήμων. Το πρόγραμμα αυτό αφορούσε παιδιά ηλικίας 11-12 ετών.

ΣΤ. «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΑΘΙΓΓΑΝΟΥΣ»

Ο Κοινωνικός Φορέας είναι επιφορτισμένος με την υλοποίηση του προγράμματος στέγασης των τσιγγάνων του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με το οποίο έχουν τη δυνατότητα να πάρουν στεγαστικό δάνειο για την απόκτηση κατοικίας. Απευθύνεται στους τσιγγάνους, που μένουν μόνιμα στα όρια του Δήμου Καλαμάτας. Παράλληλα, πραγματοποιούνται και κάποιες άλλες δραστηριότητες στα πλαίσια αυτού του προγράμματος. Αυτές αφορούν τη διενέργεια ενημερωτικών παρεμβάσεων και υποστήριξης, την προσέγγιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, την παραλαβή αιτήσεων για δάνεια, έλεγχο των προσκομισθέντων δικαιολογητικών και την προώθηση αυτών στο αρμόδιο Υπουργείο, τις δραστηριότητες πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης σε θέματα υγείας, πρόνοιας και πρόληψης σε συνεργασία με το ΚΕΠΕΨΟ και τέλος την καταγραφή και προώθηση των θεμάτων και των προβλημάτων που αφορούν την ποιότητα ζωής των τσιγγάνων.

Πρέπει να αναφερθεί ότι οι διάφορες εκδηλώσεις, που διοργανώνονται καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου δεν προβλέπονται στο ετήσιο πρόγραμμα δράσης. Επίσης, ο Φορέας συμμετείχε το έτος 2005 σε ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για τις άνεργες γυναίκες, το «ΖΩΦΟΡΟΣ», το οποίο αρχικά δεν είχε ενταχθεί στο ετήσιο πρόγραμμα δράσης.

Κατά τη διάρκεια λειτουργίας του Κοινωνικού Φορέα έχει διαπιστωθεί ότι κάποια από τα προγράμματά του μπορεί να μην υλοποιηθούν. Οι λόγοι, για τους οποίους συμβαίνει αυτό είναι η έλλειψη προσωπικού και χρημάτων, η μη ύπαρξη επαρκούς χρονικού περιθωρίου για την υλοποίησή τους και η μη συμμετοχή των δημοτών.

5.1.5.Λοιπές δραστηριότητες του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα

Πέρα από τα βασικά προγράμματα, που παρουσιάστηκαν παραπάνω, ο Κ.Φ. αναπτύσσει και κάποιες άλλες δραστηριότητες πολύ σημαντικές. Αυτές είναι:

1. Η ενημέρωση, πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού με προληπτικές δράσεις και πρακτικές σε κοινωνικά θέματα. Ως τέτοιες δράσεις αναφέρονται τα σεμινάρια, οι ημερίδες και οι ομιλίες.
2. Καταγραφή – έρευνα της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης των πολιτών, που έχουν πρόβλημα και παροχή σ' αυτούς συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης.
3. Συνδιοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων – συζητήσεων σε συνεργασία με το Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων Αθηνών (Κ.Ε.Ε.Λ.) για την πλήρη ενημέρωση επί των θεμάτων, που έχουν να κάνουν με τα λοιμώδη νοσήματα, το Aids κλπ σε μαθητές και γονείς/κηδεμόνες.
4. Πραγματοποίηση ενημερωτικής ημερίδας σε συνεργασία με το Α' ΚΑΠΗ και την Ουρολογική Κλινική του Πανεπιστημίου Πατρών, κατά την οποία παρουσιάζονται θέματα υγείας της τρίτης ηλικίας.
5. Συμμετοχή ως επιτελικού στελέχους στο Δ.Σ. του ΚΕΠΕΨΟ,³⁹ με την οποία επιτυγχάνεται η οργανωμένη πρόληψη και αντιμετώπιση του

³⁹ Το ΚΕΠΕΨΟ αποτελεί Αστική Εταιρία Ιδιωτικού Δικαίου και ιδρύθηκε από τον ΟΚΑΝΑ. Χρηματοδοτείται κατά 50% από τον ΟΚΑΝΑ και κατά 50% από φορείς της ΤΑ, καθώς επίσης και τους συλλόγους δασκάλων, νηπιαγωγών.

προβλήματος των ναρκωτικών. Στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας ο Κοινωνικός Φορέας ισχυρίζεται ότι είναι αναγκαίο να συσταθεί Συμβουλευτικός Σταθμός για τα ναρκωτικά και Κοινωνικός Ξενώνας, καθώς επίσης και να λειτουργήσει Κέντρο Ψυχικής Υγείας.

6. Διενέργεια ποικίλων εκδηλώσεων⁴⁰ με σκοπό την άρση του αποκλεισμού των πολιτών με αναπηρίες.
7. Προώθηση της εφαρμογής του προγράμματος «Τηλεβοήθεια στο σπίτι». Πρόκειται για ένα νέο πρόγραμμα, με το οποίο τα ηλικιωμένα άτομα, που εξυπηρετούνται από το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν άμεσα με το συγγενικό και φιλικό τους περιβάλλον και με υπηρεσίες άμεσης παρέμβασης.
8. Στα πλαίσια των Παγκόσμιων Ημερών (Ναρκωτικών, Μητέρας, Παιδιού, Τρίτης Ηλικίας κλπ) πραγματοποιούνται ημερίδες, συζητήσεις και ομιλίες κοινωνικού περιεχομένου, ενώ παράλληλα διανέμονται ενημερωτικά έντυπα και δημοσιεύσεις άρθρων,⁴¹ για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού.
9. Ενίσχυση του εθελοντισμού.
10. Ευαισθητοποίηση των πολιτών για την συνεισφορά ανθρωπιστικής βοήθειας στους άμαχους του πολέμου του Ιράκ.
11. Συνεργασία με άλλους φορείς, οι οποίοι θα αναφερθούν αναλυτικά στη συνέχεια.

5.1.6. Συνεργασίες με άλλους φορείς

Όπως ορίζεται στο Φ.Ε.Κ. 250/1993, για την επιτυχή υλοποίηση των σκοπών του, ο Κ.Φ. πρέπει να συνεργάζεται με όλους τους κρατικούς και κοινωνικούς παράγοντες, συλλόγους, ενώσεις, σωματεία κλπ.

Όσον αφορά το πρόγραμμα «Αγαπώ το σχολείο και το καλοκαίρι» αλλά και στο πλαίσιο οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας για τα παιδιά, ο Κοινωνικός Φορέας για την υλοποίηση των σκοπών του συνεργάζεται με:

⁴⁰ Μια τέτοια εκδήλωση ήταν η έκθεση, που πραγματοποιήθηκε με έργα κεραμικής και άλλων δημιουργιών των παιδιών με ειδικές ανάγκες και που είχε ως στόχο την εμπύχωση των παιδιών και την κοινωνική τους ένταξη.

⁴¹ Μερικά από τα ενημερωτικά έντυπα, που μπορούν να αναφερθούν είναι το «Συμβουλευτική γονέων» και το «Προγεννητική αγωγή».

- τη ΔΕΠΑΚ για την ανάπτυξη κοινών προγραμμάτων
- τα σχολεία του Δήμου (παιδιά, εκπαιδευτικούς, γονείς κ.α.)
- ιδιωτικές κατασκηνώσεις για την υποδοχή παιδιών με κοινωνικά κριτήρια
- το ΚΕΠΕΨΟ, παιδικούς σταθμούς, τη ΔΕΠΑΚ και το Ειδικό Σχολείο για τη διοργάνωση παιδικών δραστηριοτήτων και τη διοργάνωση του Παιδικού Φεστιβάλ.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του για τους ηλικιωμένους, ο Κοινωνικός Φορέας συνεργάζεται με:

- τα Κ.Α.Π.Η. και με παιδικούς σταθμούς, με στόχο τη διοργάνωση προγραμμάτων διασύνδεσης γενεών
- με το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι», με στόχο τη διοργάνωση εκδηλώσεων στα Δημοτικά Διαμερίσματα.

Συνεργασία με το ΚΕΠΕΨΟ και το ΚΕΕΛ για την από κοινού ανάπτυξη δράσεων και τη παραπομπή περιπτώσεων στους φορείς αυτούς. Οι περιπτώσεις, που συνήθως παραπέμπονται στο ΚΕΠΕΨΟ είναι: συμβουλευτική για γονείς σε θέματα σχέσεων, επικοινωνίας, διαπαιδαγώγησης, διαταραχές συμπεριφοράς, ειδικών αναγκών (νοητική στέρηση, λοιπές αναπηρίες), ειδικών αναγκών (νοητική στέρηση, λοιπές αναπηρίες), ψυχολογική υποστήριξη σε παιδιά και νέους για προβλήματα συμπεριφοράς, σχέσεων και συναισθηματικών διαταραχών και στήριξη αγάμων μητέρων.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων, που αφορούν τα ΑμΕΑ, ο Κοινωνικός Φορέας συνεργάζεται με το ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ, το Ειδικό Σχολείο, το ΕΕΕΕΚ, με στόχο τη διοργάνωση ημερίδων για την ευαισθητοποίηση του κοινού.

Συνεργασία με το Νοσοκομείο Καλαμάτας για τη διοργάνωση προγράμματος εθελοντικής αιμοδοσίας.

Άλλοι φορείς, με τους οποίους συνεργάζεται ο Κ.Φ. είναι η κοινωνική υπηρεσία της Νομαρχίας, το ψυχιατρικό ιατρείο του Νοσοκομείου, ο Ερυθρός Σταυρός, ο Σύλλογος «ΙΘΑΚΗ», η αστυνομία, η Εκκλησία και το Γηροκομείο.

Στο παρελθόν ο Κοινωνικός Φορέας είχε συνεργαστεί με φοιτητές του Τ.Ε.Ι. στα πλαίσια ενός προγράμματος για το έιτζ. Οι φοιτητές είχαν ασχοληθεί με τη διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων στο κέντρο της πόλης και με τον καθαρισμό του χώρου, στον οποίο έγινε η εκδήλωση για την ενημέρωση του κοινού επί του θέματος.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι φορείς, με τους οποίους συνεργάζεται ο Κοινωνικός Φορέας συνοπτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1.

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ				
ΠΑΙΔΙΑ	ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ	ΑμΕΑ	ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ	ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΕΙΣ
ΔΕΠΑΚ	ΚΑΠΗ	ΑμΕΑ	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	ΚΟΙΝ.ΥΠΗΡ. ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ
ΣΧΟΛΕΙΑ	ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ		ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ
ΙΔΙΩΤ.ΚΑΤΑΣΚ.	«ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΗΠΤ»	ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΚΕΠΕΨΟ		ΕΕΕΕΚ		ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΙΘΑΚΗ»
ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ				ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
ΚΕΕΛ				ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ				ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ

Πηγή: Ίδια έρευνα

5.1.7.Προσωπικό του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα

Στον Κοινωνικό Φορέα απασχολούνται δύο άτομα, τα οποία είναι αποσπασμένα από το Δήμο Καλαμάτας. Ο ένας υπάλληλος έχει ειδικότητα Π.Ε. οικονομολόγου και παρέχει γραμματειακή – διοικητική υποστήριξη και ο δεύτερος έχει ειδικότητα Τ.Ε. κοινωνική εργασία και παρέχει συμβουλευτική– πληροφοριακή υποστήριξη.

5.1.8.Οργανόγραμμα λειτουργίας του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα

Ο Κοινωνικός Φορέας δεν έχει συστήσει Ο.Ε.Υ., κυρίως λόγω του ότι αντιμετωπίζει πρόβλημα έλλειψης προσωπικού. Αυτό αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα του Φορέα. Ωστόσο, έχει προβεί σε σχεδιασμό ενός οργανογράμματος, με το οποίο κρίνεται ότι η λειτουργία του θα ήταν περισσότερο αποτελεσματική.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.1.
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

Το Δ.Σ. του Κοινωνικού Φορέα θα αποτελούνταν από το Δήμαρχο ή τον Αντιδήμαρχο ως Πρόεδρο και από τους Δημοτικούς Σύμβουλους ως μέλη αυτού.

Οι διοικητικές υπηρεσίες θα στελεχώνονται από τον Γενικό Διευθυντή, ο οποίος θα είναι και οικονομικά υπεύθυνος, από τους διοικητικούς υπαλλήλους, τον υπάλληλο γενικών καθηκόντων και το βοηθητικό προσωπικό.

Ο τομέας Κοινωνικής Εργασίας προβλέπεται να στελεχώνεται από ιατρούς κοινωνικής ιατρικής και από δύο κοινωνικούς λειτουργούς. Ο κύριος στόχος αυτού του τομέα θα ήταν η παρέμβαση σε άτομα και ομάδες μέσω ποικίλων εκδηλώσεων, όπως ημερίδες, συνέδρια και συναντήσεις επιστημόνων.

Ο τομέας Κοινωνικής Έρευνας προβλέπεται να στελεχώνεται από έναν κοινωνιολόγο, ο οποίος θα αποτελεί και τον προϊστάμενο του τομέα αυτού, από έναν ψυχολόγο και από δύο κοινωνικούς λειτουργούς. Ο στόχος αυτού του τομέα θα ήταν η εφαρμογή ερευνητικών προγραμμάτων για τη νεολαία, τις γυναίκες, τα παιδιά, τους έφηβους και τα τοπικά ιδρύματα και υπηρεσίες.

Ο τομέας πρόληψης και αγωγής προβλέπεται να στελεχώνεται από έναν ψυχολόγο και έναν ψυχοπαιδαγωγό, έναν κοινωνικό λειτουργό, έναν λογοθεραπευτή, ιατρούς (ψυχίατρο και γυναικολόγο), έναν επισκέπτη υγείας και έναν κοινωνιολόγο. Στόχος του συγκεκριμένου τομέα θα είναι μέσα από την έρευνα και τη διάγνωση η παραπομπή περιπτώσεων σε άλλους φορείς και η θεραπεία αυτών.

5.1.9.Όργανα διοίκησης του Κοινωνικού Φορέα

Ο Κοινωνικός Φορέας, λόγω του ότι διαθέτει πολλούς τομείς δράσης διοικείται από Ημελές Δ.Σ., του οποίου αρμοδιότητα είναι η έγκριση και απόφαση για τις όποιες υποθέσεις εμπíπτουν στον Κ.Φ. Απαρτίζεται από:

- τον Δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν Αντιδήμαρχο ή Δημοτικό Σύμβουλο, ως πρόεδρό του,
- δύο Δημοτικούς Σύμβουλους,
- οκτώ πολίτες.

Ο Πρόεδρος επιμελείται της εκτέλεσης των αποφάσεων του Δ.Σ., παρακολουθεί τη λειτουργία του Νομικού Προσώπου, διενεργεί τις δαπάνες που έχουν αποφασισθεί από το Δ.Σ. και εκδίδει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμών του Νομικού Προσώπου και τέλος, υπογράφει τις εγγυήσεις.

Τα μέλη του Δ.Σ., δηλαδή οι δύο Δημοτικοί Σύμβουλοι και οι πολίτες ορίζονται από το Δ.Σ. και η θητεία τους ακολουθεί αυτή της Δημοτικής Αρχής.

Όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνεται από τον αντιπρόεδρο του, ο οποίος εκλέγεται από τα μέλη του Δ.Σ. για μια τετραετία.

5.1.10.Πόροι και περιουσία του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα

Οι πόροι και η περιουσία του Κοινωνικού Φορέα προέρχεται από:

- Ετήσια επιχορήγηση του Δήμου.
- Επιχορήγηση από κάθε άλλη παροχή του Κράτους είτε απ' ευθείας προς το νομικό πρόσωπο είτε προς το Δήμο Καλαμάτας για το νομικό αυτό πρόσωπο.
- Κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες, συνδρομές πολιτών, οργανισμών, σωματείων κλπ.

5.1.11.Μελέτη της οικονομικής κατάστασης του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα

Ανάμεσα στις αρμοδιότητες του Δ.Σ. εντάσσεται και η σύνταξη του προϋπολογισμού και του απολογισμού. Ο προϋπολογισμός κάθε έτους συντάσσεται με βάση τα στοιχεία, που συγκεντρώνονται από τη λειτουργία του μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους, δηλαδή τα βεβαιωθέντα και εισπραχθέντα έξοδα και τις δαπάνες.

Η μελέτη της οικονομικής κατάστασης του Κ.Φ. θα στηριχθεί στους προϋπολογισμούς των ετών 2005-2007 και στους απολογισμούς των ετών 2005-2006.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση και τα σχέδια του προϋπολογισμού των ετών 2005-2007, τα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Κ.Φ. διαμορφώνονται ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2005-2007

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΕΤΗ		
	2005	2006	2007
ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	120.000 €	120.000 €	90.000 €
ΔΩΡΕΕΣ	1.500 €	5.080 €	2.494 €
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ	2.750 €	3.900 €	6.600 €
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	1.704,67 €	699,75 €	14.906,98 €
ΣΥΝΟΛΟ	125.955 €	129.680 €	114.001 €

Πηγή: Ίδια έρευνα

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2005-2007

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΕΤΗ		
	2005	2006	2007
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ			
Δαπάνες για φροντίδα και ενίσχυση αναξιοπαθόντων δημοτών «Αγαπώ το σχολείο και το καλοκαίρι»	6.000	17.200	10.000
«Φιλοξενία παιδιών από την Πρώην Γιουγκοσλαβία»	3.500	3.500	3.700
Εκτυπώσεις, εκδόσεις και βιβλιοδεσίες	900	800	500
Εκτυπώσεις, εκδόσεις και βιβλιοδεσίες	3.000	4.000	2.000
Αποζημίωση σπουδαστών Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας	2.000	2.000	2.000
Προβολή προγραμμάτων	1.000	500	500
Εκδηλώσεις επιμορφωτικού ενημερωτικού χαρακτήρα	3.000	4.000	14.400
Δημιουργία «Παιγνιοθήκης»	1.700	1.700	-
«Παρατηρητήριο της οικογένειας»	1.500	1.500	-
«Προώθηση και ενδυνάμωση της αξίας του εθελοντισμού»	1.500	1.500	-
ΣΥΝΟΛΟ	24.100	36.700	33.100
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ			
Δαπάνες εκλεγμένων αρχόντων	4.000	5.600	2.700
Εισφορές για κοινωνική ασφάλιση	7.750	7.670	12.250
Επικοινωνίες	8.100	6.600	4.400
Δημόσιες σχέσεις	250	-	250
ΣΥΝΟΛΟ	20.100	19.170	19.600
ΕΞΟΔΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ			
Προμήθειες	8.175	6.100	7.450
Μισθοδοσίας προσωπικού	21.300	21.300	22.300
Δαπάνες ύδρευσης, φωτισμού, καθαριότητας	4.594	4.100	3.650
Δαπάνες για τεχνικές υπηρεσίες	4.000	4.000	3.600

Λοιπές δαπάνες	8.925,6	8.431,72	3.983,83
ΣΥΝΟΛΟ	46.994,6	43.931,72	40.983,83
ΕΞΟΔΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ			
Δαπάνες παρελθούσης χρήσης	29.260,1	24.377,98	16.717,11
ΣΥΝΟΛΟ	29.260,1	24.377,98	16.717,11
ΠΑΓΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ			
Πάγια προκαταβολή	700	700	-
ΣΥΝΟΛΟ	700	700	-
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ			
Αποθεματικό	4.800	4.800	3.600
ΣΥΝΟΛΟ	4.800	4.800	3.600
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	125.954,7	129.679,7	114.000,9

Πηγή: Ίδια έρευνα

Μελετώντας τον πίνακα 5.3 συμπεραίνουμε τα εξής:

- Το 2005 οι δαπάνες του Κοινωνικού Φορέα για τα προγράμματα ήταν πάρα πολύ περιορισμένες σε σχέση με εκείνες των άλλων δύο ετών. Αυτό μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός ότι δεν δαπανήθηκαν πολλά χρήματα για τη φροντίδα και ενίσχυση των αναξιοπαθόντων του Δήμου, καθώς επίσης και στο ότι δεν πραγματοποιήθηκαν πολλές εκδηλώσεις ενημερωτικού και επιμορφωτικού χαρακτήρα. Το συγκεκριμένο έτος δεν υπήρξε σημαντική συμμετοχή των δημοτών σε αυτές τις δύο δραστηριότητες του Κοινωνικού φορέα.
- Το έτος 2006 οι δαπάνες του Δήμου για τα προγράμματα αυξήθηκαν σημαντικά, διότι το συγκεκριμένο έτος καταγράφησαν από το Φορέα πολλοί αναξιοπαθόντες δημότες, που είχαν ανάγκη από φροντίδα και ενίσχυση.
- Το έτος 2007 σημειώθηκε μείωση των δαπανών για τα προγράμματα, επειδή υπήρξε μείωση των δαπανών για τα αναξιοπαθόντα άτομα, αφού κατεγράφησαν λιγότερα από αυτά, που είχαν καταγραφεί το 2005.
- Τα έξοδα λειτουργίας παρουσιάζουν σταδιακή μείωση κατά την πάροδο των ετών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2004-2006

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΕΤΗ		
	2004	2005	2006
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ			
ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	48.500	63.000	55.750
ΔΩΡΕΕΣ	1.000	3.000	2.000
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ	3.482	3.928	3.520
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	1.704,67	699,75	1.202,21
ΣΥΝΟΛΟ	54.687	70.628	62.472

Πηγή: Ίδια έρευνα

Όπως παρατηρούμε από τα παραπάνω, το 2005 τα απολογισθέντα έσοδα αυξήθηκαν σημαντικά σε σχέση με το 2004 ενώ το 2006 παρουσίασαν μείωση. Τα αυξημένα απολογισθέντα έσοδα του 2005 οφείλονται στη μεγαλύτερη ετήσια επιχορήγηση, που δόθηκε από το Δήμο Καλαμάτας σε σχέση με τα άλλα δύο χρόνια, όπου η επιχορήγηση του Δήμου ήταν μικρότερη. Αυτό το γεγονός καταδεικνύει τη μεγαλύτερη βαρύτητα, που έδωσε ο Δήμος στα κοινωνικά προβλήματα της πόλης το έτος 2005.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2004-2006

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΕΤΗ		
	2004	2005	2006
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	7.158,43	10.568,71	15.349,67
ΓΕΝΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	18.809,56	13.658,11	10.558
ΕΣΟΔΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	20.293,21	24.360,36	21.387,19
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	7.725,64	7.133,02	16.605,15
ΠΑΓΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ	-	-	-
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	53.986,84	55.720,20	63.900,40

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τα παραπάνω στοιχεία, παρατηρούμε ότι τα απολογισθέντα έξοδα του Κοινωνικού Φορέα παρουσίασαν αύξηση την χρονική περίοδο, που μελετάμε. Αυτό οφείλεται, κυρίως, στο γεγονός ότι ο Κοινωνικός Φορέας δαπάνησε περισσότερα χρήματα για την πραγματοποίηση των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων του.

5.2.Α' ΚΑΙ Β' Κ.Α.Π.Η.

5.2.1.Σύσταση του Α' Κ.Α.Π.Η.

Με την υπ' αριθμ. Γ3/1807/6-7-1982 ΦΕΚ 713/17-9-1982 τ.β. Απόφαση Υφυπουργού Υγείας και Πρόνοιας εγκρίθηκε η εφαρμογή προγράμματος Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων στο Δήμο Καλαμάτας και με την υπ' αριθμ.71744/17-9-1982 ΦΕΚ 936/17-11-1982 τ.β. κοινή Απόφαση των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας και Εσωτερικών συστήθηκε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) με την επωνυμία Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων Δήμου Καλαμάτας υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Το Α' Κ.Α.Π.Η. του Δήμου Καλαμάτας είναι Δημοτικό Νομικό Πρόσωπο με έδρα το Δήμο Καλαμάτας, έχει δική του περιουσία, διοίκηση και σφραγίδα που φέρει την επωνυμία του Κέντρου, συντάσσει δικό του προϋπολογισμό και τηρεί ιδιαίτερα βιβλία διαχείρισεως και λειτουργίας.

Το Α' Κ.Α.Π.Η. ξεκίνησε να λειτουργεί στις 16 Ιουνίου 1983 επί δημαρχίας Σταύρου Μπένου. Στεγάζεται σε ένα κτίριο, το οποίο είναι δωρεά.

5.2.2.Σύσταση του Β' Κ.Α.Π.Η.

Η λειτουργία από το 1983 ενός μόνο Κ.Α.Π.Η. έδειξε ότι υπήρχαν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη δημιουργία και Β' Κ.Α.Π.Η. Οι προϋποθέσεις αυτές ήταν: η επιτυχία του θεσμού των Κ.Α.Π.Η., ο μέχρι τότε μεγάλος αριθμός των μελών του Α' Κ.Α.Π.Η., με τα νέα μέλη να μπορούν να εγγραφούν στο Β' Κ.Α.Π.Η. ώστε να υπάρξει μείωση του αριθμού των μελών του Α' Κ.Α.Π.Η. και τέλος η εξυπηρέτηση των νέων μελών από άποψη τοποθεσίας. Μετά τους σεισμούς της 13^{ης} και 15^{ης} Σεπτεμβρίου 1986 ο πληθυσμός της πόλης μετακινήθηκε σε περιοχές, εκτός του κέντρου, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η μετάβαση των ηλικιωμένων στο Α' Κ.Α.Π.Η. λόγω αποστάσεως.

Με την υπ' αριθμ.40/1985 απόφαση του Δ.Σ. Καλαμάτας εγκρίθηκε η εφαρμογή Β' προγράμματος Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων στο Δήμο.

Το Β' Κ.Α.Π.Η. βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της πόλης, άρχισε να χτίζεται το 1987 και λειτουργεί από τον Ιανουάριο του 1988. Στεγάζεται σε ένα προκατασκευασμένο λυόμενο. Ιδρύθηκε από τους LIONS, μια κυπριακή φιλανθρωπική οργάνωση, η οποία το χρηματοδότησε αρχικώς.

Το Β' Κ.Α.Π.Η. λειτουργεί, επίσης, ως ΝΠΔΔ, έχει τους δικούς του πόρους, δικό του ΔΣ και υπηρεσίες.

5.2.3.Σκοπός των Κ.Α.Π.Η.

Ο σκοπός των Κ.Α.Π.Η. είναι:

- Η πρόληψη βιολογικών – ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων, ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου.
- Η διαφώτιση και η συνεργασία του ευρύτερου κοινού και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων.
- Η έρευνα σχετικών θεμάτων με τους ηλικιωμένους.

5.2.4.Εξοπλισμός και μηχανήματα οργάνωσης του Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.

Πίνακας 5.6. Εξοπλισμός

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	Κ.Α.Π.Η. Α'	Κ.Α.Π.Η. Β'
Πιεσόμετρο	✓	✓
Ηλεκτροκαρδιογράφος	✓	-
Συσκευή υπερήχων	-	✓
Συσκευή αναρρόφησης	-	-
Συσκευή διαθερμίας μικροκυμάτων	✓	✓
Δινόλουτρο	✓	-
Παραφινόλουτρο	✓	✓
Συσκευή ηλεκτροθεραπείας	✓	✓
Συσκευή τετρακέφαλου	✓	✓
Ποδήλατο	✓	-
Μετρητής σακχάρου	-	✓

Πίνακας 5.7. Μηχανήματα οργάνωσης

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	
	Κ.Α.Π.Η. Α'	Κ.Α.Π.Η. Β'
Πλυντήριο	1	1
Ηλεκτρική κουζίνα	1	1
Ψυγείο	2	1
Πρέσα ατμού	2	-
Στερεοφωνικό	1	1
Μικροφωνική	1	1
Πλυντήριο πιάτων	-	1
Βίντεο	-	1
Βιντεοκάμερα	-	1

Πηγή: Ίδια έρευνα

5.2.5. Τα μέλη του Α' Κ.Α.Π.Η.

Τα μέλη του Α' Κ.Α.Π.Η. είναι 1.000, από τα οποία τα 250 είναι ενεργά, δηλαδή συμμετέχουν σε κάποιο από τα προγράμματα, που υλοποιεί το Α' Κ.Α.Π.Η. και 200 έχουν πεθάνει και έχουν διαγραφεί. Ο αριθμός των ανδρών και των γυναικών είναι περίπου ίσος.

Τα κριτήρια εγγραφής των μελών είναι δύο. Πρώτον, η ηλικία τους πρέπει να είναι 60 ετών και άνω και δεύτερον, πρέπει να είναι μόνιμοι κάτοικοι του Δήμου Καλαμάτας, χωρίς διάκριση οικονομικών δυνατοτήτων. Τα μέλη, σύμφωνα με απόφαση του ΔΣ δεν καταβάλλουν κανένα ποσό για την εγγραφή τους. Αντί αυτού, το ΔΣ του Α' Κ.Α.Π.Η. έχει αποφασίσει να καταβάλλεται 0,50 € στο κυλικείο για κάθε είδος αναψυκτικού ή καφέ, που ζητούν τα μέλη. Το κόστος συμμετοχής των ηλικιωμένων σε εκδρομές και συνεστιάσεις ορίζεται στο ήμισυ της κανονικής τιμής.

5.2.6.Τα μέλη του Β' Κ.Α.Π.Η.

Ο αριθμός των μελών, που έχουν εγγραφεί μέχρι σήμερα στο Β' Κ.Α.Π.Η. ανέρχεται στα 990 άτομα. Από αυτά 300 περίπου μέλη έχουν πεθάνει και κατά συνέπεια έχουν διαγραφεί. Επίσης, περίπου 50 μέλη έχουν διαγραφεί. Ως λόγοι διαγραφής, συνήθως, αναφέρονται η εγγραφή των μελών στο Α' Κ.Α.Π.Η. λόγω αλλαγής του τόπου κατοικίας τους και η επιστροφή τους στα χωριά από τα οποία κατάγονται. Στο Β' Κ.Α.Π.Η. έχουν εγγραφεί αρκετά ζευγάρια. Ωστόσο, περισσότερες είναι οι γυναίκες, οι οποίες επίσης, συμμετέχουν σε μεγαλύτερο ποσοστό στα προγράμματα.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την εγγραφή κάποιου ατόμου στο Β' Κ.Α.Π.Η. είναι η ηλικία. Τα ενδιαφερόμενα άτομα πρέπει να είναι 60 ετών και άνω. Τα άτομα αυτά δεν είναι απαραίτητο να είναι μόνιμοι κάτοικοι του Δήμου Καλαμάτας. Έτσι, παρουσιάζονται περιπτώσεις μελών, που έρχονται από το εξωτερικό, από χωριά, αλλά και από την Αθήνα. Τα συγκεκριμένα μέλη κατάγονται από την Καλαμάτα και έρχονται στην πόλη για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Τα δικαιολογητικά, που είναι απαραίτητα για την εγγραφή των ηλικιωμένων είναι η ταυτότητά τους, το βιβλιάριο ασθένειας και δύο φωτογραφίες.

5.2.7.Υπηρεσίες που προσφέρουν τα Κ.Α.Π.Η.

Στα προστατευόμενα από τα Κ.Α.Π.Η. άτομα προέρχονται:

- 1) Εντευκτήριο στο οποίο λειτουργεί καντίνα που προσφέρει ροφήματα, αναψυκτικά κλπ, όπου βρίσκουν συντροφιά μεταξύ τους τα μέλη.
- 2) Οργανωμένη ψυχαγωγία (εκδρομές, συνεστιάσεις, κατασκηνωτικά δεκαήμερα κλπ), επιμόρφωση (διαλέξεις, ομιλίες, δανεισμός βιβλίων από τη βιβλιοθήκη του κέντρου κλπ), ενεργοποίηση.
- 3) Κοινωνική εργασία στους ίδιους και το άμεσο περιβάλλον τους σε μια προσπάθεια επίλυσης των κοινωνικών και ψυχολογικών προβλημάτων, που απασχολούν την τρίτη ηλικία, με στόχο την ενεργό συμμετοχή τους και προσφορά στο κοινωνικό σύνολο.
- 4) Φροντίδα και οδηγίες για ιατρική, φαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη.
- 5) Φυσιοθεραπεία, με σκοπό τη θεραπεία μυοσκελετικών και νευρολογικών παθήσεων.

- 6) Εργοθεραπεία, με σκοπό τη λειτουργική αποκατάσταση ατόμων που πάσχουν από νευρολογικές παθήσεις και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους για δημιουργική ενασχόληση.
- 7) Κατ' οίκον βοήθεια με την οικογενειακή βοήθό της οποίας κύριος ρόλος είναι οι επισκέψεις στα σπίτια μοναχικών και ανήμπορων μελών για παροχή υπηρεσιών (καθαρισμός, μαγείρεμα, πλύσιμο, σιδέρωμα κα).

5.2.8. Προγράμματα του Α' Κ.Α.Π.Η.

Τα προγράμματα, που υλοποιεί το Α' Κ.Α.Π.Η., είναι τα ακόλουθα:

- 1) Κεραμική
- 2) Ζωγραφική
- 3) Αγιογραφία
- 4) Σύνδεση γενεών
- 5) Χορός
- 6) Χορωδία
- 7) Θεατρική ομάδα
- 8) Ορχήστρα
- 9) Γυμναστική
- 10) Ομάδα πρώτων βοηθειών και υγιεινής διατροφής
- 11) Εκδρομές.

Στο κτίριο, όπου στεγάζεται το Κ.Α.Π.Η. υπάρχει ένα εργαστήριο, όπου υλοποιούνται τα παραπάνω προγράμματα, τα οποία πραγματοποιούνται σε διαφορετικές ημέρες.

Το πρόγραμμα «Σύνδεση γενεών» περιλαμβάνει την επίσκεψη των μελών του Κ.Α.Π.Η. σε σχολεία, παιδικούς σταθμούς και σχολεία με ΑμΕΑ, με σκοπό τη μετάδοση στα παιδιά της πολιτιστικής παιδείας.

Στα πλαίσια της Παγκόσμιας Ημέρας της Τρίτης Ηλικίας (1^η Οκτωβρίου), το Α' Κ.Α.Π.Η. διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις, όπως συνεστιάσεις με ιδιωτικά εκπαιδευτήρια και παιδικούς σταθμούς. Ανάμεσά τους βρίσκονται τα Εκπαιδευτήρια Μπουγά, το Περιβόλι της Γιαγιάς κα.

Αξιοσημείωτη είναι η αναφορά του γεγονότος ότι σε αυτές τις συνεστιάσεις και σε άλλες παρόμοιες είναι αισθητή η απουσία των δημοτικών σχολείων. Επίσης,

παρά τις επανειλημμένες προσκλήσεις του Α' Κ.Α.Π.Η., δεν πραγματοποιούνται επισκέψεις από τα δημοτικά σχολεία του Δήμου Καλαμάτας. Σύμφωνα με την άποψη της Κοινωνικής Λειτουργού κα Αντ. Κάτζα του Α' Κ.Α.Π.Η., η έλλειψη εκδήλωσης ενδιαφέροντος από τα δημόσια σχολεία οφείλεται στο γεγονός ότι οι καθηγητές δεν είναι ευαισθητοποιημένοι για θέματα, που αφορούν την τρίτη ηλικία.

5.2.9. Προγράμματα του Β' Κ.Α.Π.Η.

Για την πραγματοποίηση των στόχων και την παροχή όσο το δυνατόν περισσότερων υπηρεσιών στα μέλη του κέντρου εφαρμόζονται πολλά και ποικίλα προγράμματα, που στόχο έχουν την ψυχαγωγία, την ενεργό συμμετοχή και προσφορά τους στο κοινωνικό σύνολο. Τα προγράμματα του Β' Κ.Α.Π.Η. διακρίνονται σε:

I. ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Με την οικονομική συμμετοχή του Δήμου μας γίνονται συχνά εκδρομές μονοήμερες ή πολυήμερες (εσωτερικού ή εξωτερικού) συνδυασμένες με επισκέψεις σε άλλα Κ.Α.Π.Η., συνεστιάσεις, καθώς και κατασκηνωτικά δεκαήμερα.

II. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ακολουθώντας τις παραδόσεις και την ιστορία του τόπου μας, γίνεται κάθε χρόνο στο Β' Κ.Α.Π.Η. ο εορτασμός των εθνικών επετείων, των θρησκευτικών εορτών – εθίμων – ο εορτασμός της Τρίτης Ηλικίας (1^η Οκτωβρίου), παρουσίαση θεατρικών παραστάσεων κα σε συνεργασία με συλλόγους, παιδικούς σταθμούς, σχολεία όλων των βαθμίδων κα.

III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ

Εδώ ο ηλικιωμένος δημιουργεί. Σκοπός της όλης αυτής προσπάθειας είναι να αισθάνεται ο ηλικιωμένος ένα χρήσιμο μέλος της κοινωνίας και να συμμετέχει σε δραστηριότητες, που ίσως έως τώρα δεν του δόθηκε η ευκαιρία να ασχοληθεί. Μερικά από τα προγράμματα αυτά είναι:

Ζωγραφική: Τα μέλη του Β' Κ.Α.Π.Η. κατευθύνει ένας δάσκαλος από την ΔΕΠΑΚ.

Εκτός των άλλων αξιόλογων έργων τα μέλη της ομάδας ζωγραφικής φτιάχνουν χριστουγεννιάτικες ή πασχαλινές κάρτες, οι οποίες στέλνονται σε

υπηρεσίες ή φορείς, με τους οποίους το Β' Κ.Α.Π.Η συνεργάζεται, σε άλλα Κ.Α.Π.Η. της χώρας ή στους ίδιους τους ηλικιωμένους του Β' Κ.Α.Π.Η.

Το 1996 η ομάδα ζωγραφικής απέσπασε το πρώτο βραβείο σε πανελλήνιο διαγωνισμό πασχαλινής κάρτας.

Αξίζει να αναφερθεί η δημιουργία αφίσας για τον εορτασμό του Ευρωπαϊκού Έτους της Ηλικίας, όπως επίσης και η κατασκευή αφίσας αιμοδοσίας σε συνεργασία με το Νοσοκομείο Καλαμάτας.

Αγγειοπλαστική: Λειτουργεί με δάσκαλο από τη ΔΕΠΑΚ. Τα έργα αυτά συνήθως δωρίζονται σε άλλα ΚΑΠΗ, που πραγματοποιούν επισκέψεις στο Β' Κ.Α.Π.Η. Καλαμάτας.

Φυσική αγωγή: Το πρόγραμμα αυτό λειτουργεί με γυμνάστρια από τη Νομαρχία. Υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση των ηλικιωμένων για το πρόγραμμα αυτό.

Παραδοσιακοί χοροί: Την ευθύνη του προγράμματος έχει αναλάβει εθελοντικά δασκάλα από το Σύλλογο «Παρθενώνας», ενώ παλαιότερα λειτουργούσε με τη βοήθεια του Μορφωτικού Συλλόγου ή του Κέντρου Λαογραφικών Μελετών, σε μια προσπάθεια διατήρησης και διάδοσης της λαϊκής μας παράδοσης.

Χορωδία: Με υπεύθυνο από τη ΔΕΠΑΚ χρωματίζει κάθε εορταστική εκδήλωση του κέντρου, ενώ έχει κάνει αξιόλογες εμφανίσεις σε εκδηλώσεις του Δήμου Καλαμάτας, αλλά και σε άλλους Δήμους. Η χορωδία του Β' Κ.Α.Π.Η. συμμετέχει επίσης, στην αναπαράσταση της 23^{ης} Μαρτίου.

Θέατρο: Με εθελοντική βοήθεια ερασιτεχνών ηθοποιών, η ομάδα αυτή έχει αξιόλογες παραστάσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται στο Κάστρο, στο Πνευματικό Κέντρο και σε άλλους Δήμους (Ιθάκη, Λυγουριό). Επίσης, έχει παρουσιάσει πολλά σκέτς σε εορταστικές εκδηλώσεις. Σημαντική είναι η βοήθεια, που προσφέρει το ΔΗΠΕΘΕΚ, και τα ερασιτεχνικά σχήματα ΜΕΘ ή ΕΘΕΚ.

Παλαιότερα, επίσης, λειτουργούσε πρόγραμμα αλφαριθμητισμού από τη ΝΕΛΕ, το οποίο έχει διακοπεί. Το πρόγραμμα αυτό βοηθούσε πολλά άτομα.

IV. ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ

Αγωγή υγείας: Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόζεται από τον Κοινωνικό Φορέα του Δήμου Καλαμάτας και περιλαμβάνει ιατρικές ομιλίες από γιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων με σκοπό την επιμόρφωση πάνω σε θέματα υγείας που αφορούν τους ηλικιωμένους.

Ομιλίες: Αυτές πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα από ειδικούς επιστήμονες πάνω σε θέματα κοινωνιολογίας, ψυχολογίας, θεολογίας, ιστορίας, αγωγής του πολίτη κα.

Στόχος του προγράμματος αυτού είναι η άνοδος του πνευματικού επιπέδου, η πρόληψη της νοσηματικής έκπτωσης και η ευαισθητοποίηση πάνω στα διάφορα κοινωνικά προβλήματα.

Εκπαιδευτικές εκδρομές: σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, εκθέσεις, εργοστάσια κλπ.

Επίσης, πραγματοποιούνται διάφορες επισκέψεις σε παιδικούς σταθμούς, όπου οι ηλικιωμένοι παρέχουν γνώσεις ηθών και εθίμων, παραδόσεων και συνηθειών του τόπου μας, καθώς επίσης και επισκέψεις σε μοναστήρια και ιδρύματα.

5.2.10.Διοίκηση των Κ.Α.Π.Η.

Το Κ.Α.Π.Η. διοικείται από συμβούλιο, που έχει επτά μέλη με ισάριθμα αναπληρωματικά, που τα απαρτίζουν:

1. Ο κάθε φορά Δήμαρχος ή Αντιδήμαρχος που ορίζει ο Δήμαρχος, ως Πρόεδρος.
2. Ένας Δημοτικός Σύμβουλος, που ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.
3. Ένα αιρετό μέλος των Κ.Α.Π.Η., το οποίο εκλέγεται από τα ίδια τα μέλη.
4. Ένας Κοινωνικός Λειτουργός, υπάλληλος του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, που ορίζεται από το Υπουργείο.
5. Ένας δημότης, που προτείνει ο Δήμαρχος ανάμεσα σε πρόσωπα, τα οποία ασχολούνται με τα ανθρωπιστικά επαγγέλματα. Το πρόσωπο αυτό ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.
6. Ένας αιρετός εκπρόσωπος των εργαζομένων του Κ.Α.Π.Η.
7. Ένας εκπρόσωπος των Τοπικών Συλλόγων των Συνταξιούχων.

Από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται στην αρχή κάθε δημοτικής περιόδου ο Αντιπρόεδρος και ο Γραμματέας αυτού.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αποτελούνται από κατοίκους του Δήμου, με εξαίρεση την Κοινωνική Λειτουργό.

Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρόντες είναι το ήμισυ του αριθμού των μελών πλέον ενός συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου.

5.2.10.1.Εκλογή και θητεία των μελών του ΔΣ

Η θητεία του ΔΣ ακολουθεί τη Δημοτική περίοδο.

Μέσα σε 15 ημέρες από την εγκατάσταση της Δημοτικής Αρχής, το Δημοτικό Συμβούλιο συνεδριάζει και εκλέγει με μυστική ψηφοφορία και απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, ένα Δημοτικό Σύμβουλο και έναν δημότη, που τον προτείνει ο Δήμαρχος, ανάμεσα σε πρόσωπα που ασχολούνται με τα ανθρωπιστικά επαγγέλματα, για να αποτελέσουν τα δύο από τα μέλη του ΔΣ για το κάθε Κ.Α.Π.Η.

Μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα, τα μέλη του Κέντρου εκλέγουν με απλή πλειοψηφία ένα μέλος ανάμεσα από αυτά, για να είναι το αιρετό μέλος του Δ.Σ. Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζει την Κοινωνική Λειτουργό του Κ.Α.Π.Η. ως μέλος του ΔΣ.

Ο Πρόεδρος προσκαλεί αμέσως τα ως άνω εκλεγόμενα και οριζόμενα μέλη για συγκρότηση του ΔΣ σε σώμα και για να εκλέξουν, ανάμεσα από τα μέλη του, τον Αντιπρόεδρο και τον Γραμματέα του.

Τα νέα μέλη του ΔΣ ορίζονται, όταν λήξει η θητεία των παλαιών ή όταν, κατά τη διάρκεια της θητείας τους, κενωθεί θέση για οποιοδήποτε λόγο. Μέχρι εκλογής του αιρετού μέλους από τα μέλη των Κέντρων, η μέχρι πληρώσεως οποιασδήποτε κενούμενης θέσεως μέλους, το ΔΣ λειτουργεί με την ελλιπή σύνθεσή του, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη από τον αριθμό που απαιτείται για απαρτία.

Τα μέλη του ΔΣ των Κ.Α.Π.Η. μπορούν να αντικατασταθούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους για αποχρώντα λόγο σχετικά με τη λειτουργία των Κ.Α.Π.Η., ύστερα από απόφαση του ΔΣ που λαμβάνεται με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών του ή με απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

5.2.10.2.Συνεδριάσεις του ΔΣ των Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.

Το ΔΣ συνέρχεται σε συνεδρίαση ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του και υπό την προεδρία του μια φορά το μήνα τουλάχιστον. Ο Πρόεδρος μπορεί να συγκαλεί το ΔΣ όσες φορές κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται ή όταν ζητηθεί από την πλειοψηφία των μελών του.

Οι αποφάσεις του ΔΣ λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση, που υπάρξει ισοψηφία υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται τον αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος.

Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του ΔΣ και οι αποφάσεις του καταχωρούνται με χρονολογική σειρά σε ειδικό βιβλίο, που είναι αριθμημένο και μονογραφημένο από τον Πρόεδρο ή από την πλειοψηφία τους, συνεδριάσεις του, να διασκέπτονται και να αποφασίζουν για όλα τα ζητήματα, που αφορούν τη λειτουργία και την πρόοδο των Κέντρων του Δήμου.

5.2.10.3.Αποφάσεις του ΔΣ των Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.

Οι αποφάσεις του ΔΣ, που αναφέρονται σε διοικητικά αντικείμενα, άσχετα με τη διαχείριση της περιουσίας είναι αμέσως εκτελεστές σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Οι αποφάσεις του ΔΣ, που αφορούν τη διαχείριση της περιουσίας (μισθώσεις, αγορές, δάνεια, συμβιβασμοί, κατάργηση δίκης, κάθε φύσεως δωρεές, κανονισμός μισθοδοσίας κλπ) εγκρίνονται με απόφαση του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

Το ΔΣ αποφασίζει για το ύψος της δαπάνης όσον αφορά τη δωρεάν χρήση φαρμάκων σε ειδικές περιπτώσεις ανασφάλιστων μελών με ειδικές ανάγκες.

5.2.10.4.Οι αρμοδιότητες του ΔΣ και του Προέδρου του

Οι αρμοδιότητες του ΔΣ των Κ.Α.Π.Η. είναι η φροντίδα για την επιτυχή εκπλήρωση του σκοπού των Κέντρων, η διαχείριση της περιουσίας και των συμφερόντων τους και η διοίκηση, η εποπτεία και ο έλεγχος της λειτουργίας τους. Με απόφασή του το ΔΣ μπορεί να αναθέτει στα μέλη του τη φροντίδα και επιμέλεια ορισμένων τομέων της δραστηριότητάς του.

Ο Πρόεδρος του ΔΣ:

- 1) Συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίαση και προεδρεύει αυτού, προϊστάται στις υπηρεσίες των Κέντρων και ασκεί τη γενική εποπτεία και τον έλεγχο της λειτουργίας του.
- 2) Εκπροσωπεί τα Κ.Α.Π.Η. ενώπιον Δικαστηρίων και στις συναλλαγές αυτού με φυσικά και κάθε άλλου είδους Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, καθώς και Οργανισμούς.

- 3) Παραγγέλλει μαζί με το ΔΣ την πληρωμή των εξόδων του προϋπολογισμού, όπως επίσης και κάθε άλλη έκτακτη δαπάνη.
- 4) Εισηγείται στο ΔΣ τα θέματα, που πρέπει να συζητηθούν και να ληφθούν πάνω σ' αυτά αποφάσεις.
- 5) Θεωρεί και υπογράφει όλα τα έγγραφα, που εξέρχονται, τα αποδεικτικά στοιχεία των εισπράξεων, τα εντάλματα πληρωμών και τις μισθοδοτικές καταστάσεις του προσωπικού. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, υπογράφει επίσης και τα πρακτικά των συνεδριάσεων του ΔΣ μαζί με το Γραμματέα.

5.2.11. Το προσωπικό του Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.

Το προσωπικό του Α' Κ.Α.Π.Η. αποτελείται από πέντε άτομα, τα οποία είναι:

- Μία κοινωνική λειτουργός.
- Ένας επισκέπτης υγείας ή νοσηλεύτης.
- Ένας φυσιοθεραπευτής.
- Μία οικογενειακή βοηθός.
- Ένας γιατρός.

Οι τέσσερις πρώτοι υπάλληλοι αποτελούν το μόνιμο προσωπικό του Α' Κ.Α.Π.Η. Ο γιατρός επισκέπτεται το Α' Κ.Α.Π.Η. μόνο δύο ώρες την ημέρα.

Το προσωπικό του Β' Κ.Α.Π.Η. αποτελείται από τέσσερα άτομα, τα οποία είναι:

- Μία κοινωνική λειτουργός.
- Μία φυσιοθεραπεύτρια.
- Μία εργοθεραπεύτρια.
- Μία οικογενειακή βοηθός.

Οι τρεις πρώτοι υπάλληλοι αποτελούν το μόνιμο προσωπικό του Β' Κ.Α.Π.Η. Η οικογενειακή βοηθός δεν ανήκει στο μόνιμο προσωπικό του Β' Κ.Α.Π.Η. γιατί προέρχεται από τη ΔΕΠΑΚ. Ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Β' Κ.Α.Π.Η. προβλέπει την πρόσληψη και μιας επισκέπτριας υγείας, η οποία όμως δεν έχει προσληφθεί. Ο λόγος, για τον οποίο το Κέντρο δεν έχει προβεί σε πρόσληψη μόνιμου προσωπικού με τις ειδικότητες της επισκέπτριας υγείας και της οικογενειακής βοηθού είναι η μη επιπλέον διάθεση από την καθορισμένη επιχορήγηση του Δήμου για τη μισθοδοσία του συγκεκριμένου προσωπικού.

5.2.11.1.Καθήκοντα του προσωπικού του Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.

Κοινωνική λειτουργός: Αποτελεί το συντονιστή της καλής λειτουργίας όλων των υπηρεσιών των Α' και Β' Κ.Α.Π.Η. Συγκεκριμένα:

- Συνεργάζεται με τα μέλη, με σκοπό να συμβάλλει στην αντιμετώπιση τυχόν ψυχολογικών, ατομικών ή οικογενειακών προβλημάτων, σεβόμενη την προσωπικότητα, την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα κάθε μέλους.
- Συνεργάζεται με το υπόλοιπο προσωπικό των Κέντρων και έχει τη διοικητική ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία των Υπηρεσιών των Κ.Α.Π.Η., δηλαδή του Ιατρείου, του Φυσικοθεραπευτηρίου και των άλλων ειδικοτήτων, που αποσκοπούν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των προστατευομένων μελών.
- Συνεργάζεται με τη Διοίκηση των Κ.Α.Π.Η. και έχει την ευθύνη για την οργάνωση, εκπαίδευση και αξιοποίηση των εθελοντών, καθώς και τη διοικητική και μόνο παρακολούθηση της πρακτικής ασκήσεως των σπουδαστών των σχολών Κοινωνικής Εργασίας και άλλων σπουδαστών των Παραϊατρικών επαγγελμάτων, που τυχόν εκπαιδεύονται.
- Έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με τους τοπικούς παράγοντες, με σκοπό τη διαφώτιση και συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.
- Οργανώνει τις διάφορες εκδηλώσεις των Κ.Α.Π.Η. σε συνεργασία με τους δημότες ή ιδιώτες εθελοντές και τα μέλη και γενικά αντιμετωπίζει κάθε έκτακτο θέμα, που αφορά στη λειτουργία των Κ.Α.Π.Η.

Ιατρός: Παρέχει τις ιατρικές του υπηρεσίες, παραπέμπει μέλη σε άλλες ειδικότητες, συνιστά διενέργεια παρακλινικών εξετάσεων και παρέχει οδηγίες για φαρμακευτική αγωγή. Σε έκτακτες περιπτώσεις, επισκέπτεται στο σπίτι τα μέλη, που τον χρειάζονται.

Επισκέπτρια υγείας ή νοσηλεύτρια:

- Βοηθά τον γιατρό τις ημέρες και τις ώρες που λειτουργεί το ιατρείο.
- Έχει την ευθύνη για τη φύλαξη και διαχείριση του φαρμακευτικού και υγειονομικού υλικού.
- Με εντολή του γιατρού, επισκέπτεται τα μέλη στο σπίτι τους, για να τους παράσχει νοσηλευτικές οδηγίες.

- Επισημαίνει τις περιπτώσεις των μελών, που χρειάζονται οδηγίες και παρέχει πληροφορίες σχετικά με θέματα ατομικής και δημόσιας υγείας.

Φυσιοθεραπευτής Εφαρμόζει φυσιοθεραπευτική αγωγή στα μέλη των Κ.Α.Π.Η., που έχουν ανάγκη από αυτή. Η αγωγή αυτή μπορεί να εφαρμοστεί και στο σπίτι των μελών, σε έκτακτες και ειδικές περιπτώσεις.

Εργοθεραπεύτρια Ασχολείται, κυρίως, με την αξιοποίηση και δραστηριοποίηση του μέλους, με σκοπό τη δημιουργική απασχόληση και το παραγωγικό έργο. Επίσης, βοηθά τα μέλη στην άσκηση για αυτοεξυπηρέτηση και στην ανάπτυξη ειδικών ενδιαφερόντων. Σε περίπτωση ειδικής ανάγκης, η εργοθεραπεύτρια μπορεί να παρέχει τις υπηρεσίες της και στα σπίτια των μελών.

Οικογενειακή βοηθός: Προσφέρει τις υπηρεσίες της, κυρίως, στο σπίτι των μελών, για τις περιπτώσεις που ζουν μόνοι και έχουν ιδιαίτερες ανάγκες βοήθειας. Η βοήθεια συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών μέσα στο σπίτι, όπως ελαφρό μαγείρεμα, καθαριότητα, προμήθεια τροφίμων και διάφορες άλλες μικροεξυπηρετήσεις έξω από το σπίτι.

5.2.11.2.Εθελοντική προσφορά στα Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.

Στο Α' Κ.Α.Π.Η. πολύ σημαντική είναι η προσφορά των εθελοντών. Συγκεκριμένα, η ομάδα των εθελοντών αποτελείται από 20 άτομα, που αποτελούν νέα και συγκροτημένα άτομα. Απασχολούνται, κυρίως, στο κυλικείο, σε γιορτές και γενικά σε δημόσιες εμφανίσεις του Κ.Α.Π.Η., καθώς και σε θεατρικές παραστάσεις, που διοργανώνονται. Αν οι εθελοντές διαθέτουν κάποια συναφή προσόντα ή έχουν κάποια σχετική ιδιότητα, τότε αυτό θεωρείται ένα καλό προτέρημα για το Κ.Α.Π.Η. Εθελοντές, που διαθέτει το Α' Κ.Α.Π.Η. με τέτοια ιδιαίτερα προσόντα είναι δύο νοσηλεύτες και δύο νοσηλεύτριες του Ερυθρού Σταυρού, δύο δάσκαλοι και δύο απόφοιτοι λυκείου.

Αντίθετα, στο Β' Κ.Α.Π.Η. δεν προσφέρει τις υπηρεσίες του κανένας εθελοντής. Παλαιότερα, πραγματοποιούσαν την πρακτική τους άσκηση οι εθελοντές του Ερυθρού Σταυρού. Οι εθελοντές τότε προσέφεραν τις υπηρεσίες τους περισσότερο στα προγράμματα και λιγότερο ή και καθόλου εκεί, όπου πράγματι χρειάζονταν. Παλαιότερα, επίσης, λειτουργούσε ομάδα αυτοβοήθειας στα σπίτια.

Σήμερα, εθελοντικά προσφέρονται τα ίδια τα μέλη του Β' Κ.Α.Π.Η. για την περάτωση ορισμένων μικρών εργασιών, όπως είναι το κλάδεμα των λουλουδιών και διάφορες άλλες εργασίες στο προαύλιο του κτιρίου του.

5.2.1.13. Πόροι των Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.

Πόροι του νομικού προσώπου είναι:

(α) Ετήσια επιχορήγηση του Δήμου.

(β) Επιχορήγηση από κάθε άλλου παροχή του Κράτους είτε απ' ευθείας προς το νομικό πρόσωπο είτε προς το Δήμο Καλαμάτας για το νομικό τούτο πρόσωπο.

(γ) Κάθε είδους συνδρομές, εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες.

(δ) Έσοδα από τη συμβολική χρηματική συμμετοχή μελών, που έχουν ανάγκη προστασίας.

(ε) Εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων ή υπηρεσιών, που παρέχονται από το νομικό πρόσωπο.

(στ) Πρόσοδοι από την ίδια αυτού περιουσία.

(ζ) Κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος.

5.2.14. Μελέτη της οικονομικής κατάστασης του Α' και Β' Κ.Α.Π.Η.

Η μελέτη της οικονομικής κατάστασης του Α' και Β' Κ.Α.Π.Η. θα γίνει με βάση τον προϋπολογισμό και τον απολογισμό αυτών. Η μελέτη αυτή θα γίνει συγκριτικά και θα αφορά το έτος 2006.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.8.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ Α' ΚΑΙ Β' Κ.Α.Π.Η. ΕΤΟΥΣ 2006

ΤΙΤΛΟΣ ΕΣΟΔΩΝ	Α' Κ.Α.Π.Η.	Β' Κ.Α.Π.Η.
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	180.500.00	120.000.00
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	32.480.00	33.010.00
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 2003	2.661.54	2.338.72
ΣΥΝΟΛΟ	215.641.54	155.348.72

Πηγή: Ίδια έρευνα

Το συμπέρασμα, που προκύπτει από την παραπάνω συγκριτική παρουσίαση είναι το ακόλουθο:

-Για το έτος 2006 τα Προϋπολογισθέντα έσοδα του Α' Κ.Α.Π.Η. είναι μεγαλύτερα από εκείνα του Β' Κ.Α.Π.Η. κατά 16%. Η διαφορά αυτή οφείλεται, όπως παρατηρούμε και στον παρακάτω πίνακα, στα μεγαλύτερα τακτικά έσοδα, που είχε συγκριτικά με το Β' Κ.Α.Π.Η.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.9.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ Α' ΚΑΙ Β' Κ.Α.Π.Η. ΕΤΟΥΣ 2006

ΕΞΟΔΑ	Α' ΚΑΠΗ	Β' ΚΑΠΗ
ΕΞΟΔΑ	208.981.61	155.027.61
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	6.659.93	321.11
ΣΥΝΟΛΟ	215.641.54	155.348.72

Πηγή: Ίδια έρευνα

-Τα έξοδα του Α' Κ.Α.Π.Η. ήταν περισσότερα από τα έξοδα του Β' Κ.Α.Π.Η., όπως επίσης και το αποθεματικό.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.10.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ Α' ΚΑΙ Β' Κ.Α.Π.Η. ΕΤΟΥΣ 2006

ΕΞΟΔΑ	Α' ΚΑΠΗ	Β' ΚΑΠΗ
ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	180.099	120.000
ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΞΟΔΑ	23.003,83	21.502.76
ΧΡΗΜΑΤ.ΥΠΟΛΟΙΠΙΟ	2.662	2.338.72
ΣΥΝΟΛΟ	205.764	143.841

Πηγή: Ίδια έρευνα

Τα συμπεράσματα, που προκύπτουν από τον παραπάνω πίνακα είναι ότι:

- Τα απολογισθέντα έσοδα του Α' Κ.Α.Π.Η. ήταν περισσότερα από εκείνα του Β' Κ.Α.Π.Η. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το Α' Κ.Α.Π.Η. έλαβε μεγαλύτερη επιχορήγηση από το Β' Κ.Α.Π.Η.

- Όσον αφορά τα έκτακτα έσοδα, τα ποσά που εισέπραξαν τόσο το Α' όσο και το Β' Κ.Α.Π.Η. κυμάνθηκαν στα ίδια περίπου επίπεδα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.11.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ Α' ΚΑΙ Β' Κ.Α.Π.Η. ΕΤΟΥΣ 2006

ΕΞΟΔΑ	Α' ΚΑΠΗ	Β' ΚΑΠΗ
ΕΞΟΔΑ	166.246.92	113.734.06
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	39.517.50	30.107.42
ΣΥΝΟΛΟ	205.764.42	143.841.48

Πηγή: Ίδια έρευνα

-Το Α' Κ.Α.Π.Η. συγκριτικά με το Β' είχε πολύ περισσότερα έξοδα. Γι' αυτό το λόγο ο Δήμος Καλαμάτας παρέχει μεγαλύτερη επιχορήγηση στο Α' και μικρότερη επιχορήγηση στο Β' Κ.Α.Π.Η.

5.3.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Βοήθεια στο σπίτι»

Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόζεται στο Δήμο Καλαμάτας από τις 2 Σεπτεμβρίου του 1998. Υπεύθυνος φορέας για την υλοποίησή του είναι το Α' Κ.Α.Π.Η., το οποίο υποχρεούται:

- Να μεριμνά για την εφαρμογή και πιστή τήρηση των αρχών και των στόχων του προγράμματος.
- Να παρέχει τις αναγκαίες διευκολύνσεις και να εξασφαλίζει τα απαραίτητα μέσα στα στελέχη του προγράμματος για την άσκηση του έργου τους.
- Να παρέχει κάθε διευκόλυνση στην Επιτροπή Παρακολούθησης του προγράμματος και να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις, που απορρέουν από τις ανάγκες παρακολούθησης.
- Να συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων και της Περιφέρειας, που έχουν την ευθύνη εποπτείας των προνοιακών κοινωνικών προγραμμάτων.

Το πρόγραμμα συντονίζεται και εποπτεύεται από 7μελή Επιτροπή Παρακολούθησης, η οποία έχει αποφασιστικό, εποπτικό και συντονιστικό ρόλο σε

θέμα οργάνωσης, εποπτείας, διαχείρισης και εύρυθμης λειτουργίας το προγράμματος.

5.3.1. Σε ποιους απευθύνεται το πρόγραμμα

Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι για την 3^η ηλικία» απευθύνεται σε:

(α) μοναχικά και εγκαταλελειμμένα ηλικιωμένα άτομα,

(β) ηλικιωμένα, μη αυτοεξυπηρετούμενα άτομα,

(γ) ηλικιωμένα άτομα, που δεν μπορούν εύκολα να μετακινηθούν στην πόλη,

(δ) ηλικιωμένα άτομα, που χρειάζονται ιδιαίτερη φροντίδα,

(ε) ηλικιωμένα άτομα, που δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής τους αφενός και αφετέρου να διατηρηθούν οι ίδιοι και οι οικογένειές τους στον κοινωνικό ιστό, παραμένοντας στο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον,

(στ) κοινωνικά αποκλεισμένα ηλικιωμένα άτομα, τα οποία χρειάζονται ψυχολογική στήριξη, νοσηλευτική φροντίδα, βοήθεια στο σπίτι και τα οποία δεν έχουν οικογενειακό και κοινωνικό περίγυρο.

5.3.2. Στόχοι του προγράμματος

Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» εκφράζει μια νέα αντίληψη κοινωνικής πολιτικής, που στόχους έχει:

(α) τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων, με την εξασφάλιση της αξιοπρεπούς και υγιούς διαβίωσης τους

(β) την αποκατάσταση της οικογενειακής τους ζωής

(γ) τη διασύνδεσή τους με τη γειτονιά τους και με την ευρύτερη κοινότητα

(δ) την ευαισθητοποίηση της κοινότητας

(ε) την κάλυψη βασικών αναγκών κοινωνικής φροντίδας για την αξιοπρεπή και αυτόνομη διαβίωσή τους

(στ) την αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας, με την παραμονή των ηλικιωμένων στο φυσικό και οικογενειακό τους περιβάλλον

(ζ) την αποφυγή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού

5.3.3.Μορφές φροντίδας

Στο σύνολο των εξυπηρετηθέντων του προγράμματος προσφέρονται τρεις μορφές φροντίδας:

A. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

Αυτή περιλαμβάνει τις εξής παρεχόμενες υπηρεσίες:

- 1.Υποστηρικτική κοινωνική εργασία
- 2.Συμβουλευτική οικογένειας

3.Συνεργασία με αρμόδιους φορείς για έκδοση συντάξεων, αναπηρικά επιδόματα, ενέργειες παροχής αναπηρικών αμαξιδίων, συσκευών μέτρησης σακχάρου, έκτακτα οικογενειακά βοηθήματα από την διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας.

- 4.Κοινωνικοπρονοιακά θέματα.

B. ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ:

- 1.Συνοδεία στο ΙΚΑ και στο Νοσοκομείο

2.Θεραπευτικές παρεμβάσεις, όπως μέτρηση αρτηριακής πίεσης, μέτρηση σακχάρου, συνταγογράφηση φαρμάκων, ενεσιοθεραπεία, εμβολιασμός (κατά του ιού της γρίπης)

- 3.Συνεργασία με φορείς (ιατρικό προσωπικό, ΙΚΑ, Νοσοκομείο)

4.Αγωγή υγείας. Αυτή η μορφή νοσηλευτικής φροντίδας παρέχεται σε πολύ μικρό αριθμό ηλικιωμένων.

Γ. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ:

- 1.Εξωτερικές εργασίες
- 2.Σίτιση
- 3.Συντροφιά
- 4.Βοήθεια σε ατομική υγιεινή

5.3.4.Δράσεις του προγράμματος

Οι δράσεις του προγράμματος είναι πολλές και είναι οι ακόλουθες:

- 1) Η ανίχνευση, διερεύνηση, καταγραφή, ταξινόμηση και συστηματική επεξεργασία των αναγκών κοινωνικής φροντίδας των ηλικιωμένων. Πηγές πληροφοριών αποτελούν οι ανάγκες, που έχουν εντοπιστεί στα Κ.Α.Π.Η., τα αιτήματα των πολιτών, οι παραπομπές άλλων φορέων, οι επιτόπιες προσεγγίσεις κ.α.

- 2) Η ιεράρχηση των κοινωνικών αναγκών των ηλικιωμένων, που αφορούν τις ανάγκες εξασφάλισης ή βελτίωσης της αυτοεξυπηρέτησης, τις ανάγκες κάλυψης βασικών αναγκών καθημερινής λειτουργίας και την αντιμετώπιση αναγκών πρόληψης, παρακολούθησης ή αποκατάστασης ψυχοσωματικών και συναισθηματικών προβλημάτων, καθώς και η κάλυψη πολιτιστικών, θρησκευτικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων.
- 3) Η κοινωνική χαρτογράφηση της ευρύτερης κοινότητας.
- 4) Η διερεύνηση των κοινωνικών δυνάμεων και τάσεων, που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην προβολή, στήριξη και ανάπτυξη του προγράμματος και την αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών των ηλικιωμένων.
- 5) Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινότητας για το πρόγραμμα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των ηλικιωμένων.
- 6) Η ανάπτυξη σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο εθελοντικών δραστηριοτήτων των δημοτών, που θα αποσκοπούν στην έκφραση συναισθημάτων και πράξεων κοινωνικής αλληλεγγύης και στην καλλιέργεια της αλληλεγγύης των γενεών.
- 7) Η καταγραφή των δυνατοτήτων και των εμπειριών των ηλικιωμένων της τοπικής κοινωνίας και η οργάνωση συστήματος αξιοποίησης τους σε όφελος του Δήμου και ιδιαίτερα των παιδιών και των ιδίων των ηλικιωμένων.
- 8) Η συστηματοποίηση του δικτύου των υπηρεσιών και των διαδικασιών κοινωνικής φροντίδας σε επίπεδο Δήμου, η μηχανοργάνωση του δικτύου και η διασύνδεση του με άλλα δίκτυα.
- 9) Η σύνταξη εκθέσεων προόδου, στατιστικών στοιχείων, ποιοτικών αναλύσεων, διαχρονικών αξιολογήσεων εφαρμογής ή αποτελέσματος για την επανατροφοδότηση του σχεδιασμού του προγράμματος αλλά και άλλων σχετικών προγραμμάτων.

5.3.5.Ενταγμένοι ηλικιωμένοι στο πρόγραμμα

Ο αριθμός των ηλικιωμένων, που εξυπηρετούνται από το πρόγραμμα σήμερα ανέρχεται στα 120 άτομα. γενικά, ο αριθμός των εξυπηρετούμενων κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος παρουσιάζει αυξομειώσεις. Οι αυξομειώσεις αυτές οφείλονται στους θανάτους, οπότε και ο αριθμός των εξυπηρετούμενων μειώνεται

καθώς επίσης και στην αύξηση του ορίου θνησιμότητας, οπότε και ο αριθμός των εξυπηρετούμενων αυξάνεται.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του προγράμματος έχουν διατυπωθεί πολλά παράπονα εκ μέρους των εξυπηρετούμενων. Το βασικότερο από αυτά είναι ότι το προσωπικό δεν τους επισκέπτεται καθημερινά. Επίσης, οι ηλικιωμένοι υποστηρίζουν ότι είναι απαραίτητο γι' αυτούς η διάθεση περισσότερου χρόνου από μέρους του προσωπικού για την κάλυψη των αναγκών τους.

5.3.6.Προσωπικό – Αρμοδιότητες

Το προσωπικό του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» αποτελείται από τρία άτομα, τα οποία έχουν προσληφθεί με σύμβαση έργου, που ανανεώνεται κάθε δυο χρόνια. Τα άτομα αυτά είναι:

Η κοινωνική λειτουργός είναι εκείνη η οποία ασχολείται με την κοινωνική έρευνα, την καταγραφή και αξιολόγηση των περιπτώσεων. Συγκεκριμένα, διατηρεί αρχείο των περιπτώσεων, όπου καταγράφονται όλες οι επισκέψεις της ομάδας σε όλα τα επίπεδα βοήθειας προς τους ηλικιωμένους. Εφαρμόζει κοινωνική εργασία με άτομα και οικογένειες, παρέχει ψυχολογική στήριξη σε όσους το έχουν ανάγκη, διεκπεραιώνει τις επαφές με τις εκάστοτε υπηρεσίες (ασφαλιστικά ταμεία, επιτροπές επιδομάτων κ.λ.π.). επίσης, εντοπίζει, συνεργάζεται και αλληλοενημερώνεται με τοπικούς κοινωνικούς φορείς, όπως την κοινωνική πρόνοια, το γηροκομείο, το νοσοκομείο, την εκκλησία κ.τ.λ. Οργανώνει την εξυπηρέτηση ατόμων και οικογενειών από προνοιακά – συνταξιοδοτικά προγράμματα και φυσικά παρέχει ψυχολογική και συμβουλευτική στήριξη. Σε ορισμένες περιπτώσεις ηλικιωμένων, που τα παιδιά τους έχουν αποποιηθεί της φροντίδας τους, το πρόγραμμα λειτουργεί ως ήπιο μέσο πίεσης και ανάληψης ευθυνών, με αποτέλεσμα να λάβουν πιο ενεργό ρόλο στη φροντίδα του ηλικιωμένου. Επιπλέον, αναλαμβάνει την ενημέρωση της κοινότητας για το πρόγραμμα, την προβολή του προγράμματος και τη διευθέτηση των παραπομπών. Γενικά, η κοινωνική λειτουργός έχει την ευθύνη της ομαλής λειτουργίας του προγράμματος.

Η νοσηλεύτρια: ασχολείται με τη νοσηλευτική φροντίδα των ηλικιωμένων, δηλαδή τη μέτρηση της αρτηριακής πίεσης, των σφυγμών και της θερμοκρασίας, τη μέτρηση του σακχάρου, η συχνότητα της οποίας καθορίζεται από το εάν και πόσο σημαντικό πρόβλημα αντιμετωπίζει ο ασθενής, καθώς επίσης και με τις ενέσεις. Μία

άλλη αρμοδιότητα της νοσηλεύτριας είναι η συνταγογράφηση, καθώς και η εκπαίδευση του ηλικιωμένου και της οικογένειάς του, με στόχο να γνωρίζει τόσο ο ηλικιωμένος όσο και η οικογένεια του κάποια στοιχεία για την φαρμακευτική αγωγή, που ακολουθεί, όπως ενημέρωση για τη δράση, η δόση και το χρόνο, που θα λαμβάνει τα φάρμακα. Επίσης, η νοσηλεύτρια συνοδεύει τους ηλικιωμένους στο νοσοκομείο ή σε άλλες υπηρεσίες.

Η οικογενειακή βοήθης έρχεται να συμπληρώσει τη δουλειά των δυο προαναφερόμενων ειδικοτήτων, συμβάλλοντας έτσι στην υγιεινή του χώρου – περιβάλλοντος μέσα στο οποίο διαβιεί το μέλος. Πέρα, λοιπόν, από την καθαριότητα της οικίας, το μαγείρεμα και την καθαριότητα, στη σφαίρα των δραστηριοτήτων της οικογενειακής βοήθης ανήκουν και οι εξωτερικές εργασίες, όπως τα ψώνια και η εξόφληση λογαριασμών. Η συνοδεία σε γιατρό ή στο νοσοκομείο, όταν η παρουσία της νοσηλεύτριας δεν είναι απαραίτητη ή όταν χρειάζεται η συνεργασία και των δυο για την καλύτερη εξυπηρέτηση του μέλους (π.χ. όταν έχει κινητικές δυσκολίες), η συντροφιά, η ατομική υγιεινή, η επιστροφή, σε ορισμένες περιπτώσεις, του βιβλιαρίου υγείας ύστερα από συνταγογράφηση στο γιατρό Κ.Α.Π.Η., και τέλος, η σίτιση, όπου και αν χρειασθεί.

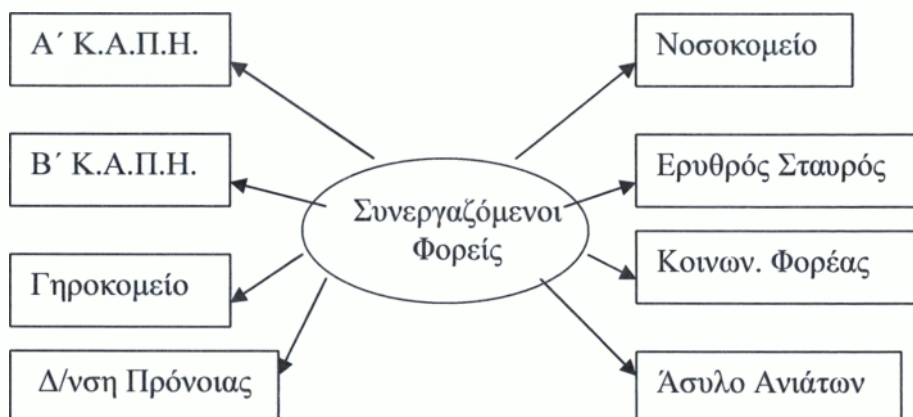
Ο αριθμός των υπαλλήλων, που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο πρόγραμμα δεν επαρκεί, για να καλυφθούν πλήρως οι ανάγκες όλων των ηλικιωμένων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι ηλικιωμένοι, που είναι εγγεγραμμένοι στο πρόγραμμα επιθυμούν την καθημερινή επίσκεψη από το προσωπικό του προγράμματος. Αυτή, όμως είναι μια ανάγκη, την οποία το προσωπικό δεν μπορεί να καλύψει λόγω του μεγάλου αριθμού των ηλικιωμένων, που καλούνται να εξυπηρετούν.

5.3.7. Προσφορά των εθελοντών

Σε γενικές γραμμές, ο αριθμός των εθελοντών, που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο πρόγραμμα είναι πολύ περιορισμένος. Περιορισμένη, επίσης, κρίνεται και η προθυμία αυτών να παρέχουν την όποια βοήθεια. Συνήθως, η προσφορά τους είναι να μεταφέρουν με το αυτοκίνητό τους ηλικιωμένους, που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν. Ωστόσο, η συγκεκριμένη υπηρεσία, που παρέχουν κρίνεται ως αρκετά σημαντική, αν αναλογιστούμε ότι το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι», που υλοποιεί ο Δήμος Καλαμάτας δεν διαθέτει δικό του αυτοκίνητο.

5.3.8.Συνεργασία με άλλους φορείς

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.1.
ΦΟΡΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πηγή: Ίδια έρευνα

Όπως παρατηρείται από το παραπάνω διάγραμμα, το προσωπικό του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» συνεργάζεται με πολλούς φορείς του Δήμου Καλαμάτας. Η συνεργασία με καθέναν από αυτούς τους φορείς έχει ως σκοπό αφενός την ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας για τις υπηρεσίες, που προσφέρει το πρόγραμμα και αφετέρου την παρακίνηση των ηλικιωμένων του Δήμου να εγγραφούν στο πρόγραμμα.

5.3.9.Χρηματικοί πόροι

Στην αρχή της εφαρμογής του, το πρόγραμμα επιχορηγούνταν από ευρωπαϊκά προγράμματα. Αργότερα, υπήρξε συγχρηματοδότηση από το Δήμο Καλαμάτας και από ευρωπαϊκά προγράμματα. Σήμερα, επιχορηγείται από το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και από το Δήμο Καλαμάτας, ο οποίος παρέχει κάθε μορφής διευκόλυνση για την εφαρμογή του προγράμματος. Επίσης, καλύπτει τα λειτουργικά έσοδα του προγράμματος και εξασφαλίζει τα αναγκαία γι' αυτό μέσα. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται στα 30.000 Ευρώ περίπου του χρόνο.

Το πρόγραμμα δύναται, επίσης, να έχει πόρους από:

- Δωρεές, επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις

- Κάθε άλλη νόμιμη πηγή εσόδων

5.4.ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Στο Δήμο Καλαμάτας λειτουργούν αυτή τη στιγμή επτά Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί, οι οποίοι φιλοξενούν συνολικά περίπου 300 παιδιά ηλικίας 2,5 έως 4 ετών. Και οι επτά Παιδικοί Σταθμοί αποτελούν ένα Ν.Π.Δ.Δ. Οι σταθμοί αυτοί, παλαιότερα, ανήκαν στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Το 2001 μεταβιβάστηκαν στο Δήμο Καλαμάτας.

Σκοπός όλων των Παιδικών Σταθμών του Δήμου είναι να αποτελούν κυρίαρχους χώρους αγωγής και ασφαλούς διαμονής για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας, ώστε:

- 1) Να παρέχουν ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα.
- 2) Να τα βοηθήσουν να αναπτυχθούν ολόπλευρα σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά.
- 3) Να εξαλείψουν κατά το δυνατό, τις διαφορές, που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους.
- 4) Να εξυπηρετήσουν τους εργαζόμενους γονείς και να αποτελέσουν κέντρα κοινωνικής πολιτικής και βοήθειας.
- 5) Να ευαισθητοποιούν, να ενημερώνουν και να προβληματίζουν τους γονείς πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας.
- 6) Να βοηθήσουν τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβασή τους από το οικογενειακό στο πρώτο σχολικό περιβάλλον.
- 7) Να βοηθήσουν τα παιδιά να ενταχθούν ομαλά στο Δημοτικό σχολείο.
- 8) Να παρέχουν ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα φιλοξενούμενα παιδιά τηρώντας τους κανόνες υγιεινής.
- 9) Επίσης, να εφαρμόσουν αναπαινετική, παιδοκεντρική ενιαία προσχολική αγωγή, σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, η οποία επιτυγχάνεται μέσα από τη διαρκή ενημέρωση και επιμόρφωση όλου του προσωπικού των σταθμών.

Για την εφαρμογή των ανωτέρω σκοπών, οι σταθμοί εφαρμόζουν σύγχρονα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Οι χώροι των Παιδικών Σταθμών περιλαμβάνουν αίθουσες παιχνιδιού, κουζίνα, τραπεζαρία και μπάνιο και είναι διακοσμημένοι με πολλά σχέδια και χρώματα. Στο χώρο παιχνιδιού, τα παιδιά μπορούν να περάσουν ευχάριστα το χρόνο τους στις γωνίες μουσικής μιμητικής, κουκλοθέατρου, κατασκευών, μεταφορικών μέσων κ.λ.π.

Και οι επτά Παιδικοί Σταθμοί επιχορηγούνται κατά αποκλειστικότητα από το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Ο προϋπολογισμός για το έτος 2007 ήταν 2.130.000 Ευρώ, ποσό το οποίο παραμένει το ίδιο σχεδόν για κάθε έτος, αφού η επιχορήγηση, που δίνει το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. κάθε έτος κυμαίνεται στα ίδια περίπου επίπεδα.

5.4.1. Προϋποθέσεις και δικαιολογητικά εγγραφής των παιδιών

Στους σταθμούς του Δήμου Καλαμάτας μπορούν να εγγραφούν όλα τα παιδιά. Εξαιρούνται εκείνα, τα οποία πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα. Τα παιδιά, που πάσχουν από σωματικές, πνευματικές ή ψυχικές παθήσεις εγγράφονται στο Σταθμό εφόσον υπάρχει πιστοποίηση ειδικού γιατρού Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος ή Ασφαλιστικού Οργανισμού ότι η εγγραφή στο Σταθμό θα το ωφελήσει και με τις προϋποθέσεις ότι δεν υπάρχει πρόβλημα φιλοξενίας του παιδιού στο Σταθμό και ότι αυτός διαθέτει την αναγκαία υποδομή.

Κατά την εγγραφή επιλέγονται τα παιδιά εργαζομένων γονέων και τα παιδιά οικονομικά αδυνάτων οικογενειών, προτιμώμενων εκείνων που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορα κοινωνικά αίτια (όπως παιδιά ορφανά από δυο ή από έναν γονέα, παιδιά αγάμων μητέρων, διαζευγμένων ή σε διάσταση γονέων, παιδιά που προέρχονται από γονείς με σωματική ή πνευματική αναπηρία, πολυτέκνων οικογενειών κ.λ.π.).

Για την εγγραφή των παιδιών στους Παιδικούς Σταθμούς απαιτούνται τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση – συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο της μητέρας ή του πατέρα ή του κηδεμόνα του παιδιού.

β) Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού.

γ) Βεβαίωση εργοδότη ότι και οι δυο γονείς είναι εργαζόμενοι ή πρόκειται να εργαστούν εντός μηνός από την υποβολή της αίτησης εγγραφής, με προσδιορισμό του

ύψους των αποδοχών τους και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο βιβλιαρίου ενσήμων των γονέων προκειμένου για εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα.

δ) Βεβαίωση γιατρού για την καλή σωματική και πνευματική υγεία του παιδιού καθώς και πρωτότυπο του βιβλιαρίου υγείας του με τα εμβόλια που προβλέπονται κάθε φορά ανάλογα με την ηλικία του παιδιού. Επίσης, πρόσφατα αποτελέσματα φυματινοαντίδρασης.

ε) Αντίγραφο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τρέχοντος οικονομικού έτους και αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος.

στ) Υπεύθυνη δήλωση για την οικονομική κατάσταση των γονέων του παιδιού.

ζ) Κάθε άλλο δικαιολογητικό, που το Δ.Σ. θεωρεί απαραίτητο.

η) Για την εγγραφή παιδιών αλλοδαπών γονέων στο Σταθμό εκτός των προηγούμενων δικαιολογητικών απαραίτητη προϋπόθεση είναι και η άδεια νόμιμης παραμονής στη χώρα μας.

5.4.2. Το προσωπικό των Παιδικών Σταθμών

Συνολικά, οι επτά Παιδικοί Σταθμοί του Δήμου Καλαμάτας απασχολούν:

- 23 παιδαγωγούς
- 10 καθαρίστριες
- 7 μάγειρες
- 4 διαχειριστές

Τα καθήκοντα του προσωπικού του Νομικού Προσώπου προσδιορίζονται ως εξής:

Παιδαγωγικό προσωπικό:

α) Φροντίζει για τη σωστή ψυχοσωματική υγεία και ψυχοκοινωνική εξέλιξη των παιδιών με εξατομίκευση του ημερήσιου προγράμματος ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες τους. Απασχολεί τα παιδιά σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης.

β) Εισηγείται τις ανάγκες εφοδιασμού των αιθουσών για την εφαρμογή του προγράμματος με είδη (παιχνίδια, είδη καθαριότητας κ.α.)

γ) Παρακολουθεί τη διατροφή και καθαριότητα των φιλοξενούμενων παιδιών, ενθαρρύνοντας την αυτοεξυπηρέτησή τους.

δ) Ενημερώνει τους αρμόδιους για κάθε ύποπτο σχετικά με την υγεία τους περιστατικό.

ε) Λόγω της άμεσης επαφής του με τα παιδιά προσφέρει σ' αυτά με υπομονή και στοργή όλες τις δυνατότητες για να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους, επιδιώκοντας συνεχώς να δημιουργήσουν σ' αυτά ικανότητα συγκέντρωσης, αυτενέργειας, εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και στις προσωπικές δυνατότητές τους. Σε καμία περίπτωση και για οποιονδήποτε λόγο δεν επιτρέπεται η κακή μεταχείριση των παιδιών (εκφοβισμός, σωματική ποινή).

Προσωπικό καθαριότητας:

Εκτελεί τις εργασίες καθαριότητας των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, καθώς και κάθε άλλη βοηθητική εργασία, που του ανατίθεται από τον υπεύθυνο του Σταθμού. Χρησιμοποιεί υλικά καθαριότητας, που παραλαμβάνει από το Διαχειριστή.

Μάγειρες:

α) Είναι υπεύθυνοι για το μαγειρείο και την επιμελημένη και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού, σύμφωνα με το διαιτολόγιο. Επιμελείται ιδιαιτέρως για την τήρηση όλων των όρων υγιεινής στους χώρους παρασκευής φαγητού, εισηγούμενος κάθε σχετικό μέτρο.

β) Παραλαμβάνει καθημερινά από το Διαχειριστή την αναγκαία ποσότητα υλικών για το ημερήσιο φαγητό με βάση το διαιτολόγιο και υπογράφει το σχετικό δελτίο.

γ) Φροντίζει για τη διανομή του φαγητού και τη συγκέντρωση των ειδών εστίασεως. Επίσης, φροντίζει για την τακτοποίηση των μαγειρικών σκευών και των ειδών εστίασεως και για την καλή κατάστασή τους.

δ) Προτείνει τη λήψη κάθε μέτρου, που θεωρεί απαραίτητο για την καλή λειτουργία του μαγειρείου.

Διαχειριστές:

Απασχολούνται σε εργασίες γραφείου πάντα με την καθοδήγηση της διευθύντριας του Σταθμού.

5.4.3. Το Δ.Σ. των Παιδικών Σταθμών

Το Δ.Σ. του Νομικού Προσώπου αποτελείται από επτά μέλη, τα οποία είναι:

α) Ο Πρόεδρος, ο οποίος είναι Δημοτικός Σύμβουλος με ιδιότητα καθηγητή μέσης εκπαίδευσης.

β) Ο Αντιπρόεδρος, ο οποίος έχει την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία.

γ) Ένας εκπρόσωπος των γονέων, ο οποίος υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του από το Σύλλογο γονέων και κηδεμόνων.

δ) Ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων, ο οποίος υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τους εργαζομένους του Νομικού Προσώπου.

ε) Τρία, ακόμη, μέλη, τα οποία έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία, του ιατρού και του αντιδημάρχου αντίστοιχα.

Αξιοπρόσεκτο είναι το γεγονός ότι από τα μέλη του Δ.Σ. μόνο ένα έχει ιδιότητα συναφή με τους Παιδικούς Σταθμούς. Το μέλος αυτό είναι ο εκπρόσωπος των εργαζομένων, που είναι παιδαγωγός. Τα υπόλοιπα μέλη δεν έχουν κάποια συνάφεια με τους Παιδικούς Σταθμούς.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει αλλάξει χαρακτήρα και έχει σημειώσει μεγάλη πρόοδο στην εξελικτική της πορεία. Σήμερα, οι Δήμαρχοι και οι Νομάρχες σχεδιάζουν, προτείνουν και υλοποιούν μεγάλα ή μικρά αναπτυξιακά και κοινωνικά έργα υποδομής ή υπηρεσίες εξυπηρέτησης του πολίτη. Ο αναπτυξιακός ρόλος της Αυτοδιοίκησης, με την αξιοποίηση τόσο των πόρων από τα ευρωπαϊκά ταμεία για οικονομική και κοινωνική σύγκλιση όσο και των εθνικών πόρων δημιούργησε μια νέα πραγματικότητα. Οι δραστηριότητές της, είτε μέσα από τις δημοτικές, αναπτυξιακές εταιρείες, είτε από τη συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς, είτε από την υλοποίηση εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων έχουν εισέλθει και σε τομείς νευραλγικούς για τον πολίτη ως άνθρωπο, όπως η καταπολέμηση της ανεργίας, η οργάνωση κοινωφελών υπηρεσιών πρόνοιας και εξυπηρέτησης του πολίτη, που παραδοσιακά ήταν αποκλειστικό έργο του κράτους.

Η μεταφορά της αρμοδιότητας άσκησης κοινωνικής πολιτικής από την Κεντρική Διοίκηση στην Τ.Α. είχε ως αποτέλεσμα την ενδυνάμωση των τοπικών κοινωνιών και την καλύτερη εξυπηρέτηση των κοινωνικών αναγκών των πολιτών, αφού η Τ.Α. είναι σε θέση να γνωρίζει καλύτερα τις ανάγκες των πολιτών απ' ό,τι η Κεντρική Διοίκηση. Με την κοινωνική πολιτική, που ασκούν, οι Δήμοι και οι Κοινότητες μέσω των Κοινωνικών Υπηρεσιών και των Ν.Π.Δ.Δ., που έχουν συστήσει, προσπαθούν να επέμβουν και να περιορίσουν αν όχι να εξαλείψουν φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού.

Όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο, πρέπει να αναφερθεί η σημαντικότητα του Ν. 2646/98, με τον οποίο επιμερίστηκε η παροχή των κοινωνικών υπηρεσιών σε τοπικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και κεντρικό επίπεδο, με αποτέλεσμα την περισσότερο αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών των πολιτών. Θα συμπέρανε ωστόσο κανείς ότι το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο για την κοινωνική πολιτική μπορεί ενδεχομένως να χαρακτηριστεί ως ελλιπές, διότι δεν έχουν θεσπιστεί νόμοι για όλες τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Αυτό αποτελεί και το κυριότερο χαρακτηριστικό του ελληνικού συστήματος κοινωνικής προστασίας, αφού οι κοινωνικές παροχές απευθύνονται σε παραδοσιακές μορφές κοινωνικού αποκλεισμού (ΑμΕΑ, γυναίκες, οικογένεια).

Ένα από τα πεδία δράσης της κοινωνικής πολιτικής, που αντιμετωπίζει σήμερα κρίση στην Ελλάδα είναι από της κοινωνικής ασφάλισης. Η κρίση αυτή

εκδηλώνεται με την ανισορροπία στο ισοζύγιο ικανοποίησης των κοινωνικό – ασφαλιστικών αναγκών. Αποτέλεσμα της κρίσης αυτής είναι η προοδευτική διόγκωση των ελλειμμάτων της κοινωνικής ασφάλισης. Αντιμετωπίζεται με την ανεύρεση πόρων για την κάλυψη των ελλειμμάτων, οι οποίοι αναζητούνται στην αύξηση των εισφορών, στην εκλογίκευση των προϋποθέσεων απονομής των κοινωνικό – ασφαλιστικών παροχών και στη διεύρυνση της ιδιωτικής ασφάλισης.

Σχετικά με την κοινωνική υποδομή του Δήμου Καλαμάτας διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

- Ο Κοινωνικός Φορέας συνεργάζεται επιτυχώς με όλους τους τοπικούς κοινωνικούς φορείς για την επιτυχή υλοποίηση των στόχων του. Το συμπέρασμα αυτό ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του ορισμού, που δόθηκε στην αρχή της εργασίας, ότι δηλαδή μέσα από τη συλλογική δράση των φορέων επιτυγχάνονται καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων ορισμένων ατόμων. Κάτω από τις προϋποθέσεις αυτές, μπορούμε να εκτιμήσουμε ότι ο Κοινωνικός Φορέας συνέβαλε σημαντικά στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων των δημοτών του Δήμου Καλαμάτας.
- Ο Κοινωνικός Φορέας καλύπτει τις κοινωνικές ανάγκες των δημοτών κυρίως μέσα από τη συνεργασία του με άλλους τοπικούς φορείς και όχι στηριζόμενος αποκλειστικώς στις δικές του δυνάμεις, αφού δεν διαθέτει επαρκές επιστημονικό προσωπικό.
- Ο Κοινωνικός Φορέας έχει αναπτύξει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, οι οποίες απευθύνονται σε πάρα πολλές κατηγορίες του πληθυσμού (παιδιά, οικογένειες, νέοι σπουδαστές, αθίγγανοι, ηλικιωμένοι, ΑμΕΑ, άτομα που αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τα ναρκωτικά). Παρ' όλα αυτά, δεν έχει αναπτύξει δραστηριότητες, οι οποίες να αφορούν στη λήψη μέτρων για τις μονογονεϊκές οικογένειες και τους μετανάστες, που υπάρχουν στο Δήμο.
- Ορισμένα από τα προγράμματα, που υλοποιεί ο Κοινωνικός Φορέας, ακόμα και αν έχουν ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δράσης του, μπορεί τελικά να μην υλοποιηθούν για τους εξής λόγους:
 - Λόγω έλλειψης προσωπικού και οικονομικών πόρων
 - Λόγω έλλειψης επαρκούς χρονικού περιθωρίου
 - Λόγω μη συμμετοχής των πολιτών

- Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα, που αντιμετωπίζει ο Κοινωνικός Φορέας, πέρα από την έλλειψη επαρκούς επιστημονικού προσωπικού είναι η έλλειψη κτιριακής υποδομής.
- Το ύψος των οικονομικών πόρων, που δαπανούνται κάθε χρόνο για την περάτωση των προγραμμάτων παρουσιάζει μεταβολές από έτος σε έτος. Οι διακυμάνσεις αυτές μπορεί να οφείλονται στην καταγραφή διαφορετικού αριθμού ατόμων και οικογενειών, που υποστηρίζονται από τον Κοινωνικό Φορέα με την παροχή σε αυτούς ειδών πρώτης ανάγκης, καθώς επίσης και στην πραγματοποίηση περισσότερων ή λιγότερων κάθε έτος εκδηλώσεων ενημερωτικού και επιμορφωτικού χαρακτήρα.
- Η κυριότερη πηγή εσόδων για τον Κοινωνικό Φορέα είναι η ετήσια επιχορήγηση του Δήμου.
- Σημαντική είναι η προσφορά των εθελοντών στο Α΄ Κ.Α.Π.Η., όπου οι εθελοντές προσφέρουν τη βοήθειά τους, κυρίως, για την διοργάνωση ποικίλων εκδηλώσεων. Η εθελοντική δράση των ατόμων αυτών αποτελεί συνέπεια της προσπάθειας για κάλυψη αναγκών έλλειψης προσωπικού κατά τη διοργάνωση ποικίλων εκδηλώσεων και εκδήλωση της ανάγκης για αυτοβοήθεια. Η εθελοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών αυτών αποτελεί κοινωνική επένδυση για το Δήμο Καλαμάτας, όπως και για κάθε άλλη τοπική κοινωνία. Αντιθέτως στο Β΄ Κ.Α.Π.Η. οι μόνοι εθελοντές που καταγράφονται είναι μερικά από τα μέλη του ίδιου του Κ.Α.Π.Η.
- Στα πλαίσια του προγράμματος «Σύνδεσης γενεών», το Α΄ Κ.Α.Π.Η. διοργανώνει συνεντεύξεις και δέχεται επισκέψεις από ιδιωτικά σχολεία του Δήμου. Η απουσία των δημοτικών σχολείων είναι αισθητή. Η κατάσταση αυτή, σύμφωνα με την άποψη της Κοινωνικής Λειτουργού του Κ.Α.Π.Η. δεν επιδέχεται παρά την εξής ερμηνεία: ότι οι εκπαιδευτικοί των δημοτικών σχολείων του Δήμου Καλαμάτας δεν είναι ευαισθητοποιημένοι σε θέματα, που αφορούν τους ηλικιωμένους.
- Αρκετά από τα προγράμματα, που υλοποιεί το Β΄ Κ.Α.Π.Η. πραγματοποιούνται υπό την καθοδήγηση ατόμων, που δεν ανήκουν στο προσωπικό του Κ.Α.Π.Η., αλλά προέρχονται από τη Δ.Ε.Π.Α.Κ., τη Νομαρχία ή από τους τοπικούς συλλόγους. Αυτό φανερώνει ότι το Β΄ Κ.Α.Π.Η. αντιμετωπίζει πρόβλημα έλλειψης προσωπικού.

- Το μόνιμο προσωπικό του Β΄ Κ.Α.Π.Η. περιλαμβάνει τρία άτομα, σε αντίθεση με το Α΄, το οποίο περιλαμβάνει τέσσερα. Ο λόγος για τον οποίο το Β΄ Κ.Α.Π.Η. δεν έχει προβεί σε πρόσληψη μόνιμου προσωπικού με τις ειδικότητες της επισκέπτριας υγείας και της οικογενειακής βοηθού είναι η μη χορήγηση μεγαλύτερης επιχορήγησης από το Δήμο για την κάλυψη της μισθοδοσίας του προσωπικού αυτού.
- Το προσωπικό του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες των ηλικιωμένων σε καθημερινή βάση. Γι' αυτό το λόγο η κάθε είδους φροντίδα παρέχεται σε καθέναν από τους ηλικιωμένους ορισμένες φορές την εβδομάδα.
- Η μεταφορά του προσωπικού και των εγγεγραμμένων στο πρόγραμμα ηλικιωμένων γίνεται με το αυτοκίνητο ενός εθελοντή, καθώς το πρόγραμμα δε διαθέτει δικό του αυτοκίνητο, προκειμένου να εξυπηρετεί τις ανάγκες του. Ο λόγος είναι ότι η χρηματοδότηση για την αγορά αυτοκινήτου από την Κ.Δ. δεν είναι δυνατή.
- Τα μέλη του Δ.Σ. των Παιδικών Σταθμών του Δήμου Καλαμάτας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις πρέπει να έχουν ιδιότητα συναφή με αυτήν των Παιδικών Σταθμών. Παρ' όλα αυτά, στην περίπτωση του Δήμου Καλαμάτας, κάτι τέτοιο δεν ισχύει για το λόγο ότι δεν βρέθηκαν μέλη με την αντίστοιχη ιδιότητα, εκτός από το μέλος που εκπροσωπεί τους εργαζομένους.
- Τα κοινωνικά προβλήματα, που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης στο Δήμο Καλαμάτας είναι:

α) η στεγαστική τακτοποίηση των οικογενειών τσιγγάνων, που διαβιούν σε καταυλισμούς σε διάφορες περιοχές της Καλαμάτας και

β) η διεύρυνση των υπηρεσιών του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» και της στήριξης κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων του πληθυσμού σε συνοικίες και Δημοτικά διαμερίσματα.

Για την κοινωνική πολιτική, που ασκεί η Αυτοδιοίκηση δεν υπάρχουν θεσμοθετημένοι πόροι και η χρηματοδότηση των προγραμμάτων από την Κ.Δ. γίνεται με μεγάλη προσπάθεια και μεγάλες δυσκολίες. Για τους λόγους αυτούς, ο Δήμος δεν είναι σε θέση να σχεδιάσει και να εφαρμόσει σημαντικές κοινωνικές παρεμβάσεις και προγράμματα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Για την αντιμετώπιση της κρίσης της κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας κρίνεται αναγκαία η δημιουργία ενός νέου συστήματος, το οποίο θα πρέπει να έχει κοινωνικό χαρακτήρα όσον αφορά τη χρηματοδότηση και τις παροχές. Το νέο αυτό σύστημα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τις διαφορετικές κάθε φορά δημογραφικές συνθήκες του πληθυσμού, την ικανοποίηση των σύγχρονων κοινωνικό – ασφαλιστικών αναγκών, τη νέα σύνθεση του κοινωνικό – ασφαλιστικού πληθυσμού και την άρση των ανισοτήτων και του προσδιορισμού των πόρων με μακροχρόνια πολιτική.
- Οι κοινωνικές υπηρεσίες του τοπικού επιπέδου πρέπει να αντιμετωπίζουν τα παλαιά και σημερινά προβλήματα και συγχρόνως να προετοιμάζονται και να εξελίσσονται για τις νέες μορφές των κοινωνικών προβλημάτων στο μέλλον. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω ενός ορθού κοινωνικού σχεδιασμού. Επίσης, οι δράσεις των κοινωνικών υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. πρέπει να είναι κοινωνικά αποδεκτές και αξιόπιστες.

Ειδικότερα για το Δήμο Καλαμάτας:

- Οι κοινωνικές δομές του Δήμου Καλαμάτας και ιδιαίτερα ο Κοινωνικός Φορέας πρέπει να λαμβάνει υπόψη του ότι παράλληλα με τις κοινωνικές εξελίξεις, εξελίσσονται και οι ανάγκες των πολιτών. Επομένως, οι κοινωνικές αυτές δομές, με τις υπηρεσίες που παρέχουν και τις δράσεις που πραγματοποιούν δεν είναι δυνατό να επιτελέσουν το ρόλο τους αν οι ίδιες παραμένουν αμετάβλητες.
- Ο Κοινωνικός Φορέας πρέπει να προβαίνει στη λήψη μέτρων για όλες τις κοινωνικές ομάδες του Δήμου είτε αυτές είναι πολυπληθείς είτε είναι ολιγοπληθείς. Συγκεκριμένα, θα ήταν ωφέλιμο να αναπτύξει δράσεις για τις μονογονεϊκές οικογένειες και τους μετανάστες. Με αυτό τον τρόπο, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο Κοινωνικός Φορέας εφαρμόζει ολόπλευρη κοινωνική πολιτική.
- Στις δραστηριότητες του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα να ενταχθεί η ενημέρωση των πολιτών για θέματα υγείας, η οποία να επιδιώκει την υιοθέτηση από αυτούς ενός υγιεινού τρόπου ζωής. Θέματα που αφορούν την υγεία και θα μπορούσαν να παρουσιαστούν σε αυτές τις ενημερώσεις είναι η υγιεινή διατροφή, η πρόληψη ατυχημάτων και ασθενειών, η

καταπολέμηση του άγχους, η συστηματική σωματική άσκηση κ.α. Ο Δήμος Καλαμάτας να είναι εκείνος, που θα τους δώσει τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες για την υιοθέτηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής, διαμορφώνοντας παράλληλα ένα υποστηρικτικό φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον προς αυτή την κατεύθυνση.

- Ένταξη στο πρόγραμμα δράσης του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα προγράμματος για την κυκλοφοριακή αγωγή. Βασικός άξονας του προγράμματος να είναι η εκπαίδευση των μαθητών στα θέματα της κυκλοφοριακής αγωγής, διότι με αυτό τον τρόπο η πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων μπορεί να είναι περισσότερο αποτελεσματική. Για την υλοποίηση των στόχων του προγράμματος μπορούν να πραγματοποιούνται ενέργειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης με τη διοργάνωση ημερίδων, με ενημερωτικά έντυπα και με χάρτες διαδρομών της πόλης της Καλαμάτας.
- Απαραίτητη είναι η εύρεση αίθουσας, αποκλειστικά προοριζόμενης για τη διοργάνωση εκδηλώσεων του Κοινωνικού Φορέα.
- Ο Κοινωνικός Φορέας να παρεμβαίνει για την επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων των δημοτών όχι μόνο αποκαταστατικά, δηλαδή αφού έχει διαπιστωθεί το πρόβλημα, αλλά και προληπτικά.
- Οι κοινωνικές δομές του Δήμου να μεριμνούν για την επέκταση της λειτουργίας τους, σχεδιάζοντας και εφαρμόζοντας νέα προγράμματα και δράσεις.
- Οι κοινωνικές δομές του Δήμου να επιδιώξουν την ευαισθητοποίηση του κοινωνικού περίγυρου, προκειμένου να ενσωματωθούν οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Η ευαισθητοποίηση αυτή μπορεί να επιτευχθεί μέσω των ΜΜΕ.
- Να δοθεί έμφαση μέσω της δημιουργίας υποστηρικτικών υπηρεσιών από το Δήμο, στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των παιδιών, στην παροχή ευκαιριών στους νέους για πληροφόρηση, επικοινωνία, κοινωνική συμμετοχή, στην καλλιτεχνική παιδεία και στην άθληση και στον επαγγελματικό προσανατολισμό για τη βελτίωση των επαγγελματικών τους προσόντων.
- Να δοθεί στην Τ.Α. η αρμοδιότητα να ασκεί επιδοματική πολιτική. Για παράδειγμα, θα ήταν πολύ ωφέλιμο να υπάρχουν επιδόματα γεννήσεων,

το ύψος των οποίων θα καθοριζόταν από το εισόδημα κάθε οικογένειας. Επίσης, ο Δήμος Καλαμάτας θα μπορούσε να χορηγεί επιδόματα σε άτομα, που παρακολουθούν προγράμματα απεξάρτησης από τα ναρκωτικά (ΙΘΑΚΗ – Ο.ΚΑ.ΝΑ.), ανεξαρτήτου εισοδήματος. Πέρα από την παροχή ειδών πρώτης ανάγκης, ο Δήμος μέσω του Κοινωνικού Φορέα θα μπορούσε να προβεί, επίσης, σε οικονομική ενίσχυση των οικονομικά ασθενών δημοτών.

- Να γίνει αναβάθμιση της Τ.Α. από άποψη στελέχωσης και πόρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- 1) Αμίτσης Γαβριήλ Ν., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας. Το ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, Αθήνα, Εκδόσεις: Παπαζήση, 2001.
- 2) Αμηρά Α.– Ε. Γεωργιάδη – Α. Τεπέρογλου, Ο θεσμός της ανοικτής προστασίας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα, ΕΚΚΕ, Αθήνα, 1986.
- 3) Γετίμης Π.– Γράβαρης Δ., Κοινωνικό κράτος και κοινωνική πολιτική, Αθήνα, Εκδόσεις Θεμέλιο, 1993.
- 4) Ε.Ε.Τ.Α.Α., Κοινωνική πολιτική και Τ.Α. Παρούσα κατάσταση και προοπτικές, Αθήνα, Ε.Ε.Τ.Α.Α., 1995.
- 5) ΕΚΚΕ, Γήρανση και κοινωνία. Πρακτικά πανελλήνιου συνεδρίου ΕΚΚΕ, Αθήνα, 1996.
- 6) Ιατρίδης Δημήτρης Σ., Σχεδιασμός κοινωνικής πολιτικής. Θεωρία και πράξη του κοινωνικού σχεδιασμού, Gutenberg – Αθήνα, 2002.
- 7) Ινστιτούτο Αστικού Περιβάλλοντος και Ανθρώπινου Δυναμικού – Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2004, «Στατιστικά Δεδομένα για τους Μετανάστες στην Ελλάδα: Αναλυτική Μελέτη για τα Διαθέσιμα Στοιχεία και Προτάσεις για Συμμόρφωση με τα Standards της Ε.Ε.», Αθήνα, Μελέτη για λογαριασμό του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής.
- 8) Καράγιωργα Σάκη Ίδρυμα, Διαστάσεις της κοινωνικής πολιτικής σήμερα, Αθήνα, 1993.
- 9) Καράγιωργα Σάκη Ίδρυμα, Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικής αποκλεισμός, Αθήνα, Εκδόσεις ΕΞΑΝΤΑΣ, 1998.
- 10) Καραναστάσης Μάρκος Γ., Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Αθήνα, 1998.
- 11) Καραναστάσης Μάρκος Γ., Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Αθήνα, Εκδόσεις Γ. Μ. Καραναστάση, 2003.
- 12) Κασιμάτη Κούλα, Κοινωνικός σχεδιασμός και αξιολόγηση. Μέθοδοι και πρακτικές, Gutenberg – Αθήνα, 2002.
- 13) Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. – Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας, Πρακτικά Ημερίδας με θέμα: Κοινωνική πολιτική των Ο.Τ.Α. – Δράσεις κοινωνικής υποστήριξης του

ευρύτερου πληθυσμού και των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, Καλαμάτα, 2005.

- 14) Κοτζαμάνης Βύρων, Λάουρα Μαράτου – Αλιπράντη, Αφροδίτη Τεπέρογλου και Μαρία Τζωρτζοπούλου, Γήρανση και κοινωνία. Πρακτικά πανελλήνιου συνεδρίου ΕΚΚΕ, Αθήνα, Εκδόσεις, ΕΚΚΕ, 1996.
- 15) Κουκιάδης Ιωάννης Δ., Παραδόσεις κοινωνικής πολιτικής και κοινωνικής νομοθεσίας, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 1981.
- 16) Προβατάς Δημήτρης, Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου. Ο ρόλος της Τ.Α., Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, 2003.
- 17) Λαμπίρη – Δημάκη, Οικογένεια και κοινωνική πολιτική, Φροντίδα για την οικογένεια, Αθήνα, 1990.
- 18) Λύτρας, Ανδρ. Παντελόγλου Η., Φορείς και δίκτυα καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού, Αθήνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο, 1999.
- 19) Υπουργεία: Εργασίας, Εσωτερικών, Εθνικής Παιδείας, Εθνικής Οικονομίας, Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την κοινωνική ενσωμάτωση 2001-2003, Αθήνα, 2001.

ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΑΝΤΛΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΟΡΕΑ ΚΑΙ ΤΑ Κ.Α.Π.Η.

- 1) Φ.Ε.Κ. σύστασης Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα Δήμου Καλαμάτας.
- 2) Πρόγραμμα Δράσης Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα έτους 2005.
- 3) Δελτίο Τύπου που αφορά στην προσφορά σχολικών ειδών στα παιδιά καταγεγραμμένων οικογενειών.
- 4) Σχέδιο προϋπολογισμού του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα για το οικονομικό έτος 2006.
- 5) Σχέδιο προϋπολογισμού του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα για το οικονομικό έτος 2005.
- 6) Εισηγητική έκθεση επί του προϋπολογισμού του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα για το οικονομικό έτος 2004.
- 7) Ταμιακός απολογιστικός πίνακας του Δημοτικού Κοινωνικού Φορέα για τα οικονομικά έτη 2005 και 2006.

- 8) Φ.Ε.Κ. σύστασης Α΄ Κ.Α.Π.Η. Δήμου Καλαμάτας.
- 9) Φ.Ε.Κ. ψήφισης Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας Α΄ Κ.Α.Π.Η. Δήμου Καλαμάτας.
- 10) Οργανισμός λειτουργίας, διοίκησης και διαχείρισης του Α΄ Κ.Α.Π.Η.
- 11) Εισηγητική έκθεση επί του προϋπολογισμού του Α΄ Κ.Α.Π.Η. για το οικονομικό έτος 2006.
- 12) Ταμιακός απολογιστικός πίνακας του Α΄ Κ.Α.Π.Η. για το οικονομικό έτος 2006.
- 13) Φ.Ε.Κ. σύστασης Β΄ Κ.Α.Π.Η. Δήμου Καλαμάτας.
- 14) Απόφαση υπ΄ αριθμόν 3/87 του Δ.Σ. του Β΄ Κ.Α.Π.Η. που αφορά στην κατάρτιση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Β΄ Κ.Α.Π.Η.
- 15) Απόφαση υπ΄ αριθμόν 40/85 του Δ.Σ. του Δήμου Καλαμάτας που αφορά στη σύσταση Β΄ Κ.Α.Π.Η. στο Δήμο.
- 16) Εισηγητική έκθεση επί του προϋπολογισμού του Β΄ Κ.Α.Π.Η. για το οικονομικό έτος 2006.
- 17) Ταμιακός απολογιστικός πίνακας του Β΄ Κ.Α.Π.Η. για το οικονομικό έτος 2005.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

www.ekkd.gr

www.deekme.gr

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- 1) Ν. 2646/98: Ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις, ΦΕΚ Α, 236.
- 2) Ν. 3106/2003: Αναδιοργάνωση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις.